

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กชกร สังขชาติ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน, 2533.
- กนก จันทร์ขจร. คู่มือครู การอบรมความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ :
โรงเรียนทวีธาภิเศก, 2533.
- กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- กระมล ทองธรรมชาติ. หลักประชาธิปไตย. ใน ประชดต นันทยะกุล (บรรณาธิการ),
การเมืองและสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- การปกครอง, กรม. กองการเลือกตั้ง. การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยแก่ประชาชน. น.ท้องถิ่น 24 , 7 (ก.ค.2527) : 9 - 34.
- . ตารางแสดงผลการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงตามร้อยละของการใช้สิทธิจากมากไปหาน้อย.
กรุงเทพฯ : กองการเลือกตั้ง, 2535.
- เกษม สดหอม และคนอื่นๆ. วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2518.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. รัฐวิทยา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2522.
- โกวิท วรพิพัฒน์. ความต้องการพื้นฐานของการเรียน. วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ 67 (พ.ย. -
ธ.ค. 2517) : 3.
- คณะรัฐมนตรี, สำนักเลขาธิการ. ฝ่ายสวัสดิการ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2534. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2534.
- จรรยา สุภาพ. ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผด็จการ) และหลักวิเคราะห์
การเมืองแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- . หลักรัฐศาสตร์ภาคพิศดาร แนวทฤษฎีและประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
พานิช, 2518.

- จิรภา สุนทรสิต. โรงเรียนกับการปลูกฝังประชาธิปไตย. สารพัฒนาหลักสูตร 10,106 (ก.ค. - ก.ย. 2534) : 41 - 44.
- จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี, ผู้แปล. วิวัฒนาการแห่งความคิดมนุษย์และโลก. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2526.
- 7445,นามแฝง. คุณค่าของการปกครองระบอบประชาธิปไตย. เสนาศึกษา ล.57 ตอน 3 (ธ.ค. - ม.ค. 2534) : 33 - 36.
- ชัยอนันต์ สมทวนิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยมคอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- ชำนาญ นิตาร์ตัน. หนังสือประกอบการเรียนหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตอนที่ 1 ชีวิตและความ เป็นอยู่. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2530.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร : คณะศึกษาศาสตร์, 2527.
- ตะวันออกเฉียงเหนือ, ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค. การทดลองหมู่บ้านอีสานเขียวสนองโครงการ นำพระราชกฤษฎีกาในหลวง. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ ศนอ., 2531.
- . รายงานผลการทดลองหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ ศนอ., 2525.
- ทองปลิว ชมชื่น. ปรัชญาการศึกษาออกระบบโรงเรียน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต พระราชวังสนามจันทร์, 2528.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. ประชาธิปไตย : ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ. วารสาร ธรรมศาสตร์ 3 (ก.พ.2517) : 8 - 21.
- นุสร จำปาวัลย์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพกับการคิดเป็นของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นต่างสายอาชีพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ : การศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. รวมบทความการวิจัยการวัดและประเมินผล. มหาวิทยาลัยมหิดล : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2533.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : หจก.ทิพย์อักษร, 2528.

- ประดอง กรรณเสต. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- _____. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ : ศุขยัหนังสือ ดร.ศรีสง่า, ม.ป.ป.
- ประชาสัมพันธ์, กรม. ประชาธิปไตยเพื่อประชาชน. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์, 2535.
- ประภาภรณ์ อธิมาพงศ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โภชนาการและการแก้ปัญหาโภชนาการ โดยใช้บทเรียนแบบมโนธรรมสำนึกและบทเรียนแบบเบ็ดเสร็จตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประสิทธิ์ พรรณพิสุทธิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองแบบสุขาภิบาล : ศึกษาจากกรณีสุขาภิบาลพุดไส่ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- ปวีณ ชำนิประศาสน์. ความสอดคล้องระหว่างหลักการประชาธิปไตยกับการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย : ศึกษากรณีนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- พิมพ์ใจ ศิริสาคร. ผลของการใช้วิธีการสอนแบบมโนธรรมสำนึกตามแนวคิดของเปาโล แฟร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง "ชีวิตครอบครัวที่มีคุณภาพ" ของเยาวชนในชุมชนแออัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. การเปลี่ยนแปลงของสถาบันการศึกษา. ใน เอกสารชุดวิชาไทยกับการปรับประเทศให้ทันสมัย หน้าที่ 10 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- ไพรัตน์ เตชาเสถียร. การออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอป่าต้ว : ศึกษากรณีการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในอัตราสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- แฟร์, เปาโล. การเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมเพื่อเสรีภาพ. แปลโดย มนตรี กรรพมมาลย์. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2522.

- วิญญู สาธร. วิถีชีวิตประชาธิปไตยกับการพัฒนาจริยธรรม. ใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และ
ประนอม รอดคำดี (บรรณาธิการ), ความรู้คู่คุณธรรม. หน้า 17 - 32. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- รัชณี วัฒนกิจ. การพัฒนาในทัศนทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียน
การสอนแบบมโนธรรมสำนึก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.
- เรืองศักดิ์ จริตเอก. ความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของข้าราชการ
ตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ปฏิบัติหน้าที่ในกองบังคับการตำรวจสันติบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ลิขิต อีร์เวติน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2533.
- วิน คำพวงวิจิตร, อนุรักษ์ สุวรรณเลขาพร และกฤต ประถมวงศ์. คู่มือแบบเรียนและแนว
ทดสอบหมวดวิชาสังคมศึกษา 1. กรุงเทพฯ : กิจศึกษาเทรดดิ้ง, 2528.
- วิเชียร ไตรำพิมาย. คนคิดเป็นการศึกษา. วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ 68 (ม.ค. - ก.พ.
2518) : 2 - 10.
- วิสุทธิ โพธิ์แท่น. ประชาธิปไตย แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- ศิริ ธรรมเสถียร. ชานา : แรงเฉื่อยของพลังประชาธิปไตย. สังคมพัฒนา 9,7 (ก.ย. - ต.ค.
2524) : 17 - 22.
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. จิตวิทยาทั่วไป. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : คณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชี, 2528.
- สกันธ์ จันทร์ภักษ์. ผลของการเรียนรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. การคิดเป็น ทำเป็น. ใน หน่วยศึกษานิเทศก์ (บรรณาธิการ), รวม
บทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน,
2526.
- สมโภชน์ เขี่ยมสุภาหิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

- สมศักดิ์ สันธะเวช. การประเมินผลการเรียนวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สินีนาถ ดุสสุข. วิถีชีวิตแห่งประชาธิปไตย ใน บทความเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ. หน้า 30 - 31.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, 2533.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- สุชรา เกียรติกังวาน. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการสร้างความ
คิดรวบยอดด้านถ้อยคำและความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนตามวิธีสอน "ด้วยแบบฝึกสร้างความคิดรวบยอด"
และวิธีสอนในแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- _____. การศึกษานอกโรงเรียน เส้นทางที่ไม่สิ้นสุด. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์,
2529.
- สุนันท์ อังเกิดโชค. ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทและความ
รับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุภา พันนาค. การเปรียบเทียบและการเลือกใช้แหล่งข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
ระหว่างนักเรียนในระบบโรงเรียนและนักศึกษาผู้ใหญ่ในระบบโรงเรียนในเขตเมือง
หลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุภาพ วาดเขียน. มาตรการและการประเมินผลพฤติกรรม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :
คณะครุศาสตร์, 2525.
- สุวิมล ว่องวานิช. เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (412 621)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : คณะครุศาสตร์, 2533.
- เสนห์ นนทะโชติ. การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน
ชุมชนชนบทไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- อมร รักษาสมัย. ประชาธิปไตย - เป้าหมายและอุดมการณ์ของชาติไทย. ใน อมร รักษาสมัย (รวบรวม), ประชาธิปไตยหลายรส. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2532.
- อุ้นตา นพคุณ. การตัดสินใจและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการศึกษานอกระบบ หน่วยที่ 9 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.
- . การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2527.
- . การศึกษาผู้ใหญ่เชิงปรัชญาเสรีนิยม พัฒนาการ พฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม ปฏิรูประนิยม. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2527.
- . แก้ปัญหาเป็น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- . แนวคิดทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการพัฒนาชุมชน เรื่องคิดเป็น. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2528.
- . บทบาทการศึกษานอกระบบโรงเรียนเชิงพัฒนาทางการเมือง. วารสารครุศาสตร์ 11,3 (มกราคม - มีนาคม 2526) : 29 - 37.
- อุ้นตา นพคุณ จันทรเพ็ญ เชื้อพานิช และ ปทีป เมธาคุณวุฒิ. รายงานการวิจัยคุณลักษณะของประชากรในกรุงเทพมหานครตามเป้าหมายทางการศึกษา : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2526.

ภาษาอังกฤษ

- Dahl, Robert A. An Assessment of Democracy. In Roy Macridis and Bernard Brown (ed.), Comparative Politics : Notes and Readings, 4th ed. Illinois : The Dorsey Press, 1972
- Havighuyst, R. J. Developmental Tasks and Education. New York : David Mckay, 1972"
- Hilgard E. R. Introduction to Psychology. 3rd ed. New York : Harcourt Brace and World, Inc., 1962.

Hope, Anne and Sally Timmel. Traning for Transformation : A Handbook
for Community Workers Book 1. 8th ed. Zimbabwe. Mambo Press :
1984.

Hudgins, Bruce B. Learning and Thinking. Illinois ; Peacock Publishers:
1977.

Werner, David and Bill Bower. Helping Health Workers Learn. 8th ed.
Palo Alto, California : Hesperian Foundation, 1988.

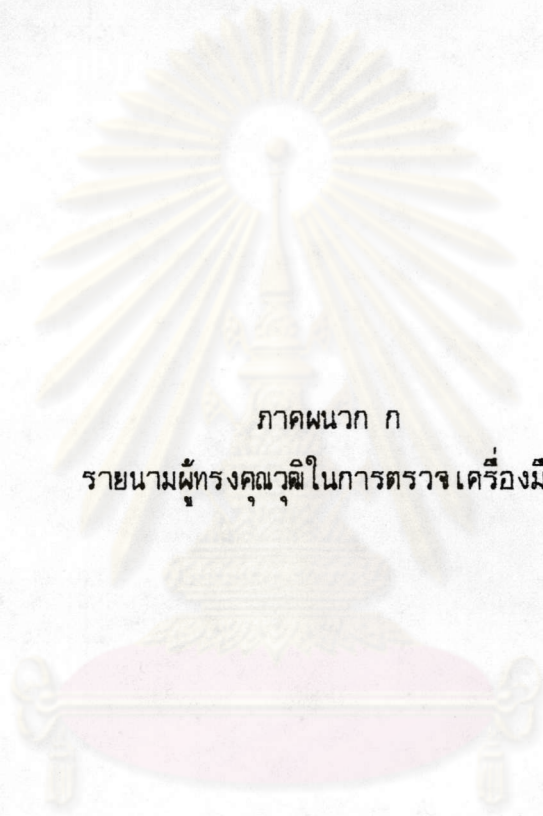

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
 - 1.1 อาจารย์สุนทร สุนันท์ชัย อธิการบดี อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - 1.2 นายศราวุธ ศุภลักษณ์ศึกษากร ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานปกครอง 6
 - 1.3 นายศราวุฒิ ประทุมราช COORDINATOR กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม
 - 1.4 นางประสิทธิ์ ชลการ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

2. ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบขั้นตอนวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่างการสอนแบบคิดเป็น
กับการสอนของเปาโล แฟร์
 - 2.1 ศ.สุมน อมรวิวัฒน์
 - 2.2 รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา
 - 2.3 รศ.ดร.ทองปลิว ชมชื่น
 - 2.4 ผศ.ดร.สมประสงค์ วิทย์เกียรติ
 - 2.5 อ. ร่วมมิตร คำผา

3. ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ
 - 3.1 ผศ.ดร.อาชัญญา รัตน์อบล
 - 3.2 อ. นพดล จันทร์เพ็ญ
 - 3.3 อ. ศรีเชาวน์ วิหคโต

4. ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบสื่อประกอบการสอน
 - 4.1 อ. ร่วมมิตร คำผา

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
ขั้นตอนการสอนโดยผสมผสานระหว่างการสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของเปาโล แฟร์

สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ ศ.สมน อมรวิวัฒน์
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ความเหมาะสมของขั้นตอน วิธีการสอน	เห็นด้วย เป็นบาง ส่วน		ยังมองไม่เห็นภาพชัดเจนว่าก่อนถึงขั้นเสนอ ปัญหานั้น ผู้สอนได้สอนใคร ผู้เรียนวัยใด สภาพแวดล้อมในการเรียนเป็นอย่างไร และมองไม่เห็นขั้นตอนของการผสมผสาน คิดเป็นกับเปาโล แฟร์ชัดเจนนัก
2. ความเหมาะสมของระยะ เวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละขั้น	เห็นด้วย		แต่ก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสอนแต่ละ ขั้นด้วย พื้นฐานของผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ มิฉะนั้นจะ Coding และ Decoding ไม่ออก
3. ความเหมาะสมของระยะ เวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเรื่อง	เห็นด้วย		ข้อสังเกตเหมือนข้อ 2
4. ความเหมาะสมของสถาน การณ์ที่นำเสนอ		ไม่เห็นด้วย	จากตัวอย่างสถานการณ์ที่เสนอไม่แรงพอ ภาพที่เสนอไม่บ่งบอกการละเมิดสิทธิของ ผู้อื่น สิ่งเร้าน่าจะแรงกว่านี้ เช่น ข่า การเดินขบวนปิดถนน เผาสถานที่ การ เปิดวิทยุเสียงดังในทาว์นเฮาส์ การกล่าว หา Mr. ที่ต่อสู่มวลชน การให้ร้ายป้ายสี ฯลฯ

สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ ศ.สมน อมรวิวัฒน์
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
5. ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ ในชั้นวิพากษ์วิจารณ์		ไม่เห็นด้วย	ประเด็นยังอ่อนมาก มิได้ถกเถียงกันเรื่อง ขอบเขตของสิทธิ การล่วงละเมิด วิธีการ แสดงออก ความจริงจัง ฯลฯ ไม่แน่ใจว่า ครูจะ control การวิจารณ์ได้หรือไม่
6. ความเหมาะสมของชั้นการ วิเคราะห์ข้อมูล		ไม่เห็นด้วย	เนื่องจากไม่ทราบว่ามี record คำเกี่ยว ด้วยวิธีใด จึงดูไม่ออกว่าจะจัดหมวดหมู่ ข้อมูลอย่างไร ในที่สุดก็กลายเป็นวิพากษ์ วิจารณ์ซ้ำซ้อนอีก
7. ความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์กับวิธีการสอน			ยังไม่น่าจะสอดคล้อง
8. หลังจากใช้วิธีการสอนวิธี นี้ สามารถปลูกฝังจิตสำนึกได้			ไม่แน่ใจ

สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ รศ.ดร.ทองปลิว ช่มชื่น
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ความเหมาะสมของขั้นตอน วิธีการสอน	เห็นด้วย		
2. ความเหมาะสมของระยะเวลา ที่ใช้ในการสอนแต่ละชั้น	เห็นด้วย		
3. ความเหมาะสมของระยะเวลา ที่ใช้ในการสอนแต่ละเรื่อง	เห็นด้วย		
4. ความเหมาะสมของ สถานการณ์ที่นำเสนอ	เห็นด้วย		จะให้ปฏิบัติจริงในลักษณะบทบาทสมมติได้ ใหม่
5. ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ ในชั้นวิพากษ์วิจารณ์	เห็นด้วย		
6. ความเหมาะสมของชั้น วิเคราะห์ข้อมูล	เห็นด้วย		
7. ความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์กับวิธีการสอน	เห็นด้วย		วัตถุประสงค์ควรเน้นเชิงพฤติกรรม
8. หลังจากใช้วิธีการสอนวิธีนี้ สามารถปลูกฝังจิตสำนึกได้			ไม่แน่ใจควร try out ต่อก่อน

สำหรับ ผศ.ดร.สมประสงค์ วิทยเกียรติไม่ได้เขียนลงในแบบประเมิน แต่เขียนลงในกระดาษบันทึกข้อความ ถึงข้อคิดเห็นดังนี้

1. ชั้นการสอนคิดเป็น + แพร่ ชั้น 2 (ชั้นวิพากษ์วิจารณ์) ควรเป็นนำเสนอสถานการณ์ มาวิพากษ์วิจารณ์สัมพันธ์กับสภาพสังคม ฯลฯ + สภาพตนเอง (แต่ละคน) + หลักการ, ทฤษฎี, ข้อความความคิดเห็น, ความรู้สึกที่ได้ยินมา, (เหตุผลจะทำให้โยงมาสู่ข้อที่ 3 ชั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ - การอภิปรายจะต้องมีประเด็นให้คิดทั้ง 3 ด้าน โดยเรายังไม่บอกว่า เป็นด้านตนเอง สังคม วิชาการ)

2. มีความรู้สึกท้อว่าวิพากษ์วิจารณ์แล้ว น่าจะให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหา เลยนะ ชั้นวิเคราะห์ข้อมูลมันจะทำให้การตัดสินใจของเขาสะดุด หากครู (ผู้สอน) ไปชี้ว่า ข้อมูลนั้นเป็นสิ่งคม ตนเอง วิชาการ ถ้าจะคงขั้นนี้ไว้ น่าจะเป็นการนำข้อมูลที่พูดคุยกัน มาวิเคราะห์ ผลดี ผลเสีย ชั่งน้ำหนักกันแล้วตัดสินใจเลือกในขั้น 4 ดูจะ smooth มากกว่า

3. ภาพที่นำเสนอสถานการณ์ต้องชัดที่จะทำให้เขาเห็นปัญหา หรือสถานการณ์ที่นำเสนอ ต้องให้เป็นการไม่เคารพสิทธิ เสรีภาพ (อาจเป็นภาพหลายภาพ เป็นเรื่อง ถ้าเป็นภาพเดียว แต่เข้าใจก็ดี)

4. ห่วงเรื่องการประเมินหรือวัดผลสัมฤทธิ์ เจตคติ จะ interfere การเรียนรู้ (ผลการทดลอง) ใช้การประเมินด้วยการถามปากเปล่า (Pre และ Post จะได้ใหม่) โดยผู้ประเมินมีแนวคำถามอยู่ ถามตามแนวนั้น ผลจากการตอบและความรวดเร็วในการตอบ เหตุผลที่มีจะได้จริงและไม่สร้างความกลัวว่า Form 1 มากเกินไป

สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ อ.ร่วมมิตร คำพา
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ความเหมาะสมของขั้นตอนวิธีการสอน	เห็นด้วย		น่าจะเพิ่มเทคนิคการสอนเข้าไป เช่น บางช่วงอาจใช้วิธี brain storming สำหรับระดมความคิดของทั้งกลุ่มใหญ่ บางช่วงใช้แบ่งกลุ่ม 1-3-6 consensus เพื่อให้ได้ข้อคิดของกลุ่มย่อย บางช่วงใช้แบ่งกลุ่มธรรมดา ฯลฯ
2. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละชั้น		ไม่เห็นด้วย	ยังไม่มั่นใจว่าเวลาสำหรับ <u>ขั้นตัดสินใจ</u> จะพอหรือไม่ ถ้าหากเป็นการตัดสินใจเลือกทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา นั้น อาจจะต้องมีการถามย้อน เพื่อตรวจสอบว่าทางเลือกเหมาะสมหรือไม่ จึงน่าจะเพิ่มเวลาให้มากกว่านี้เป็น 20 นาที
3. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเรื่อง	เห็นด้วย		แต่ในการทดลองจริงอาจยืดหยุ่นได้

สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ อ.ร่วมมิตร คำพา
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ความเหมาะสมของสถานการณ์ที่นำเสนอ	เห็นด้วย		<p>ที่มีอยู่ก็ดีแล้ว แต่อยากให้ เป็นจริงและทันสมัย ถ้าเป็น case ที่ทันสมัย และเป็นจริง น่าจะดีกว่า</p> <p>เช่น อาจนำเรื่องชวานาประท้วง แล้วปิดถนนมาใช้ก็ได้ แล้วถามไปทำนองที่ว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชวานามีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมหรือไม่ เพราะอะไร - การที่ชวานาปิดถนนถูกต้องหรือไม่ เพราะอะไร <p>โดยอาจใช้ภาพกำลังชุมนุม แล้วปิดถนน แล้วเกษตรกรกลุ่มอื่นกำลังนำผลผลิตทางการเกษตรไปขาย แล้วไปไม่ได้ ทั้งประเด็นนี้ไม่ต้องบอกผล</p>
5. ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์ในชั้นวิพากษ์วิจารณ์	เห็นด้วย		<p>แต่อยากให้ลำดับความคิดเป็นเชิงระบบ อาจจะถามเป็นชุดทำนองที่ว่า What happen Why..and then ลองอ่านหนังสือ Training for Transformation หน้า 56-61 จะเป็นประโยชน์ต่อการตั้งคำถามมาก</p>

สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ อ.ร่วมมิตร คำพา
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
6. ความเหมาะสมของชั้น การวิเคราะห์ข้อมูล			<p>1. เท่าที่อ่านดูยังไม่แน่ใจว่าจุดเน้นหลักของการวิเคราะห์ข้อมูลคือจุดไหน ระหว่าง</p> <p>1. มूलเหตุของปัญหา 2. หาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา 3. ทั้ง 2 อย่าง สองclearจุดนี้ดูว่าจะวิเคราะห์อะไร</p> <p>2. ใครจะเป็นผู้จัดหมวดหมู่และตัดสินใจว่าข้อมูลด้านใดยังขาดไป สองคิดดู แล้วเขียนให้ชัดเจนเอาไว้ ผู้อ่านจะได้เข้าใจด้วย</p> <p>3. ถ้าจะให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ความหมายของ "วิเคราะห์" (Analysis) มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติ 3 ชั้นคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Collection เป็นการรวบรวมทุกสิ่งเท่าที่จะหามาได้ - Classification เป็นการจำแนกสิ่งต่างๆออกเป็นหมวดหมู่ นำสิ่งที่เหมือนกันไปไว้ด้วยกัน - Inter-Relation เป็นการพิจารณาถึงสิ่งที่เหมือนกันแต่ละกอง ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร จะหลอมรวมกันได้หรือไม่ อย่างไร

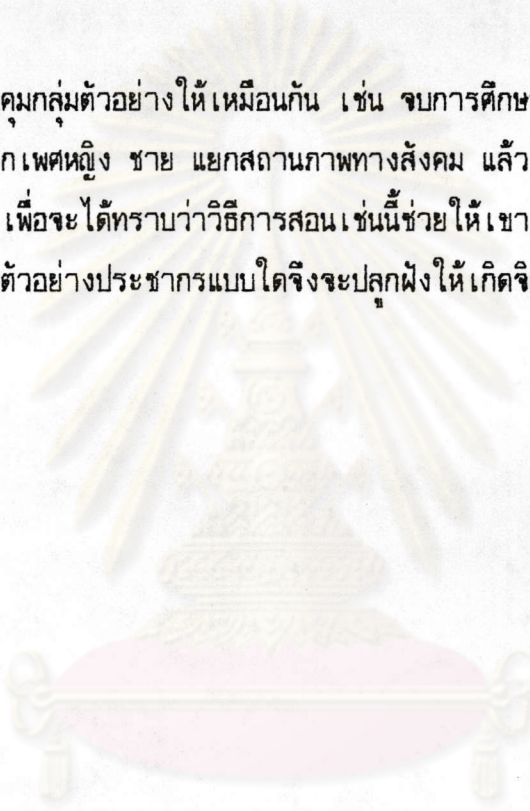
สิ่งที่ตรวจสอบ	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ของ อ.ร่วมมิตร คำพา
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
7. ความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์กับวิธีการสอน	เห็นด้วย		
8. หลังจากใช้วิธีการสอนวิธี นี้ สามารถปลูกฝังจิตสำนึกได้			ข้อนี้ไม่มั่นใจนัก เพราะเวลาที่ใช้มันสั้นเกินไป คำว่า "ปลูกฝัง" จิตสำนึกเป็นคำใหญ่มาก เป้าโล แพร่นั้นใช้วิธีการของเขาไม่ถึงขั้น critical awareness เรียกว่าง่าย ๆ ก็คือ สร้างความตระหนัก (อยู่ในห้วงแห่งสำนึกตลอดเวลา) แต่การวิจัยชิ้นนี้ (ด้วยข้อจำกัดของเวลา) คงไปถึงในระดับที่ "ปลูก" จิตสำนึก คือทำให้ตื่นขึ้นมา (awaken) เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

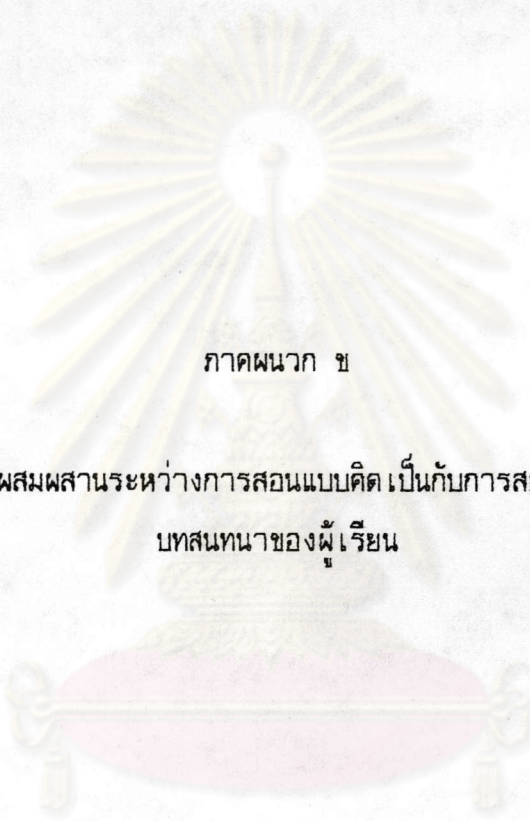
สำหรับ รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทาไม่ได้เขียนลงในแบบประเมิน แต่ได้ให้
ข้อคิดเห็นดังนี้

1. ควาทดลอง 5 กลุ่มเพื่อจะได้ทราบถึงผลของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของเปาโล แพร่อย่างแท้จริง เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30
คนน้อยเกินไป

2. ควรควบคุมกลุ่มตัวอย่างให้เหมือนกัน เช่น จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่
4 หมดทั้งกลุ่ม หรือแยกเพศหญิง ชาย แยกสถานภาพทางสังคม แล้วเปรียบเทียบกัน เพราะนี่คือ
การใช้วิธีสอนแบบใหม่ เพื่อจะได้ทราบว่าวิธีการสอนเช่นนี้ช่วยให้เขาเกิดจิตสำนึกได้จริงหรือไม่
หรือทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรแบบใดจึงจะปลุกฝังให้เกิดจิตสำนึกได้ดีที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แผนการสอนโดยผสมผสานระหว่างการสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของ เปาโล แฟร์
บทสนทนาของผู้เรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของเปาโล แฟร
เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ

ความคิดรวบยอด

ก่อนที่จะมีการตัดสินใจ ควรที่จะพิจารณาปัญหาอย่างรอบด้าน พิจารณาทั้งด้านดี
ด้านเสีย การได้ประโยชน์ การเสียประโยชน์ จึงจะทำให้การตัดสินใจผิดพลาด
น้อยที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับการมีใจกว้าง พิจารณา
ปัญหาโดยใช้วิจารณญาณ
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์และวิเคราะห์หาทางเลือกในการ
แก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิดเรื่องคิดเป็นประกอบการแก้ปัญหา

เนื้อหา

1. วิจารณญาณ มีนิยามว่า วิจารณ์ ใคร่ครวญ ตรวจสอบตราปัญหา สามารถสันนิษฐาน
เหตุผล ซึ่งหมายถึง การใช้ปัญญาในการพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้
 - ก. ความเชื่อถือ
 - ข. การกระทำ
 - ค. การตัดสินใจเลือกวิถีชีวิต

ความหมายของวิจารณ์ตามมีลักษณะดังนี้

1. การใช้สติปัญญาใคร่ครวญหาเหตุผลอย่างรอบคอบในการตัดสินปัญหา
2. การพินิจ พิจารณาสืบค้นหามูลเหตุของปัญหานั้น
3. การสาวหาเหตุผลตลอดสาย แยกแยะปัญหาออก วิเคราะห์ด้วยสติปัญญาเป็นระบบวิธี ตามขั้นตอน เพื่อเห็นแจ้งในปัญหานั้นๆ
4. หมั่นพิจารณาความเป็นจริงแล้วเปรียบเทียบหลายๆแนวทาง แล้วนำมาตัดสินปัญหานั้นๆ

2. บุคคลใดมีวิจารณ์ในการตัดสินปัญหาต่างๆ บุคคลนั้นย่อมเกิดผิดพลาดน้อยในชีวิต และสังคมใดมีประชากรที่มีบุคลิกภาพเช่นนี้ สังคมนั้นย่อมสงบสุขและมีปัญหาสังคมลดน้อยลง

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนเสนอภาพ "หมู่บ้าน"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

2. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆเพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้
 - เห็นอะไรบ้างในสองภาพนี้
 - มีความแตกต่างกันอย่างไร
 - ภาพแรกมีปัญหอย่างไร
 - ภาพที่สองมีปัญหอย่างไร
 - ปัญหาของสองหมู่บ้านเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร
 - ทำไมมันถึงเกิดขึ้น

- มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่
- สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- เราจะทำอย่างไรเกี่ยวกับปัญหานี้
- ปัญหาจากหมู่บ้านแรกส่งผลอย่างไร
- ปัญหาจากหมู่บ้านที่สองส่งผลอย่างไร
- ตนเองปฏิบัติอย่างไร เมื่อจะตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ใช้อะไรเป็นหลัก

ในการตัดสินใจ

- สังคมไทยมีวิธีพิจารณาปัญหาอย่างไร
- การพิจารณาปัญหาอย่างรอบด้าน รู้จักใช้วิจารณญาณ เป็นประโยชน์อย่างไร

4. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนา วิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

5. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความได้
6. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่า ตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาษ
7. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนา ให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความลงบนแผ่นกระดาษทั้ง 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดว่า ข้อความที่ได้อภิปรายมาแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะ เกี่ยวข้อง หรือสัมพันธ์กับหัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" แล้วนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน

9. หลังจากติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า กระดาษทั้ง 3 แผ่น ติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความติดครบ ทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์หัวเรื่องที่ยังขาดอยู่ จนครบสมบูรณ์

10. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่ อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกันประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

11. ตัดสินใจว่า "เราต้องการให้หมู่บ้านของเราเป็นอย่างไร"

การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหา ด้วยวิจารณญาณ
- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การมีใจกว้างพิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ

2. ระหว่างทำการสอน ใช้

- แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมกรวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ
- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ
- แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. ภาพวาด "หมู่บ้าน" 2 ภาพ
2. กระดาษจดบันทึกข้อความ ขนาด 3 x 5 นิ้ว
3. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของ เปาโล แฟร
เรื่อง การพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

ความคิดรวบยอด

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะตัดสินใจ ช่วยให้การตัดสินใจถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้ เกี่ยวกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ
2. ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดี เกี่ยวกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ และวิเคราะห์หาทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยการใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิดเรื่องคิดเป็นประกอบการแก้ปัญหา

เนื้อหา

1. มนุษย์ทุกคนมีสติปัญญาที่จะคิดอ่านร่วมกันและเป็นตัวของตัวเอง ขณะเดียวกันในการตกลงใจของกลุ่มคนแบบประชาธิปไตยนั้น จะต้องร่วมกันตัดสินใจ ซึ่งก่อนที่จะร่วมตัดสินใจได้นั้น จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นที่จะตัดสินใจ ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนั้น แต่ละคนเสนอสิ่งที่ตนเชื่อว่าเป็นข้อเท็จจริง (fact) และความคิดเห็น (ideas) ของตนให้ผู้อื่นได้ฟัง พยายามนำเอาความสมเหตุสมผลมาหักล้างเพื่อหาข้อยุติ

2. ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทุกคนต้องรู้จักพูดและรู้จักฟัง กล่าวคือ ควรพูดทีละคน เมื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันคิด ใช้เหตุผลประกอบพิจารณาถึงความถูกต้องจนเป็นที่พอใจแล้ว ควรตัดสินใจโดยอาศัยเสียงข้างมาก เพราะทุกคนมีสิทธิ มีเสียง มีผลประโยชน์ในสังคมไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ดังนั้นสิ่งใดที่คนส่วนมากยอมรับ ย่อมถือได้ว่าเป็นความต้องการของส่วนรวม แต่อย่างไรก็ดี บุคคลผู้มีเสียงข้างน้อยหรือไม่เห็นด้วยในเมตินั้น จะได้รับความคุ้มครองเท่ากับบุคคลอื่น จะถือว่าเขาเป็นฝ่ายตรงกันข้ามหรือคนนอกสังคมไม่ได้

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนเสนอเทปโทรทัศน์ละครหุ่น เรื่อง "จะใช้นเงินก็ลำบาก (ใจ)" และเรื่อง "ไอ้ลูกรัก"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

2. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้

- เห็นอะไรบ้างจากสองเรื่องนี้
- สองเรื่องนี้ต่างกันอย่างไร
- ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
- มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่
- ใช้เหตุผลอะไรในการเลือกซื้อสิ่งของที่ต้องการ
- เห็นด้วยหรือไม่ที่ครอบครัว หรือชุมชนจำเป็นต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ
- ตนเองมีพฤติกรรมอย่างไร ก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

- สังคมไทยนิยมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจหรือไม่ เช่น การเลือกหลักสูตรวิชาเรียน วินัยของทหารที่ต้องทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ลูกต้องทำตามคำสั่งของพ่อแม่ เป็นต้น

- สามารถแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

- การพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีประโยชน์อย่างไร

3. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนา วิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

4. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความได้

5. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่า ตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาษ

6. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนาให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด

6. ให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความ ลงบนกระดาษ 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดว่า ข้อความที่อภิปรายไปแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะเกี่ยวข้องกับ หัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" แล้วนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน

7. หลังจากติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า กระดาษทั้ง 3 แผ่นติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความติดครบทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ด้านที่ยังขาดอยู่จนครบสมบูรณ์

8. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- หาทงเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกัน ประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

9. ตัดสินใจว่า "การอยู่ร่วมกันในครอบครัว สังคม ควรมีลักษณะอย่างไร"

การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมี

การตัดสินใจ

2. ระหว่างทำการสอน ใช้

- แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมกรวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมี

การตัดสินใจ

- แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

จะมีการตัดสินใจ

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. เทปโทรทัศน์ละครหุ่น เรื่อง "จะใช้เงินก็ลำบาก (ใจ)"
2. เทปโทรทัศน์ละครหุ่น เรื่อง "ไอ้ลูกรัก"
3. กระดาษจดบันทึกข้อความขนาด 3 X 5 นิ้ว
4. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทละครหุ่น เรื่อง "จะใช้เงิน ก็ลำบาก(ใจ)"

ตัวละคร ประกอบด้วย

1. นายมี
2. นางมา
3. โก่อ (ลูกคนโต) อายุ 21 ปี
4. ปัด (ลูกคนที่ 2) อายุ 18 ปี
5. นก (ลูกคนที่ 3) อายุ 16 ปี
6. เป้ง (ลูกคนที่ 4) อายุ 15 ปี
7. จุ่ม (ลูกคนสุดท้อง) อายุ 12 ปี

อุปกรณ์ประกอบฉาก

1. พระอาทิตย์
2. พระจันทร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉาก 1 นางมาเดินออกมาจากฉากด้านซ้าย ทำท่าจ้วเจียเซ็ดตา พระอาทิตย์ค่อยๆลอยขึ้น

นางมา : "ฮ้าว! อากาศมันเย็นสบายน่าอนิจจังเลย" (กลับหลังหัน หันหน้าเข้าฉาก ทำท่าป้องปากตะโกน) "พ่อไ้หนูเอ๊ย! เข้าแล้ว ตื่นเถอะจะต้องไปฉีดยาพริกแต่เช้าเน้อ"

นายมี : "เออ! ตื่นตั้งนานแล้ว สุกหรือยัง เดี่ยวจะออกไป แยกไปปลุกลูกไป"

นางมา : (เดินเข้าฉากทางด้านขวา พลังบ่น) "เออ! ใช้แต่ข้ามันแหละ"

ฉาก 2 พระจันทร์ค่อยๆลอยขึ้น นายมีและนางมาคุยกันอยู่บนบ้าน

นายมี : "อาทิตย์หน้า ข้าว่าจะเริ่มเก็บพริกแล้วละ"

นางมา : "ถ้าแกจะมาตนเองหรือว่าเราต้องไปส่งเขาในเมืองล่ะ"

นายมี : "ถ้าแกจะมาตนเอง เอาคนมาช่วยเก็บด้วย งวดนี้น่าจะเก็บพริกได้สัก 5 ตัน"

นางมา : "ถ้ายังงั้นก็ยิ่งเหลือพอเป็นกำไรล่ะสิ"

นายมี : "ฮือ! ก็คงจะเหลืออยู่หน่อย ถ้าเงินเหลือว่าจะเอาไปซื้อเครื่องสูบน้ำอีกสักเครื่อง เพื่อเวลาสูบน้ำจากบ่อปลาเราสามารถสวนพริก มันมีอยู่เครื่องเดียวซักจะเก่าแล้ว ซ่อมบ่อยเหลือเกิน"

นางมา : "ข้าว่า เอาไปซื้อแม่หมูเพิ่มดีกว่า มีแค่ 2 แม่ กว่าจะรอให้ตกลูกพอขายได้ ลูกหมู ก็รออยู่นานอยู่นาน มีเพิ่มอีกสักตัวคงจะพอหมุนเวียนตกลูกได้อยู่หรอก"

โก้กับบี๊ดเดินออกมาจากฉาก

โก้ : "คุยอะไรกันอยู่ เทรอครับ"

นายมี : "ก็ไม่มีอะไร อาทิตย์หน้าจะเก็บพริก คงพอจะเหลือเงินซื้อโน้น ซื้อมันนี่มั้ง ก็เลยปรึกษากับแม่เขาว่าจะซื้ออะไรดี"

โก้ : "ซื้อมอเตอร์ไซด์สิพ่อ จักรยานมันเชยแล้ว เพื่อเวลาผมขี่ไปซื้อของในเมืองจะได้เร็วขึ้น ชี้เกียจรอรอดสองแถว"

บี๊ด : "จริงล่ะแม่ บ้านอื่นเขาก็ซื้อมอเตอร์ไซด์กันทั้งนั้นแล้ว"

นางมา : "อ๊วย! อยากรู้ของไม่มีประโยชน์ ซ้อมมอเตอร์ไซด์ก็ต้องมีเงินเติมน้ำมัน ไหนจะค่าซ่อม ค่าน้ำมัน จิปาถะ อย่าซื้อเลย ไปๆ ไปนอน ยังไม่รู้เลยว่าเงินจะเหลือเท่าไร จะแย่งกันซื้อของซะแล้ว ทำยังกะม้ายิ่งไม่มีแต่แย่งกันชิงฉันทันที"

ฉาก 3 ลูกทั้ง 5 คนคุยกัน

นก : "พี่บีต หนูอยากได้ทีวีดู มีแต่ไปบ้านอื่นทุกวันๆ คนก็เยอะ เดี่ยวจะดูช่องโน้นช่องนี้ แย่งกันจนดูไม่รู้เรื่อง น่าเบื่อจะตาย"

จุ่ม : "หนูอยากได้ชุดนักเรียนใหม่ ชุดที่ใช้ของพี่นงให้ต่อทั้งนั้น เก๋ก็เก๋ สกปรกก็สกปรก"

เป็ง : "น่าเบื่อพวกผู้หญิงอยากได้อะไรก็ไม่รู้ ยังกะเด็กๆ"

จุ่ม : "อ้าว! แล้วพี่เป็งล่ะ อยากรู้ซาวด์อะเบ้าท์ ฮ้อ! ไม่เจียม"

เป็ง : "ทำไม! เป็นสิทธิ์ของพี่ พี่ทำงานเหมือนกัน ทั้งปลุกพริก รดน้ำ พรวนดิน เลี้ยงหมู ตัดใบตองกล้วยขาย พี่ก็เหนื่อยเหมือนกัน พี่น่าจะได้อะไรตอบแทนค่าเหนื่อยบ้างสิ"

บีต : "เออละๆ ทุกคนเหนื่อยเหมือนกัน ทำงานเท่าๆกัน ทุกคนก็อยากได้อะไรตอบแทนเป็นส่วนตัวทั้งนั้น เอาไว้ดูเงินก่อนแล้วกันว่าพ่อขายพริกแล้ว เหลือเงินเท่าไร ค่อยคุยกันว่าจะซื้ออะไรได้บ้าง"

โก้ : "ไป ถ้างั้นไปนอนกันได้แล้ว"

ฉาก 4 ทุกคนออกมารวมกันอยู่

นายมี : "เออละ! หักค่าใช้จ่ายจากค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าจ้างเขาชุดหลุมแล้ว เหลือเงินประมาณ 10,000 บาท ก็ถึงเวลาตัดสินใจแล้วว่าควรซื้ออะไร"

นางมา : "แม่หมู"

นายมี : "เครื่องสูบน้ำ"

โก้และบีต : "รถมอเตอร์ไซด์"

เป็ง : "ซาวด์อะแบ๋ท"
นก : "ทีวี"
จุ่ม : "ชุดนักเรียนใหม่ 3 ชุด"

#####

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทละครหุ่น เรื่อง ไม้สุมรัก

ตัวละคร 3 ตัว ได้แก่

ธง เป็น สามี
 หวาน เป็น ภรรยา
 บ่อม เป็น เพื่อนบ้าน

อุปกรณ์ประกอบฉาก

ไม่มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉาก 1 หวานเดินออกมาจากฉาก

หวาน : "พี่ชงๆ อยู่ไหนนะ"

เสียงดังอยู่ในฉาก : "อยู่ในบ้าน มีอะไร"

หวาน : "ออกมาข้างนอกหน่อยสิ จะถามอะไรหน่อย"

เดินออกมา ทำท่าทางกวนๆ : "มีอารายจ๊ะ เมียจ๋า"

หวาน : "ไม่ต้องมาจ๋า มาแจ้ เงินปันผลอยู่ไหนจ๊ะพ่อสามีจ๋า"

ชง : "ปันผลอะไร"

หวาน : "ทำหน้าที่ก็ปันผลสหกรณ์ไง ถ้าฉันไม่เจอยายแดงฉันก็คงไม่รู้หรอก ว่าพี่ได้ปันผลตั้ง 5,000"

ชง : "อ้อ! เอาไปดาวนมอเตอร์ไซค์หมดแล้ว"

หวาน : "มอเตอร์ไซค์ (ตะโกน) ทำไมพี่ไม่ถามฉันซักคำว่าคุณอยากได้อะไร หรือเอาเงินไปทำอะไรกันดี"

ชง : "อู๊วะ ! ก็ข้าเป็นพ่อทำไมต้องไปตามแก ข้าจะเอาเงินไปทำอะไรมันก็เรื่องของข้า อีกอย่างข้าก็ไม่ได้เอาไปเล่นไพ่ เล่นหวยให้เสียหายนี่หว่า เห็นว่ามอเตอร์ไซค์มันจำเป็น สงสารเอ็งที่ไปไหนมาไหนก็ลำบาก"

หวาน : "โธ่ ! พี่ ยังไงก็ช่าง ชั้นก็เป็นเมียพี่ พี่ก็น่าจะปรึกษาถามชั้นซักคำ เพื่อที่เราจำเป็นอะไรก็ซื้ออันนั้นก่อน รดณะไม่จำเป็นเท่าไรหรือหากลำบากยังงั้นก็ทนได้"

ชง : "ก็ข้าดูแลแล้ว ตอนนี้เราไม่มีอะไรจำเป็นนี่หว่า ข้าเลยไม่ถามพอได้เงินปั๊บ ข้าก็ดึงเข้าจอบมอเตอร์ไซค์ปั๊บ อ้า"

หวาน : "พี่น่าจะแบ่งเงินฝากธนาคารสักหน่อยนะ เพื่อมีอะไรฉุกเฉินเราจะลำบากหาเงินนะพี่"

ชง : "อู๊วะ คนยังสบายๆไม่เจ็บไม่ไข้ อยู่ๆก็มาข่งให้เป็นอะไรซะแล้ว เอ๊ย"

หวาน : "เปล่า ชั้นเพียงแต่คิดว่าอีกหน่อยไอ้หมันจะเข้าโรงเรียน เราต้องมีเงินไว้ให้มันหน่อยล่ะ ค่าเสื้อผ้า สมุด ดินสอ ค่ากิน ใฮ้ย ! สารพัด"

ชง : "อีกตั้งปีกว่า มันเพิ่งจะ 3 ขวบ กว่าเจถึงตอนนั้น ข้าก็คงมีปันผลอีกก้อนให้มันล่ะวะ พอๆ คราวหลังเอ็งอย่ากวนใจข้า ข้ารู้ว่าอะไรเป็นอะไร ไม่ต้องการคำแนะนำจากเอ็ง ไปๆ จะไปไหนก็ไป"

เสียงผู้หญิงตะโกนจากในฉากด้วยเสียงหอบๆ ตกใจ "แม่หวานๆ อยู่รีเปล่าเกิดเรื่องใหญ่แล้ว
มานี่หน่อยเร็ว"

หวาน : "อะไรเหรอป้าป้อม มีอะไรทำไมตกอกตกใจยังงี้"

ป้อม : "ก็ไอ้หนูแก่นะซี มอเตอร์ไซด์มันชนอยู่หน้าตลาด ผัวข้ากำลังพาไปโรงพยาบาล
เข้าเลี้ยวมาออกเอ็ง เอ็งจะได้รีบไป โขย ! เกือบขาดใจ"

หวาน : "หา แล้วเป็นอะไรมากหรือเปล่า"

ป้อม : "ข้าก็ไม่รู้ ไม่ทันดู พอรู้ว่าเป็นลูกแกข้าก็เปิดแน่นมาออกก่อน เอ็ง 2 คนรีบไปเร็วๆ
เถอะ"

หวาน : "โอ้ ! ลูกแม่"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของเปาโล แฟร
เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประนีประนอม

ความคิดรวบยอด

การให้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนแก่ผู้ขัดแย้งกันทั้ง 2 ฝ่าย แล้วให้ทั้ง 2 ฝ่าย พิจารณาหาทางแก้ปัญหา นั้น ช่วยให้การตัดสินใจโต้แย้ง เป็นไปอย่างสันติวิธี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประนีประนอม
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประนีประนอม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์และวิเคราะห์หาทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิดเรื่องคิดเป็นประกอบการแก้ปัญหา

เนื้อหา

1. เมื่อเกิดข้อขัดแย้ง ย่อมจะเกิดการถกเถียงเป็นธรรมดา แต่ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นประชาธิปไตย จะไม่กล่าวหาใครง่ายๆ จะฟังก่อน แล้วคิดตามไปด้วย พยายามหาเหตุผลมาโต้แย้ง หักล้าง หากตนไม่เห็นด้วย มุ่งประนีประนอมความคิดเห็นของกลุ่ม ไม่ตั้งต้นที่จะเอาแต่ใจตัว หรือกลุ่มของตนแต่ฝ่ายเดียว ไม่ถือเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ พิจารณาตนเองและผู้อื่น เหมือนดูเหรียญทั้ง 2 ด้าน คือดูทั้งด้านดี และด้านเสียของตนเองและผู้อื่น

2. การประนีประนอม การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธีของนักประชาธิปไตยนั้น จะใช้วิธีประนีประนอมโดยการออกเสียงเลือกกว่า ในสภาวะการณ์เช่นนั้น ควรจะเลือกดำเนินการอย่างไร ใช้เสียงข้างมากเป็นเครื่องตัดสินปัญหาข้อโต้แย้ง

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนพูดคุยกันถึง การตัดสินใจโต้แย้งที่เกิดขึ้นในสังคม ชุมชน ครอบครัว

2. ผู้สอนเสนอภาพ "ไร้คำบรรยาย"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

3. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้

- เห็นอะไรบ้างจากภาพนี้
- เกิดอะไรขึ้น
- เขามีปัญหาอะไร
- ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
- การกระทำนี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสม ทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงหรือไม่
- ปัญหานี้นำไปสู่อะไร
- สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- เราจะทำอย่างไรดี ถ้าเราอยู่ในเหตุการณ์นั้น
- ตนเองปฏิบัติอย่างไรเมื่อเกิดข้อโต้แย้ง

- สังคมไทยนิยมใช้วิธีใดในการตัดสินปัญหา และวิธีตัดสินปัญหาในสังคมไทย มีลักษณะอย่างไร

- การตัดสินข้อโต้แย้งอย่างสันติวิธี มีประโยชน์อย่างไร

4. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนาวิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

5. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความได้

6. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่า ตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาษ

7. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนาให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด

8. ผู้สอนให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความ ลงบนกระดาษ 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดเองว่า ข้อความที่อภิปรายมาแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะเกี่ยวข้องกับ หัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" แล้วนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน

9. หลังจากติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า กระดาษทั้ง 3 แผ่นติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความติดครบทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ด้านที่ยังขาดอยู่จนครบ สมบูรณ์

10. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- ทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกัน ประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

11. ตัดสินใจว่า "เราจะทำอย่างไร"

การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี

มีการประเมินประนอม

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมินประนอม

2. ระหว่างทำการสอน ใช้

- แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมิน

ประนอม

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมิน

ประนอม

- แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมิน

ประนอม

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. ภาพ "ไร่คำบรราย"
2. กระดาษจดบันทึกข้อความขนาด 3 x 5 นิ้ว
3. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของเปาโล แฟร์
เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

ความคิดรวบยอด

ประสบการณ์ของแต่ละคนทำให้คนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการอยู่ร่วมกัน นอกจากจะเชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนแล้ว ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับการอดทน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการอดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ และวิเคราะห์หาทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิดเรื่องคิดเป็นประกอบ การแก้ปัญหา

เนื้อหา

1. ความคิดเห็นของแต่ละคน ย่อมถือว่ามีค่าเสมอกัน ไม่ถือเอาความเห็นของตนเองเป็นใหญ่แต่ฝ่ายเดียว โดยจะต้องมีทั้งการเคารพความคิดเห็นของตนเองและความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งการเคารพความคิดเห็นของตนเอง หมายถึง ความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองว่า มีความสำคัญเท่าเทียมกับความคิดเห็นของผู้อื่น และการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น หมายถึง การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งอาจทำได้ 3 ทางคือ

1.1 ทางกาย โดยการแสดงออกด้วยกิจกรรมารยาทที่สำรวม รู้จักกาลเทศะ เช่น ไม่พูดหรือมีปฏิกริยาไม่พอใจ เมื่อผู้อื่นพูดหรือแสดงความคิดเห็นอยู่

1.2 ทางวาจา โดยไม่พูดเยาะเย้ยหรือพูดสอดแทรกขึ้น ในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดอยู่ และเมื่อต้องการแสดงความคิดเห็นใดๆ ควรขอโอกาสก่อนทุกครั้ง

1.3 ทางใจ ด้วยตั้งใจให้เป็นธรรม เว้นอคติ เมื่อได้พิจารณาใคร่ครวญเห็นว่า ความคิดของผู้อื่นถูกต้องกว่าความคิดเห็นของตน ควรรับฟัง และควรนำไปปฏิบัติ

2. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า

2.1 ปุถุชน คือคนที่ยังมีกิเลส ไม่มีใครที่คิดอะไรแล้วถูกต้องเสมอ ถ้าต้องการความถูกต้องที่สมบูรณ์ ก็จะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

2.2 บุคคลย่อมคิดในเรื่องเดียวกันได้หลายแง่หลายมุม ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน จึงควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อประมวลความคิดที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

2.3 ความคิดเห็นของผู้อื่นช่วยให้ความคิดเห็นของตนเองแจ่มชัดขึ้น

2.4 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้สังคมอยู่กันโดยสันติ

3. นักประชาธิปไตยจะต้องอดทน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัวเอง ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่เอาแต่ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มีการปรึกษาหารือกันตกลงกันโดยการประนีประนอม ซึ่งการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น หรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีลักษณะดังนี้

3.1 ความรู้สึก สำนึกในสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลอื่นด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม

3.2 ความไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเองถูกต้องกว่าความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนพูดคุยถึงการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ผู้เรียนสนทนาถึงลักษณะของผู้ที่มีความอดทน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว
2. ผู้สอนเปิดเทปโทรทัศน์ เรื่อง "เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่ง่ายอย่างที่คิด"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

3. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนาวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้
 - เห็นอะไรบ้างในเรื่องนี้
 - เขาทำอะไร
 - ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
 - มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงหรือไม่
 - ปัญหาี่นำไปสู่อะไร
 - สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
 - ตนเองปฏิบัติอย่างไร เมื่อมีผู้ขัดแย้งความคิดของตน
 - ตนเองมีความอดทนที่จะรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้มากน้อยเพียงใด
 - ตนเองเห็นด้วยหรือไม่กับการที่จะต้องอดทน รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง

ของผู้อื่น

อย่างไร

- ในสังคมไทย โดยภาพรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาก น้อยเพียงใด
- การอดทน รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง จะช่วยให้เป็นประชาธิปไตยได้

4. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนา วิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

5. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้
6. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่า ตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาษ
7. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนา ให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความลงบนแผ่นกระดาษ 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดเองว่า ข้อความที่อภิปรายมาแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับหัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" แล้วนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน
9. หลังจากติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า กระดาษทั้ง 3 แผ่นติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความติดครบทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ด้านที่ยังขาดอยู่จนครบสมบูรณ์
10. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- หาทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกันประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

11. ตัดสินใจว่า "เราจะทำอะไร"

การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
ที่แตกต่างไปจากตัว

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไป
จากตัว

2. ระหว่างทำการสอน ใช้

- แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของ
ผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไป
จากตัว

- แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่าง
ไปจากตัว

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. เทปโทรทัศน์ เรื่อง "ใครๆก็อยากเป็นผู้ใหญ่บ้าน"
2. กระดาษจดบันทึกข้อความขนาด 3 X 5 นิ้ว
3. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทละครหุ่น เรื่อง เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่จ่ายอย่างที่คิด

ตัวละคร มี 4 ตัว ได้แก่

ผู้ใหญ่บุญเต็ม
ชาวบ้าน 3 คน

อุปกรณ์ประกอบฉาก

ป้าย "การประชุมหมู่บ้านประจำเดือน สิงหาคม"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉาก 1 ชาวบ้านนั่งอยู่แถวล่าง 3 คน เสียงพูดคุ้ยจ๊อกแจ๊ก ช้างหน้ามีป้ายการประชมหมู่บ้าน ประจำเดือนติดอยู่ สักครู่ผู้ใหญ่บุญเต็มเดินออกจากฉาก

ผู้ใหญ่ : "อ้าวมากันพร้อมหน้าแล้วรี ตีๆ จะได้ไม่ต้องเสียเวลากันนาน"

ชาวบ้าน 1 : "ผู้ใหญ่มีอะไรรี เปล่า ถึงทำท่ารีบร้อนขอบกล"

ผู้ใหญ่ : "ก็ไม่มีอะไร มีเรื่องแจ้งให้ทราบว่ ตอนนี้มีโรงงานทอผ้าเขามาติดต่อข้า จะมาซื้อที่ดินแถวนี้ตั้งโรงงานทอผ้า เขาให้ราคาที่ดินสูงนะ เอ็ง เกิดอีกก็ชาติ ก็ไม่ได้เงินขนาดนี้หรอก ข้าก็ตกลงว่าจะขายที่ดินของข้า ก็ว่าจะชักชวนพวกเอ็ง ให้ขายด้วย หมู่บ้านเราจะได้มีเงิน จะได้ลืมตาอ้าปากกับเขาเสียที"

ชาวบ้าน 2 : "ไ้ตั้งโรงงานมันก็ดีอยู่หรอก แต่ถ้าขายที่นาแล้ว เราจะไปทำอะไรกิน ความรู้ ก็น้อย จะไปค้าขายก็ไม่รู้จะขายอะไร หหมดเงินที่ขายที่ได้ก็อดตายล่ะซี"

ชาวบ้าน 3 : "แต่ข้าว่ามันก็ดีกว่าเราไปกู้เจ้าแก่ในเมืองมาเสียด่าบู้ย ค่ายาทุกปีๆ แล้วขาย ข้าวไม่ได้ราคานะ เอ็ง"

ผู้ใหญ่ : "ข้าก็คิดยั้งนั่นแหละ เอ็งลองคิดดูนะ โรงงานมาตั้งบับ พี่น้องเอ็งก็สมัครเป็น คนงาน เป็นยาม ปลุกฝ้ายขายให้โรงงานบับ มีแต่ได้กับได้ ถึงไม่มีที่ทำกิน แต่ก็มีเงินเดือน ไม่ต้องปวดหัวกับเพลี้ย กับราคาข้าวด้วย"

ชาวบ้าน 1 : "ถ้าโรงงานเจิงล่ะ"

ผู้ใหญ่ : "เจิงแล้วเกี่ยวอะไรกับเอ็ง เอ็งมีหุ้นส่วนกับโรงงานระอะ"

ชาวบ้าน 1 : "ไม่ใช่ ข้าหมายความว่า ถ้าโรงงานเจิงแล้วเราจะไปทำมาหากินอะไร"

ชาวบ้าน 2 : "ใช่ แล้วไอ้พวกโรงงานทอผ้านี้ละ สารเคมี ไอ้พวกสีย้อมผ้าเอย ตัวพอกผ้าขาว เอยมันจะเอาไปทิ้งไหน อีกหน้อยหมู่บ้านเราก้แย่ จะมีแต่พวกมลพิษ เดียวนี้ เขายิ่งรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมด้วย"

ผู้ใหญ่ : "ก็เพราะเขารณรงค์นะซี ข้าถึงจะยอมให้เขามาตั้งโรงงาน มันต้องมีตัวกำจัด ของเสียวอะไรพวกนั้นนี่หว่า ก็กฎหมายเขาบังคับกำหนดไว้แล้วว่าต้องมี "

ชาวบ้าน 2 : "ว่าได้ระอะ ไอ้พวกนายทุนมันงกจะตาย อะไรประหยัดได้มันประหยัดแหลก แล้วพวกเรานั้นแหละจะรับกรรม ผู้ใหญ่ไม่ได้อ่านข่าวระอะ ไอ้โรงงานตุ๊กตา ที่ไฟไหม้ แล้วตึกถล่มมาทับคนตายเป็นร้อยนะ ข้าว่ามันจะได้ไม่คุ้มเสียนา"

- ผู้ใหญ่ : "พวกแกมันกลัวไม่เข้าเรื่อง ยังงี้ล่ะวะ บ้านเราถึงไม่เจริญกะเขาซะที ข้าจะทำอะไรหน่อย เอาความเจริญมาสู่หมู่บ้าน พวกแกก็ไม่เห็นด้วย แล้วเมื่อไหร่มันจะพัฒนา สิมตาอ้าปากกับเขาเสียทีวะ หัดคอดอะไรรายาวๆหน่อยสิโว้ย"
- ชาวบ้าน 3 : "ข้าเห็นด้วยกับผู้ใหญ่ ชายที่ก็ได้เงิน เอาเงินไปฝากธนาคาร แล้วเรามาสมัครเป็นคนงานโรงงาน มีเงินเดือนกิน สวัสดิการก็มี เสื้อผ้าก็ไม่ต้องตัดซื้อ ใช้เครื่องแบบโรงงาน อะไรจะเก็บเงินเก็บทองได้มากปานนั้น"
- ชาวบ้าน 1 : "เอ็งน่าจะคิดแต่ผลประโยชน์ที่จะได้ ไม่คิดถึงอย่างอื่นมั้ง"
- ชาวบ้าน 3 : "ทำไม พอลูกหลานแกจบประถม ก็สมัครเข้าทำงานโรงงาน มันไม่ต้องไปหางานทำถึงกรุงเทพ ต้องไปจับแท็กซี่ เสี่ยงกับถูกปล้น ถูกฆ่าตาย อยู่บ้านทำงานเก็บเงิน เต็มวันก็รวยเองแหละ อุตสาหกรรมมาให้ทำถึงที่ มึงยังว่าไม่ดีอีกหรือ"
- ชาวบ้าน 2 : "ไม่ดี โรงงานทอผ้า เสี่ยงเครื่องทอผ้าจะมึงดังไป 3 หมู่บ้าน ทำงานไม่ถึง 40 สงสัยหุ้ข้าต้องแหวกก่อนวัย แคมไอ้พวกสารฟอกสี สีย้อมผ้า กลิ่นมันรุนแรงจนกว่าเอ็งตกลงในในถังส้วม มึงดมๆๆอยู่ทุกวัน ลุกมึง หลานมึงดมๆๆอยู่ทุกวัน จมูกทะลุมาใครจะช่วยเอ็งได้"
- ชาวบ้าน 3 : "เอ็งน่าจะมันพวกเต่าล้านปี ผู้ใหญ่อุตสาหกรรมจะทำให้หมู่บ้านเจริญ เป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรม ฟังตนเองได้ ที่นี้ใครก็จะมาต่งงานแต่หมู่บ้านเรา ว่าเราฟังตนเองได้ มีการพัฒนา ทิวมาถ่ายทำข่าว รายการสารคดีมาสัมภาษณ์ เผลออกลูกสาวข้าจะได้ออกทีวี มีแมวมองมาชวนไปประกวดนางงามก็คราวนี้ล่ะวะ"
- ชาวบ้าน 1 : "พูดกับเอ็งไม่รู้เรื่อง ไอ้คนคิดถึงแต่ประโยชน์ ไม่รู้จักฟังคนอื่นเขาเลย เขาไม่ยอมให้สร้างเพราะหวังดี ก็หาว่าเป็นเต่าล้านปี"
- ชาวบ้าน 3 : "หรือไม่จริง พวกขัดขวางความเจริญ อยู่ไปก็ไม่มีประโยชน์หรอก"
- ผู้ใหญ่ : "ข้าพอจะได้ข้อสรุปแล้วล่ะ"

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของ เปาโล แฟร์
เรื่อง เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

ความคิดรวบยอด

ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกัน ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องใช้สิทธิ เสรีภาพที่ตนมี ให้อยู่ในขอบเขต ต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับการเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ และวิเคราะห์หาทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิดเรื่องคิดเป็นประกอบการแก้ปัญหา

เนื้อหา

1. แนวความคิดประชาธิปไตยถือว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน เสมอภาคกันในฐานะที่เป็นมนุษย์ แต่ความเสมอภาคนี้ ไม่ได้หมายความว่า มนุษย์จะต้องเหมือนกันหรือเท่าเทียมกันในทุกๆด้าน เพราะการที่จะมีความเท่าเทียมกันในทุกด้าน ย่อมเป็นไปได้ ดังนั้นความเสมอภาคตามแนวประชาธิปไตย เป็นความเสมอภาคที่บุคคลทุกคน สามารถที่จะเท่าเทียมกันได้ และจะต้องให้มีความยุติธรรมต่อบุคคลทุกๆคน อันได้แก่

1.1 ความเสมอภาคทางการเมือง นั่นคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้เท่าเทียมกัน โดยมีข้อจำกัดต่าง ๆ น้อยที่สุด เช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จะต้องเป็นสิทธิทั่วไป ถ้าจะจำกัดก็จะต้องน้อยที่สุด เช่น อายุขั้นต่ำที่มีสิทธิในการลงคะแนนเสียง เป็นต้น

1.2 ความเสมอภาคทางสังคม นั่นคือ ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะมีสถานภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมอย่างไร ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ จะต้องให้ความเคารพซึ่งกันและกันในฐานะมนุษย์ด้วยกัน จะต้องมีการปฏิบัติต่อกันโดยเท่าเทียมกัน จะไม่มีความเหลื่อมล้ำในเรื่องฐานะของบุคคล ชาติตระกูล ความยากจน ซึ่งความเคารพซึ่งกันและกันนั้น หมายถึง ทุกคนต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งทางกาย วาจาและความคิด ทุกคนย่อมเคารพในความคิดเห็นของคน ย่อมมีการให้โอกาสและเคารพความคิดเห็นของคนทุกคน ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ การเคารพในความเป็นมนุษย์ และการเคารพในความสามารถ สติปัญญา และถ้าหากถือหลักการอย่างเคร่งครัดจริงๆแล้ว การล่วงเกินผู้อื่น การทำร้ายผู้อื่น การโกรธผู้อื่นย่อมเป็นการไม่เคารพซึ่งกันและกัน

1.3 ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ เป็นการกระจายความมั่งคั่งไปสู่ส่วนต่างๆ ของสังคมโดยเท่าเทียมกัน และก่อให้เกิดโอกาสในทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

1.4 ความเสมอภาคทางกฎหมาย นั่นคือ ประชาชนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเดียวกันทุกคน และได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายเช่นเดียวกัน กฎหมายจะต้องใช้ได้กับทุกคนโดยทั่วไป ไม่ว่าจะมีส่วนใดในสังคม

1.5 ความเสมอภาคในโอกาส เป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนทุกคนในการแสดงออกซึ่งความสามารถที่ตนมีอยู่ได้อย่างไม่จำกัด ตราบใดที่การกระทำนั้นไม่ละเมิดผู้อื่น เช่น โอกาสในการทำงาน การศึกษา การดำรงชีวิต เป็นต้น

2. ประชาธิปไตยให้ทุกคนมีเสรีภาพ แต่เสรีภาพจะต้องมีขอบเขตที่ไม่ละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น ประชาชนทุกคนได้รับสิทธิ เสรีภาพจากรัฐซึ่งได้แก่

2.1 สิทธิที่สำคัญๆ ได้แก่

- สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
- สิทธิทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- สิทธิในทรัพย์สิน
- สิทธิในครอบครัว
- สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์

2.2 เสรีภาพที่สำคัญๆ ได้แก่

- เสรีภาพในการพูดและการแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้มนุษย์ได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการของตนเอง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนี้ จะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดความเห็นพ้องต้องกัน และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งจะต้องระวังไม่ให้ละเมิดเสรีภาพผู้อื่นด้วย

- เสรีภาพในการพิมพ์และโฆษณา เนื่องจากการพิมพ์และโฆษณามีอิทธิพลกระทบต่อประชาชนทั่วไป จึงต้องระวังไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น หรือเกิดความเสียหาย หรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

- เสรีภาพในการชุมนุมและการรวมตัวเป็นสมาคม ประชาชนสามารถรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ โดยการรวมกลุ่มหรือชุมนุมกันนั้นทำด้วยความสงบปราศจากการใช้กำลังรุนแรง

- เสรีภาพในการนับถือศาสนา เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระที่จะเลือกนับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือไม่นับถือศาสนาใดๆก็ได้ ตราบเท่าที่การนับถือหรือไม่นับถือนั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น นอกจากนั้นยังรวมถึงการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือด้วย

- เสรีภาพที่จะได้รับการปฏิบัติคุ้มครองตามหลักนิติธรรม จากกรณีที่ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากรัฐโดยเท่าเทียมกัน เสรีภาพนั้นจึงเป็นการให้การคุ้มครองแก่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด การได้รับการตัดสินที่เป็นไปตามครรลองของกฎหมาย การไม่ถูกจับกุมคุมขังโดยปราศจากหลักฐานและเหตุผล

- เสรีภาพในเรื่องส่วนตัวอื่น ๆ ของบุคคล เช่น เสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพ เสรีภาพในการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการแสวงหาและรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเอง เสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน เป็นต้น

3. การเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่นได้แก่ การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น การเคารพในความเป็นเจ้าของในสิ่งของ ในสิทธิของผู้อื่นมาก่อน การรู้จักขออนุญาตเมื่อล่วงล้ำเข้าไปในเขตของผู้อื่น

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนพูดคุยถึงการมีสิทธิ เสรีภาพ และการใช้สิทธิ เสรีภาพในสังคมปัจจุบัน
2. ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างถึง ลักษณะเหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพ การไม่ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล ทั้งที่พบเห็นในชีวิตของตนและพบเห็นจากสังคม
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ดูภาพพลิก ชุด "มีอบ"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

4. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้

- เห็นอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในภาพนี้
- ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
- อะไรทำให้เขาต้องทำเช่นนั้น
- เห็นด้วยหรือไม่กับการกระทำเช่นนั้น
- มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่
- ปัญหาที่น่าไปส่ออะไร
- สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- ตนเองเห็นด้วยหรือไม่กับการกระทำเช่นนั้น
- ตนเองคิดว่าตนเองได้ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสมหรือไม่
- สังคมเรามีการใช้เสรีภาพอย่างพอเหมาะพอดี หรือเกินขอบเขต
- สังคมมีความเสมอภาคระหว่างบุคคลมากน้อยเพียงใด
- รัฐควรทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนมีความเสมอภาคกันอย่างแท้จริง

5. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนา วิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

6. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความได้
7. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่า ตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาษ
8. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนาให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด

9. ผู้สอนให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความ ลงบนแผ่นกระดาษทั้ง 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดเองว่า ข้อความที่อภิปรายมาแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับ หัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" แล้วนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน

10. หลังจากติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า กระดาษทั้ง 3 แผ่น ติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความ ติดครบทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ด้านที่ยังขาด อยู่จนครบ สมบูรณ์

11. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่ อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- ทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกัน ประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

12. ตัดสินใจว่า "เราจะแก้ปัญหาอย่างไร"

การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล
- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

2. ระหว่างทำการสอน ใช้

- แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความ

เสมอภาคระหว่างบุคคล

- แบบทดสอบวัดการคิด เป็น เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับ

ความเสมอภาคระหว่างบุคคล

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. ภาพพลิกชุด "มีอบ"
2. กระดาษจดบันทึกข้อความขนาด 3 X 5 นิ้ว
3. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของเปาโล แฟร์
เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ความคิดรวบยอด

การวิพากษ์วิจารณ์ให้ทั้งผลดีและผลเสียต่อผู้วิจารณ์ และผู้ถูกวิจารณ์ ดังนั้น ในการอยู่ร่วมกัน การที่จะวิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ อันจะทำให้มีการปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ และวิเคราะห์หาทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิด เรื่องคิดเป็นประกอบการแก้ปัญหา

เนื้อหา

1. มนุษย์มีสติปัญญา มีความสามารถ ซึ่งความสามารถที่สำคัญของมนุษย์คือการรู้จักเหตุผล รู้จักใช้เหตุผลในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้เถียงซึ่งกันและกัน
2. การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงความคิดเห็นออกมาด้านอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติเป็นคำพูด โดยเป็นคำพูดที่มีการไตร่ตรอง พิสูจน์ให้เห็น ไม่อยู่ในลักษณะหลงมกมาย เป็นการพูดคุยอย่างมีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ผูกพันกับอารมณ์ ไม่เอาอารมณ์เป็นใหญ่ ไม่ยึดมั่นกับความคิดของตนที่มีอยู่แต่เดิม ใช้สติปัญญาในการพูด มีความสมเหตุสมผล คือ เป็นเหตุผลที่มีข้อเท็จจริงรองรับ นอกจากนั้นยังรวมถึง การวิพากษ์วิจารณ์สิ่งใหม่ๆ ประสบการณ์ใหม่อย่าง เป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออกอย่างอิสระด้วย

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันคิด วิเคราะห์ละครใน ไทรทัศน์ การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ และการเสนอข่าวของโทรทัศน์
2. กลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอสิ่งที่ร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อที่ได้รับ
3. ผู้สอนเปิดเทปโทรทัศน์ชุด "ส.ส. ของเรานี้เอ๋ย"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

4. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้
 - เห็นอะไรที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้
 - ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
 - บทบาทหน้าที่ของเขาคืออย่างไร
 - เห็นด้วยหรือไม่กับสิ่งที่เขาพูด
 - ทำไมเขาจึงพูดเช่นนั้น
 - คำพูดเช่นนั้น ส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
 - มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่
 - การวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่สร้างสรรค์ก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่ อย่างไร
 - ตนเองมีความพร้อมที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
- มากนักน้อย เพียงใด
- ถ้าหากตนเองถูกกระทำเช่นนั้นจากเพื่อนบ้าน ควรตอบโต้อย่างไร
 - ในสังคมเรายอมรับการถูกวิจารณ์จากผู้อื่นมากนักน้อย เพียงใด

- ทำอย่างไรจึงจะทำให้สังคมยอมรับความคิดที่มีเหตุผล
- การวิจารณ์ที่มีเหตุผลและสร้างสรรค์ ช่วยให้สังคมพัฒนาได้อย่างไร มีหลักวิชาการหรือตัวอย่างสนับสนุนหรือไม่

5. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนา วิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

6. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความได้
7. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่า ตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาษ
8. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนาให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด
9. ผู้สอนให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความ ลงบนแผ่นกระดาษทั้ง 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดเองว่า ข้อความที่อภิปรายมาแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับหัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" และนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน
10. หลังจากติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่ากระดาษทั้ง 3 แผ่น ติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความติดครบทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ด้านที่ยังขาดอยู่จนครบ สมบูรณ์

11. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- หาทงเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกัน ประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

12. ตัดสินใจว่า "เราจะทำอย่างไรจึงจะเกิดการวิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์"

การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

2. ระหว่างทำการสอน ใช้

- แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
- แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
- แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. เทปโทรทัศน์เรื่อง "ส.ส. ของเรานี้เอ๋ย"
2. กระดาษจดบันทึกข้อความขนาด 3 X 5 นิ้ว
3. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของวิธีการสอนโดยผสมผสานระหว่าง
การสอนแบบคิดเป็นกับการสอนของ เปาโล แฟร์
เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนย่อมมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อรัฐในฐานะที่เป็นพลเมืองของ ประเทศ ถ้าหากทุกคนทำหน้าที่ของตนอย่างไม่บกพร่องแล้ว ประเทศก็จะมีการพัฒนา ขณะเดียวกันนอกจากประชาชนต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อรัฐแล้ว รัฐก็มีหน้าที่ที่ต้องกระทำต่อ ประชาชนเช่นกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของพลเมืองที่ปฏิบัติต่อ รัฐ และหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติต่อพลเมือง
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับหน้าที่ของตนที่ปฏิบัติต่อรัฐ และหน้าที่ของรัฐ ที่ปฏิบัติต่อตน
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสนทนา วิพากษ์วิจารณ์และวิเคราะห์หาทางเลือกในการ แก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้านของแนวความคิดเรื่องคิดเป็นประกอบการแก้ปัญหา

เนื้อหา

บทบาทหน้าที่ของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ

หน้าที่มีความสำคัญควบคู่ไปกับการใช้สิทธิ เสรีภาพ กล่าวคือ ประเทศให้ ประชาชนเมสิทธิ เสรีภาพ ดังนั้นประชาชนต้องปฏิบัติหน้าที่ตอบแทนประเทศที่ให้สิทธิ เสรีภาพ

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ได้กำหนดหน้าที่ของคนไทยไว้ 9 ประการ คือ

1. บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้
2. บุคคลมีหน้าที่ที่จะใช้สิทธิในการเลือกตั้งโดยสุจริต
3. บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ
4. บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ
5. บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย
6. บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
7. บุคคลมีหน้าที่ช่วยเหลือราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น ร่วมมือกับรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามคนร้าย หรือผู้ที่ก่อความสงบสุข
8. บุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรมภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ
9. บุคคลมีหน้าที่รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

บทบาทหน้าที่ของรัฐที่มีต่อประชาชน

ในประเทศหนึ่งประกอบด้วยประชาชน ดินแดนที่มีขอบเขตแน่นอน รัฐบาลและอำนาจอธิปไตย ซึ่งรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องปกครองเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด ดังนั้น รัฐจึงต้องมุ่งไปในทางที่จะให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้เพราะถือว่ารัฐเกิดมาเพื่อประชาชน รัฐบาลต้องดำเนินการบริการต่อประชาชนแต่ละคนโดยทั่วถึงกัน ซึ่งจะต่างจากเผด็จการที่ ในการปกครองระบอบเผด็จการนั้น ผู้ปกครองเป็นนายของประชาชน และไม่ได้คิดถึงประโยชน์หรือสิทธิของปวงชน แต่ในประชาธิปไตยถือว่า ประชาชนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรจะได้รับหลักประกันประโยชน์ที่จำเป็นและปกป้องจากรัฐ หรือเรียกได้ว่าเป็นสวัสดิการของประชาชน เช่นการจัดสวัสดิการให้ประชาชนแต่ละคนได้อยู่ดี กินดี การให้แต่ละคนมีอาชีพ มีรายได้ มีการศึกษา มีการพักผ่อน ได้รับความปลอดภัยและสามารถที่จะมีสิทธิ หรือใช้สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองประเทศ การจัดสาธารณสุขเพื่อประชาชนบริโภคพร้อมกัน

เช่น รถไฟ ขนส่ง คมนาคม การจัดการศึกษาให้เปล่า การรักษาพยาบาลผู้ป่วย การช่วยเหลือให้หลักประกันแก่คนยากจน ตลอดจนการดูแลคนพิการ

นอกจากนั้นแล้ว รัฐต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ต้องมีกองกำลังป้องกันประเทศ เพื่อรักษาเอกราช หรือถูกละเมิดอธิปไตยจากภายนอก แต่ขณะเดียวกันต้องมีกองกำลังอีกส่วนหนึ่งที่ควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในประเทศ ป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอปัญหาด้วยสถานการณ์ (10 นาที)

1. ผู้สอนสนทนากับผู้เรียนในเรื่องต่างๆไปเกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เช่น รายได้ อาชีพ สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ผู้สอนเสนอภาพลักษณ์ "ความรับผิดชอบต่อหน้าที่"

ขั้นที่ 2 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (30 นาที)

3. ผู้สอนตั้งประเด็นกว้างๆเพื่อให้ผู้เรียนได้สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะการสนทนาของผู้เรียน ดังนี้

- เห็นอะไรที่เกิดขึ้นในภาพนี้
- ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
- ผู้ใดสมควรรับผิดชอบต่อเหตุการณ์เช่นนี้
- สามารถป้องกันการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้หรือไม่ อย่างไร
- เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร
- มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่

- สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- ตนเองพร้อมที่จะทำตามหน้าที่ที่มีอยู่เพียงไร
- ตนเองเห็นด้วยหรือไม่ที่พลเมืองควรมีความสำนึกในหน้าที่
- สังคมของเรามีความสำนึกในหน้าที่เพียงใด
- รัฐบาลมีความสำนึกในการทำหน้าที่ต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด
- ความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองมีประโยชน์แก่สังคมเพียงใด มีหลักฐาน

ใดบ้างที่ยืนยันว่าเป็นประโยชน์

4. ผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน สังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียน และช่วยกันบันทึกข้อความที่สนทนาวิพากษ์วิจารณ์อย่างสั้นๆ ได้ใจความลงบนแผ่นกระดาษที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (30 นาที)

5. ผู้สอนรวบรวมกระดาษที่ผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

6. ผู้สอนเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ 3 แผ่น แผ่นแรกมีข้อความว่าตนเอง แผ่นที่ 2 มีข้อความว่า สังคม สิ่งแวดล้อม แผ่นที่ 3 มีข้อความว่า วิชาการ โดยกระดาษทั้ง 3 แผ่นติดเรียงกันไว้บนแผ่นกระดาน

7. แจกกระดาษที่บันทึกสิ่งที่สนทนา ให้กับผู้เรียนทุกคนจนหมด

8. ผู้สอนให้ผู้เรียนติดแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความลงบนแผ่นกระดาษทั้ง 3 แผ่น โดยให้ผู้เรียนคิดเองว่า ข้อความที่อภิปรายมาแล้วในขั้นที่ 2 ว่า "ควรจะเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับหัวเรื่องใดใน 3 แผ่น" แล้วนำแผ่นกระดาษที่บันทึกข้อความไปติดในกระดาษหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน

9. หลังจากทีติดกระดาษที่บันทึกหมดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า กระดาษทั้ง 3 แผ่นติดข้อความได้ถูกต้อง ตรงกับหัวเรื่องหรือไม่ มีกระดาษบันทึกข้อความติดครบ ทั้ง 3 แผ่นหรือไม่ ถ้าไม่ครบ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์หัวเรื่องที่ยังขาดอยู่ จนครบสมบูรณ์

10. จากข้อความที่แยกเป็น 3 ด้านแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาสิ่งที่ อยู่บนกระดาษทั้ง 3 แผ่น แล้ววิเคราะห์ถึง

- ความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านทั้งในลักษณะสอดคล้องและขัดแย้ง
- ปัญหา / สาเหตุของปัญหา
- ทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านพร้อมกันประกอบ

การตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือก (15 นาที)

11. ตัดสินใจว่า "เราจะทำอย่างไรเกี่ยวกับปัญหานี้"

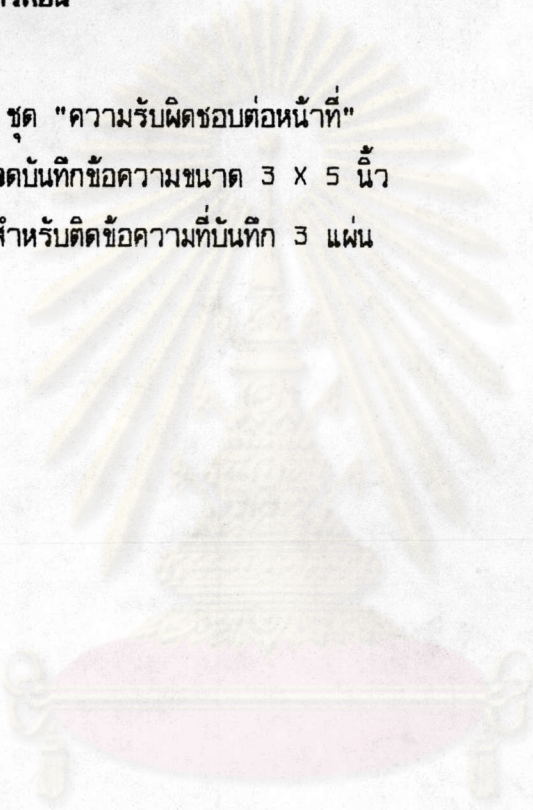
การประเมินผล

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วย (15 นาที)
 - แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง
 - แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง
2. ระหว่างทำการสอน ใช้
 - แบบสังเกตความถี่พฤติกรรมกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

3. ทดสอบหลังเรียน ด้วย (20 นาที)
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง
 - แบบทดสอบวัดเจตคติ เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง
 - แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. ภาพพลิก ชุด "ความรับผิดชอบต่อหน้าที่"
2. กระดาษจดบันทึกข้อความขนาด 3 x 5 นิ้ว
3. กระดาษสำหรับติดข้อความที่บันทึก 3 แผ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่องการมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ

ผู้สอน : เห็นอะไรบ้างคะในสองภาพนี้

ผู้เรียน 1 : เห็นภาพบ้าน

ผู้เรียน 2 : บ้าน 2 หลัง

ผู้สอน : ใช่ค่ะ ภาพบ้าน ภาพที่ 1 มีลักษณะแบบนี้ (ยกภาพประกอบ) ภาพที่ 2 มีลักษณะแบบนี้ (ยกภาพประกอบ) คิดว่า 2 ภาพนี้มันต่างกันหรือไม่

ผู้เรียน 1 : ต่าง ภาพหนึ่งชนบท อีกภาพเป็นในเมือง

ผู้เรียน 2 : ภาพหนึ่งมีบรรยากาศโรแมนติก เป็นชนบท อีกหลังหนึ่งสวยงามหรูหรา

ผู้เรียน 3 : ภาพหนึ่งเป็นภาพท้องไร่ท้องนา เป็นเหมือนอยู่ชนบท มีกองฟางด้วย อีกภาพหนึ่งเป็นบ้านแบบอยู่ในเมือง บ้านตึก บ้านอิฐ

ผู้สอน : มีใครเห็นต่างไปจากนี้หรือเปล่าคะ

ผู้เรียน 4 : ไม่ต่าง ภาพหนึ่งก็เห็นอยู่แล้วว่าเป็นชนบท อีกภาพเป็นในเมือง

ผู้สอน : เอ้า ! เป็นภาพในเมืองกับชนบท ทีนี้เรามาพิจารณาไปที่ละภาพ คิดว่าภาพที่ 1 (ชนบท) น่าจะมีปัญหาอะไรหรือเปล่า

ผู้เรียน 1 : คิดว่าไม่มีปัญหา

ผู้เรียน 2 : ต้องมีสิ มันต้องมีอยู่แล้วไม่ว่าที่ไหน

ผู้เรียน 3 : คิดว่ามีปัญหา เพราะว่าเราในฐานะที่เป็นชาวไร่ชาวนา เข้าใจสภาพว่าในหมู่บ้านที่ 1 อาจมีปัญหาค้างคาวไม่ได้ทำนา

ผู้เรียน 4 : แต่น่าอาจจะได้ทำอยู่ เพราะมีลอมฟางอยู่

ผู้เรียน 5 : คิดว่ามีปัญหาเกี่ยวกับนา

ผู้เรียน 6 : ไม่มีไฟฟ้าใช้ด้วย

ผู้เรียน 7 : ภาพที่ 2 มีไฟฟ้าใช้ แต่ภาพที่ 1 ไม่มีไฟฟ้าใช้

ผู้สอน : แล้วคิดว่าหมู่บ้านที่ 2 (ในเมือง) มีปัญหาอย่างไร

ผู้เรียน 1 : หมู่บ้าน 2 ทำทางจะสบาย มีไฟฟ้า มีถนน มีทีวี แต่อาจจะอยู่แบบไม่มีความสุข คับใจ

ผู้สอน : ทำไม่ถึงว่าคับใจ

ผู้เรียน 1 : หมู่บ้านที่ 2 สิ่งแวดล้อมมันก็ดูอยู่หรอก แต่ภายในใจที่ลึกซึ้งมันจะเป็นยังไงก็ไม่รู้

- ผู้เรียน 2 : ไม่แน่แน่ หมู่บ้านที่ 2 อาจจะมีความสุขกว่าหมู่บ้านที่ 1 ก็ได้
- ผู้เรียน 1 : ทั้ง 2 อย่างมันก็ดี ดิฉันละแบบ หมู่บ้าน 1 มันก็สบายกาย สบายใจ ไม่มีปัญหา ถึงจะหลัง เล็กก็ช่างมัน หมู่บ้าน 2 มันก็ใหญ่ แต่สภาพมันดูจืดจาง ใจมันอาจจะไม่มีความสุขก็ได้
- ผู้เรียน 3 : ใช่ บ้านหลังใหญ่แต่ใจมันไม่สบายก็มี
- ผู้สอน : นั่นแหละ ที่ว่าใจมันไม่สบายมันเป็นอย่างไง
- ผู้เรียน 1 : เสียค่าใช้จ่ายสูง อาจจะมีหนี้สิน ไม่มีความสุข
- ผู้สอน : แล้วคิดว่าปัญหาของ 2 หมู่บ้านจะเหมือนกันหรือเปล่า
- ผู้เรียน 1 : ไม่เหมือน เพราะหมู่บ้าน 1 จะเป็นบ้านในชนบท มีการปลูกพืชผักสวนครัวกินเอง มีชีวิตอยู่ง่ายๆ หมูหมาเปิดไก่อ้อยู่ในหมู่บ้านที่ 1 แต่หมู่บ้านที่ 2 เป็นในเมือง เป็นชีวิตในเมือง ปัญหาที่ต้องต่างกันอยู่แล้ว
- ผู้เรียน 2 : หมู่บ้าน 1 ทำทางมันไม่สะดวก รุ้ติ เพราะอยู่มาตั้งแต่สมัยปู่ย่าแล้ว แต่มันเสียค่าใช้จ่ายน้อย อยู่หมู่บ้าน 2 สะดวกสบาย อยู่ดีกินดี แต่มีค่าใช้จ่ายสูง มีหนี้สิน
- ผู้เรียน 3 : หมู่บ้านที่ 2 มันน่าจะเป็นปัญหาเหมือนพวกในเมืองเขา เจอกันนะ ไร่พวกกรรติด ค่าครองชีพสูง เสียค่าตาวบ้านสูง จ่ายค่างวดบ้านก็สูง
- ผู้เรียน 4 : หมู่บ้าน 2 ทำทางจะนอนไม่หลับ กลัวไฟช็อต สู้หมู่บ้าน 1 ไม่ได้ถึงจะไม่มีไฟฟ้าก็เถอะ ใช้ตะเกียงเจ้าพายุก็ได้
- ผู้เรียน 5 : หมู่บ้าน 1 เจอปัญหาพวกฝนแล้ง นาแห้ง อดอยาก ชายข่าวไม่ได้ราคามากกว่า
- ผู้สอน : ทำไม่มันถึงเกิดปัญหาพวกนี้ขึ้น
- ผู้เรียน 1 : แต่สิ่งที่มันต้องมีปัญหาอยู่แล้ว ปัญหาจากคนมันง จากสิ่งแวดล้อมมัน
- ผู้เรียน 2 : ความเจริญมันไม่เท่ากัน
- ผู้สอน : ไม่เท่ากันยังไง
- ผู้เรียน 1 : ในเมืองมันเจริญกว่า ชนบทมันไม่ค่อยเจริญ พอคนชนบทไม่มีเงิน ไม่มีอะไรก็ไปหาความเจริญ ไปแออัดกันอยู่กรุงเทพฯ
- ผู้สอน : แล้วมันเกิดขึ้นที่นี้ ในชีวิตจริงๆของเรามีมั้ย
- ผู้เรียน 1 : เกิด
- ผู้สอน : เกิดอย่างไร

ผู้เรียน 1 : เคียวนี้พ่อเด็กมันจบ ป. 6 มันก็ไปหางานทำที่อื่นไม่อยู่หรอกที่นี่

ผู้สอน : แล้วทำไมเขาถึงไม่อยู่

ผู้เรียน 1 : มันไม่มีเงิน อยู่ก็ยากจนไม่มีกิน ผนพ้าไม่อำนวยความสะดวก ไม่ได้ทำอะไรทำนาก็ต้องไปหากินที่
กรุงเทพฯ ไปหาสิ่งที่หรรษา จะได้อยู่ใกล้ความเจริญ อยากเที่ยวก็ได้เที่ยว

ผู้สอน : สาเหตุเพราะไม่มีเงินหรืออยากเที่ยว

ผู้เรียน 1 : น่าจะทั้ง 2 อย่าง

ผู้สอน : แล้วทำไมไม่เรียนต่อ

ผู้เรียน 1 : ไม่มีเงินส่ง

ผู้สอน : แล้วเมื่อไหร่ที่บอกว่า ปัญหาจากหมู่บ้านที่ 1 ที่ยากจน ผนแล้ง อดอยากพวกนี้คิดว่าจะ
ส่งผลให้เกิดอะไรขึ้น

ผู้เรียน 1 : ย้ายเข้ากรุงเทพฯ ดันรนไปหางานทำที่อื่น

ผู้เรียน 2 : หางานทำที่อื่น ไปแออัดที่อื่น

ผู้สอน : แล้วหมู่บ้าน 2 ละคะ

ผู้เรียน 1 : พ่อแม่มีแต่หาเงิน ไม่มีเวลาให้ลูก อารมณ์เสีย ทะเลาะกัน

ผู้เรียน 2 : น่าจะเกิดปัญหามากกว่าหมู่บ้าน 1 และปัญหาน่าจะร้ายแรงกว่าหมู่บ้าน 1 เพราะ
หมู่บ้าน 2 เปรียบเหมือนกรุงเทพฯ หมู่บ้าน 1 ก็คือบ้านเรา เราก็อพยพดินรน
ไปอยู่หมู่บ้าน 2 เลยเป็นปัญหาต่อไป ไปเกิดปัญหาใหญ่ใส่หมู่บ้าน 2

ผู้สอน : ถ้าให้เลือก 2 หมู่บ้านนี้ อยากอยู่หมู่บ้านไหน อยากให้หมู่บ้านของเราเป็นแบบไหน

ผู้เรียน 1 : อยู่หมู่บ้าน 1 ดีกว่า ถึงจะกันดารแต่ก็สบายใจ เพราะอยู่แบบชนบทมาแต่ไหนแต่ไร
จะได้ทำอะไรทำนา ปลูกผักปลูกหญ้ากินเอง มันเป็นธรรมชาติของพวกเรา พ่อแม่พาอยู่

ผู้เรียน 2 : แต่ฉันอยากอยู่บ้านสวยๆ อยากให้หมู่บ้านเจริญ จะได้สะดวกสบายหน่อย มีทีวีดู
มีไฟฟ้าใช้ อยู่ดีกินดี

ผู้สอน : แล้วใครจะทำให้เราอยู่ดีกินดี

ผู้เรียน 1 : ตัวเราด้วย หลวงด้วย

ผู้สอน : แล้วตอนนี้ เราอยู่ดีกินดีแล้วหรือยัง

ผู้เรียน 1 : ก็พอสมควร อาจจะไม่เหมือนหมู่บ้าน 2 แต่ก็ดีกว่าหมู่บ้าน 1 อยู่

ผู้สอน : ถ้าหมู่บ้านที่เราอยู่ในตอนนี้ เกิดปัญหาจากชน นแล้ง ทำนาไม่ได้ ปั้นหม้อไม่ได้
เราจะแก้ปัญหาได้ยังไง

- ผู้เรียน 1 : หางานทำที่อื่น
- ผู้สอน : เวลาที่เราจะต้องตัดสินใจกับปัญหา เราใช้อะไรเป็นหลักในการตัดสินใจ
- ผู้เรียน 1 : ความถูกต้อง
- ผู้เรียน 2 : ความพอใจของตัวเรา
- ผู้สอน : ใช้ตัวเองเป็นหลักหรือว่าไงคะ
- ผู้เรียน : เปล่า ก็คิดถึงความต้องการด้วย เหมาะสมไหม แล้วตัวเราพอใจไหม
- ผู้สอน : แล้วสังคมไทย มีวิธีพิจารณาปัญหาอย่างไร
- ผู้เรียน 1 : ดูความต้องการ
- ผู้เรียน 2 : คิดว่าประโยชน์ที่จะได้รับ อย่างเชื่อนปากมุล เขาก็ว่ามันได้ไฟใช้
- ผู้เรียน 3 : แต่มันก็ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำลายป่า
- ผู้สอน : ในการพิจารณาปัญหาในชีวิตของพวกเขา เราควรพิจารณาถึงอะไรบ้าง
- ผู้เรียน 1 : ดูประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย
- ผู้เรียน 2 : ดูให้รอบๆ พิจารณาให้ดีๆ ถ้วนถี่
- ผู้เรียน 3 : ดูหลายๆทาง
- ผู้เรียน 4 : อย่างเพิ่งรีบตัดสินใจ บางทีการรีบตัดสินใจเร็วเกินไปอาจจะไม่ดีเหมือนบ้านนั้นนะ
อยากให้มีบ้านเราเจริญเหมือนภาพที่ 2 แต่ไม่คิดถึงตัวเองว่า พ่อแม่เคยพาอยู่
แบบชนบท ทำไร ทำนา ไปอยู่อย่างนั้นจะอยู่ได้หรือ
- ผู้เรียน 5 : เจริญนะสิมันดี สะดวกสบาย ทีวีก็มีดู ไฟฟ้าก็มีใช้ถนนหนทางก็ดี หรือไม่ชอบ
- ผู้เรียน 4 : แต่ค่าใช้จ่ายก็สูง เรื่อยๆของเราอย่างนี้ มีปลาก็กแบ่งกัน ได้หน่อไม้ก็แบ่งกัน
อยู่อย่างนั้นมันจะทำได้หรือ เหมือนกรุงเทพนะแหละ รู้จักกันที่ไหน ให้อ่านฟังพาก็
ไม่ได้ เพราะฉะนั้นอย่างเพิ่งรีบตัดสินใจ ดูหลายๆทางก่อน
- ผู้สอน : เอาเป็นว่า อย่าเพิ่งรีบตัดสินใจนะคะ เพราะฉะนั้นการพิจารณาหลายๆทางอย่าง
ลุ่มๆเป็นประโยชน์อย่างไรคะ
- ผู้เรียน 1 : ตัดสินใจได้ถูกต้อง
- ผู้เรียน 2 : เกิดประโยชน์
- ผู้เรียน 3 : ไม่ผิดพลาด

- ผู้สอน : เอาละค่ะ เราช่วยกันแยกข้อมูลข้อความที่เราวิพากษ์วิจารณ์กันไปเมื่อกี้ ปรากฏว่าเราพูดโดยใช้ข้อมูลครบทั้ง 3 ด้านนะคะ เรามาดูความสัมพันธ์กันของข้อมูลทั้ง 3 ด้านสิคะว่ามันเป็นอย่างไร
- ผู้เรียน 1 : เป็นเรื่องชีวิตความเป็นอยู่
- ผู้เรียน 2 : มันเกี่ยวข้องกับชีวิตคน ชีวิตตัวเรา
- ผู้สอน : ค่ะ มันเกี่ยวข้องกับตัวเราเหมือนกัน แล้วมันมีอะไรอีก
- ผู้เรียน : ปัญหาของ 2 หมู่บ้านไม่เหมือนกัน
- ผู้สอน : ไม่เหมือนกันอย่างไร
- ผู้เรียน : ก็หมู่บ้านที่ 1 ยากจน อดอยากกันดาร หมู่บ้านที่ 2 พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูกมาแต่ทำงาน ค่าใช้จ่ายสูง ปัญหาแฉกออกจากหมู่บ้าน 1 อพยพเข้าไป
- ผู้สอน : เราลองมาคิดหาทางแก้ปัญหากันดูมั๊ยคะ
- ผู้เรียน 1 : มันพูดยาก นาแล้ง บัญแพง ไม่รู้จะไปแก้งังไง ไม่มีฝน ไม่มีน้ำ เพราะจะว่าไปแล้วมันไม่ใช่เป็นที่ตัวเรา เอ! ถ้าเราชี้แจงจ้กว่าไปอย่าง นี้ก็ทำนา ปั้นหม้อเสริมพอได้กินไป
- ผู้เรียน 2 : ใช่ จะไปหางานทำที่อื่นก็ไม่รู้จะไปไหน พ่อแม่พาอยู่มา อายุก็ปานนี้ จะเข้ากรุงเทพไปรับจ้างก็ไม่ไหว
- ผู้สอน : ทำไมไม่หารายได้พิเศษ
- ผู้เรียน 1 : ก็หากันอยู่ นี่ก็รับจ้างปั้นหม้อปั้นโอ่งตามโรงงาน ก็พอมีรายได้บ้าง
- ผู้เรียน 2 : มันก็ต้องช่วยตัวเองก่อน จะพึ่งราชการคงยาก ปัญหามันเยอะทั่วประเทศ อันไหนสู้ได้ก็ทำไป
- ผู้สอน : สรุปว่าอยู่ที่นี้ หางานอย่างอื่นช่วยเป็นรายได้เสริมใช้ไหมคะ
- ผู้สอน : ใช่แล้ว อยู่ที่นี่ปั้นโอ่งขายกัน มันติดแม่น้ำมูลก็ขุดดินมาจากแถวริมน้ำ ปั้นโอ่งขาย
- ผู้สอน : แล้วเราอยากให้หมู่บ้านเราเจริญเหมือนหมู่บ้าน 2 มั๊ยคะ
- ผู้เรียน : อยากอยู่ แต่ก็ชอบอยู่ชนบทมากกว่า ปลุกผักปลุกหญ้ากินเอง ไม่เปลือง สุขภาพจิตก็ดีดูในข่าวรถมันติด ปวดหัว อยู่อย่างนี้สบายใจกว่า ถึงจะไม่เจริญเท่าในเมือง แต่ก็มีความสุข

ผู้สอน : มีใครเห็นเป็นอย่างอื่นมั้ยะ ไม่มี จากที่เราพูดคุยกันมานะคะ เป็นเรื่องของการมอง
ปัญหาอย่างรอบด้าน ดูกว้างๆหลายแง่หลายมุม ทั้งส่วนดีส่วนไม่ดี ดูทั้งตัวเราด้วย ดู
คนอื่นด้วย ดูในเรื่องวิชาการ ความรู้ที่เกี่ยวข้องด้วย เราจะได้ตัดสินใจได้ดีที่สุด
เกิดประโยชน์ที่สุดอย่างที่ได้อุดหนุนกันมานะคะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่องการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

ผู้สอน : เห็นอะไรบ้างจาก 2 เรื่องนี้

ผู้เรียน 1 : เรื่องแรก พ่อพ่อได้เงินมาปั๊บ ก็เอาไปซื้อรถมอเตอร์ไซด์เลยไม่ปรึกษาแม่

ผู้เรียน 2 : เรื่องที่ 2 ปรึกษากันอยู่เฉพาะครอบครัว เป็นประชาธิปไตย

ผู้สอน : 2 เรื่องนี้ต่างกันอย่างไร

ผู้เรียน : เรื่องแรกมันไม่เป็นประชาธิปไตย

ผู้สอน : ไม่เป็นยังไง

ผู้เรียน : คือเขาไม่ปรึกษากัน

ผู้สอน : ทำไมมันถึงเกิดขึ้นในเรื่องแรก

ผู้เรียน 1 : เพราะผู้ชายคิดว่าตัวเองเป็นหัวหน้าครอบครัว ไม่ต้องฟังเมียก็ได้

ผู้เรียน 2 : เพราะความอยากได้ของตัวเอง

ผู้เรียน 3 : พ่อคิดว่าเป็นหัวหน้าครอบครัวเลยตัดสินใจเอง

ผู้เรียน 4 : คิดว่าเมียคงถูกใจ พอใจ

ผู้เรียน 5 : คิดว่าความคิดเห็นของตนเองน่าจะถูกเสมอ

ผู้สอน : แล้วมันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่

ผู้เรียน 1 : เกิด เกิดแน่นอน ขอผู้ชายพูดก่อนนะเพื่อความเป็นประชาธิปไตย เช่น ผู้ชาย พ่อได้เงินมา ก็เอาไปกินเหล้า ไม่เอาเงินให้เมีย

ผู้เรียน 2 : โดยมาก ถ้าจะเกิด ก็เป็นเรื่องหนีเมียเที่ยว หรือแอบไปกินเหล้ามากกว่า นอกนั้นก็เหมือนว่าพูดคุยตกลงกันอยู่

ผู้สอน : ถ้าอยากได้ของสักอย่าง ใช้เหตุผลอะไรในการเลือกสิ่งที่ต้องการ

ผู้เรียน 1 : ความพอใจ

ผู้เรียน 2 : เงินในกระเป๋า

ผู้เรียน 3 : ความจำเป็น

ผู้เรียน 4 : ความอยากได้ อยากเลียนแบบเขา จะได้ไม่อายเพื่อน เห็นเพื่อนมีก็อยากมี อยากได้ถึงไม่มีเงินก็จะยืม ดอกร้อยละ 10 ก็ยืม เพื่อให้ทันโลก ทันสมัย ทิวมั่ง ตีเย่มมั่ง เพราะกลัวว่าเวลาเพื่อนมาบ้านจะไม่มีน้ำเย็นให้เพื่อนกิน ในตู้เย็นบางทีมีแค่ น้ำแช่ไว้ขวดเดียวก็พอใจแล้ว ให้มันมีหน้ามีตา

- ผู้สอน : ก่อนที่จะอยากได้ของ ถ้าตัวเราไม่มีเงิน คิดไว้ก่อนหรือเปล่าว่าจะหาทางออกยังไง
- ผู้เรียน : หาเอา ก็เอา
- ผู้สอน : ก็ก็เป็นหนี้ ทำไมไม่หาทางอื่น
- ผู้เรียน : ไม่รู้จะหาทางไหน จะประหยัดก็ไม่ได้มีมากขึ้น ถ้าไม่ก็ไม่มีของใช้ ทயอยจ่าย
เดี๋ยวก็หมดก็เอาเงินขายข้าวมัน ขายไอ้มั่งค่อยๆใช้หนี้
- ผู้สอน : เห็นด้วยหรือไม่ที่ครอบครัวหรือชุมชนจำเป็นต้องมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ก่อนตัดสินใจ
- ผู้เรียน : เห็นด้วย
- ผู้สอน : ทำไม
- ผู้เรียน 1 : ค่อยๆหาหลายๆความคิดทำให้ตัดสินใจได้ดีขึ้น
- ผู้เรียน 2 : บางครั้งมันตัดสินใจไม่ได้ ถามเพื่อหลายๆคนทำให้ตัดสินใจได้
- ผู้เรียน 3 : บางทีคุยกันไปคุยกันมา ก็ทำให้ตัดสินใจได้
- ผู้สอน : แล้วตัวเองมีพฤติกรรมอย่างไรก่อนที่จะมีการตัดสินใจ ในครอบครัวมีการพูดคุยกันก่อน
หรือไม่
- ผู้เรียน 1 : ก็คุยมั่ง ไม่คุยมั่ง อย่างเรื่องเงินทองก็มีการคุยกันก่อน ประึกษากันก่อนว่าอยากได้
อะไร ไม่เอาแต่ใจตัวเอง ประึกษาลูกกับเมียอยู่
- ผู้เรียน 2 : โดยมากจะปรึกษาเรื่องเงินทองนี่ล่ะ
- ผู้สอน : ในเรื่องไอ้สุกรก็มีปัญหาอย่างไร
- ผู้เรียน 1 : พ่อซื้อรถไม่ปรึกษาแม่
- ผู้เรียน 2 : เงินเอาไปซื้อรถหมด ลูกถูกรถชน เงินไม่เหลือเลย
- ผู้เรียน 3 : เป็นปัญหาในครอบครัว
- ผู้สอน : เมื่อเกิดปัญหาขึ้นเราจะทำอย่างไร
- ผู้เรียน 1 : ประึกษากันก่อน หาทางออกให้ได้
- ผู้เรียน 2 : ขายรถ เอาเงินไปปรึกษาลูก
- ผู้สอน : ทำไมไม่ถึงขายรถ
- ผู้เรียน : ก็ไม่มีเงินเลย ถ้าไปก็มากก็ต้องเสียดอกเบี้ยอีก ไหนจะต้องส่งค่างวดรถอีกเป็นหนี้
ไปเรื่อยๆใช้ไม่หมด มีแต่จะทบขึ้นๆ ขายรถซะ ยอมขาดทุน ขายสิทธิที่ไปจองรถ
ได้ไม่ถึง 5,000 ก็ยังตี ตีกว่าไปกู้เงินเสียดอกอีก

ผู้สอน : คิดว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุดแล้ว

ผู้เรียน : ใช้ รถมอเตอร์ไซด์คงไม่ค่อยจำเป็นเท่าไร ถ้ามีมันก็สะดวกดี แต่ไม่มีมันก็ยังอยู่ได้ เราเป็นชาวนา กว่าจะได้เงินมาก็ลำบากพอสมควร ถ้าไปกู้จากในเมืองมา ก็ต้องเสียดอกเบี้ย จิปาถะ เพราะฉะนั้นขายรถดีกว่า เอาไว้ขายที่ได้รำรวยมีเงินพอสมควรก่อนค่อยซื้อก็ได้

ผู้สอน : ถ้าเทียบกับเรื่องจะใช้เงินก็ลำบากใจละ

ผู้เรียน 1 : เรื่องนี้ถามกันก่อนว่าจะซื้ออะไร

ผู้เรียน 2 : พ่อไม่ตัดสินใจเอง แต่ถามลูกเมียก่อน รู้สึกว่าจะดีกว่าเรื่องแรก

ผู้สอน : คิดว่าจะเลือกซื้ออะไร เพราะทุกอย่างก็อยากได้ไปหมด

ผู้เรียน 1 : ซื้อเครื่องสูบน้ำ

ผู้เรียน 2 : ใช้ ซื้อเครื่องสูบน้ำ

ผู้สอน : ทำไม

ผู้เรียน 1 : ถ้ามีเครื่องสูบน้ำเพิ่ม อาจขยายแปลงพริกเพิ่ม ผลผลิตก็เพิ่ม เงินก็ได้มากขึ้น

ผู้เรียน 2 : แต่แม่หมาก็ไม่เลวนะ ตกลกก็ขายเลยไม่ต้องเลี้ยงให้โตมาก ขายทำหมูหันเลย ส่งร้านในเมืองเขา ตัวละ 300 - 400 ก็พอขายอยู่

ผู้เรียน 1 : แม่หมูน่ะ เปลืองรำ ลงทุนเยอะ อาหารเยอะ ผักหญ้าหามาให้มัน แล้วเครื่องสูบน้ำมันต้องใช้รถพริกเป็นประจำขาดไม่ได้ มีเครื่องสูบน้ำเพิ่ม ก็รดน้ำได้เยอะขึ้น ประหยัดพลังงาน ไม่ต้องรดเอง หมกกว่าจะออกลก กว่าขายได้ ถ้าขายไม่ได้ก็ต้องเลี้ยงไปเรื่อยๆ ถ้ามีเครื่องสูบน้ำเพิ่ม ก็รดพริกได้มากขึ้น เงินก็ได้มากขึ้นเอง อย่างอื่นค่อยซื้อทีหลัง พอมีเงิน อย่างอื่นก็จะตามมาเอง เลือกเอาของที่จำเป็นก่อนดีกว่า เครื่องสูบน้ำจำเป็นที่สุด

ผู้สอน : ในภาพรวม สังคมไทยนิยมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจหรือไม่

ผู้เรียน 1 : มันก็น่าจะมีนะ อย่างพวกเราเวลาประชุมชาวบ้านก็มีการชี้แจงกัน ตามความคิดเห็นกันก่อนว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ผู้เรียน 2 : แต่บางอย่างเขาก็สั่งมาเลย ถ้าพูดในระดับสังคมอาจจะดี แต่ดูจะน้อยกว่าครอบครัวกันเอง

ผู้สอน : เพราะฉะนั้น เราจะแก้ปัญหาได้อย่างไร

- ผู้เรียน : เริ่มจากตัวเราก่อนเลยอันดับแรก ยิ่งเราเป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องพยายามรู้สึกตัวให้มากๆ อย่าเพิ่งจัดการ อย่าคิดว่าตัดสินใจได้แล้ว ต้องถามลูกถามเมียก่อน
- ผู้สอน : แสดงว่า การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีประโยชน์ต่อตัวเรา
- ผู้เรียน : มีประโยชน์ เพราะจะรู้ว่าความคิดของแต่ละคนเป็นยังไง จะได้ไม่เกิดการขัดแย้ง ไม่ยุ่งยากทีหลัง ทีหลังจะมาเกี่ยงมาเบียดไม่ได้ ตกลงกันแล้ว
- ผู้สอน : จากเทปโทรทัศน์ 2 เรื่องที่เราดูไปเมื่อกี้ เรื่องไหนน่าจะมีปัญหา
- ผู้เรียน : เรื่องไอ้ลูกรัก
- ผู้สอน : มันเป็นปัญหาอย่างไร สาเหตุมาจากอะไร
- ผู้เรียน 1 : อยากทันสมัย อยากเลียนแบบ สังคมสิ่งแวดล้อมพาไป อยากโก้
- ผู้เรียน 2 : ความอยากได้ของตัวเอง
- ผู้เรียน 3 : อยากให้ภรรยาสบาย
- ผู้เรียน 4 : การตัดสินใจโดยไม่ปรึกษา ไม่คุยกันก่อน เมียก็คิดว่า มีเงินก็จะฝากธนาคารไว้ ใช้จ่ายยามจำเป็น แต่พอผ้าได้เงินมา ไม่พูดคุยกันก็ไม่รู้เรื่อง แทนที่จะคุยกันว่า รอยังไม่จำเป็นหรอก พอลูกถูกรถชน ก็ไม่มีเงินรักษาลูก
- ผู้สอน : แล้วเราจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร
- ผู้เรียน 1 : ต่อไปก็ต้องตกลงกันก่อน จะได้ไม่ยุ่งยากกันทีหลัง หรือเถียงกันทีหลัง
- ผู้เรียน 2 : ในครอบครัวต้องปรึกษากันก่อน ไม่ควรเอาความคิดเห็นของตัวเองเป็นใหญ่
- ผู้สอน : แต่ตอนนั้นมันเกิดปัญหาแล้ว เงินที่มีก็เอาไปควานมอเตอร์ไซด์หมดแล้ว ลูกก็ถูกรถชน จะทำอย่างไร
- ผู้เรียน : อย่างที่พูดแต่แรกแหละว่าให้ขายรถซะ ถึงขายไม่ได้ถึง 5,000 บาทก็ไม่ใช่ไร ดีกว่าไปเสียดอกเบี้ย ถ้าไปยืมญาติพี่น้องมา ก็ต้องหาใช้เขาอยู่ดี อีกอย่าง เขาก็คงไม่มีให้ มันจำเป็นกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นคิดว่าขายรถดีที่สุด แล้วต่อไปก็ให้จำไว้ว่า อยู่ด้วยกันก็พูดคุยกันมั่ง ไม่ใช่คิดเอาเองหรือตัดสินใจตัวเอง
- ผู้สอน : ค่ะ ถ้างั้นจากที่เราได้พูดคุยกันมานะคะ พอจะสรุปได้ว่า ในการอยู่ด้วยกันในครอบครัว หรือในสังคม ควรมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก่อนนะค่ะ เพื่อว่า ความคิดเห็นของคนอื่นอาจจะดีกว่าของเรา ถกต้องกว่าของเรา หาเหตุผลประกอบแล้ว จึงตัดสินใจ จะได้ทำให้การตัดสินใจนั้นผิดพลาดน้อยที่สุดนะค่ะ

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่องการตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมินประยอม

ผู้สอน : เห็นอะไรบ้างจากภาพนี้

ผู้เรียน 1 : เห็นเลือด

ผู้เรียน 2 : เห็นคนเยอะ เห็นคนหัวแตก

ผู้เรียน 3 : เห็นอนสาวรีย์ประชาธิปไตย

ผู้สอน : เกิดอะไรขึ้น

ผู้เรียน 1 : น่าจะเป็นการประท้วง เรียกร้องอะไรสักอย่าง

ผู้เรียน 2 : เรียกร้องประชาธิปไตยบ้าง

ผู้สอน : คิดว่าเรามีปัญหาอะไรถึงมาประท้วง

ผู้เรียน 1 : เรียกร้องเสรีภาพ

ผู้เรียน 2 : อยากได้เงินเดือนขึ้นเลยมาเรียกร้อง

ผู้สอน : ทำไมมันถึงเกิดขึ้น

ผู้เรียน : มาจากความขัดแย้ง เกิดความขัดแย้ง เลยมาเรียกร้องขอความเป็นธรรม

ผู้สอน : การกระทำเช่นนี้สมควร เหมาะสมหรือไม่

ผู้เรียน 1 : ไม่สมควร มันรุนแรง บางทีมันสร้างความวุ่นวายแก่บ้านเมืองได้ บางกรณีขัดแย้งกัน
ในด้านความคิด แย่งกันเป็นใหญ่ แย่งกันอยู่ 2 ฝ่าย ฝ่ายที่ 1 คิดว่าตัวเองใหญ่ ดี
ฝ่ายที่ 2 เห็นว่ามันใหญ่ไป ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม ความคิดเห็นไม่ตรงกันเลยตีกัน

ผู้เรียน 2 : ไม่เหมาะ เราคนไทยด้วยกันน่าจะพูดกันได้ ไม่น่าจะต้องถึงขนาดใช้กำลังตัดสิน

ผู้สอน : แล้วมันเกิดขึ้นในชีวิตจริงหรือไม่

ผู้เรียน 1 : เกิด อาจจะบ่อยไป อย่างเรานั่งคุยกัน แต่ความคิดไม่ตรงกันอาจจะ
ขนาดผ่ากับเมียยังมีครกกับสากลอย เข้าหากันเลย คนเรามีเป็นแสนเป็นล้าน อาจจะ
รุนแรงไปก็มี

ผู้เรียน 2 : เกิด ทั้งในครอบครัวเราก็มียุ่ อย่งที่เป็นช้ำวก็มียุ่ อย่งพวกม็อบอะไรพวกนั้น
ทั้งพฤษภาเอช เชื้อนปากมุลเยอะเยะ

ผู้เรียน 3 : เออ! ใ้พวกโรงงานทอผ้าอะไรนะที่เข้าประท้วงที่ว่าปลดคนงานออกนะ ก็เห็นด้วย
กับพวกคนงานนะ เพราะคิดว่าเขาไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม ถ้าพูดคนเดียวเขาก็ไม่ฟัง

แต่ถ้ามีหลายคน เขาอาจจะฟังบ้าง เหมือนหมาไล่เนื้อ ถ้ากัดตัวเดียวไม่ล้ม ต้องหมา 4 ตัวถึงจะล้ม

- ผู้เรียน 4 : แต่การประท้วงทำให้บ้านเมืองเดือดร้อน การขัดแย้งบางกรณีอาจจะดี บางกรณี อาจจะเสียก็ได้ อย่างกรณีที่ดีก็ เช่น ถ้ามันเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นมาในสังคมก็น่า จะร่วมกันบอกให้รู้ ต่อต้านสิ่งที่ไม่เป็นธรรม แต่มันก็มีผลเสีย ทำให้เจรจา การ คมนาคมติดขัดอย่างมือสลับแปดที่ทำให้ปลาเน่า คนไปไหนก็ไม่ได้ติดอยู่ตรงนั้น
- ผู้เรียน 5 : มันก็เป็นปัญหาตรงที่ พอมีคนประท้วงแทนที่จะเจรจาไกล่เกลี่ย หรือส่งแต่ตัวแทนมา เจรจารถกลง ก็ชนกันมาเรื่อยๆ แล้วก็ตกลงกันดีไม่ได้ ใช้อารมณ์ทำให้เกิดการตีกัน เลือดตกยางออก พวกเราอยู่วงนอกก็ไม่ว่าใครถูกใครผิด ไม่รู้ว่าจะเชื่อใครดี
- ผู้เรียน 6 : ก็อย่างว่าแหละ 2 ฝ่ายมันขัดแย้งกัน ก็คิดว่าตัวเองถูกทั้งนั้น ดึงดันจะเอาแต่ตัวเอง มันก็เลยเป็นอย่างนี้
- ผู้สอน : ปัญหานี้นำไปสู่อะไร
- ผู้เรียน 1 : เห็นชัดๆว่า เสีย เลือด เสีย เนื้อกันล่ะ
- ผู้เรียน 2 : เสียทรัพย์สินเงินทอง
- ผู้สอน : สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- ผู้เรียน : ผู้นำเอาเปรียบ
- ผู้สอน : ใครคือผู้นำ
- ผู้เรียน 1 : อย่างพวกคนงาน ก็ถูกพวกเจ้าของโรงงานเอาเปรียบ ลูกน้องก็ถูกเจ้านายเอาเปรียบ ประชาชนก็ถูกพ่อค้าเอาเปรียบ ถูกคนที่เหนือกว่าเอาเปรียบ
- ผู้เรียน 2 : สาเหตุน่าจะมาจากสภาพสังคมด้วย หรือฐานะทางเศรษฐกิจ เขาคงถูกเอาเปรียบ ใช้แรงงานหนักแต่ค่าจ้างได้น้อย ฐานะไม่พออยู่ไม่พอกิน ถ้าพออยู่พอกินก็คงไม่รวมตัว เรียกร้องอะไรหรอก
- ผู้สอน : มีอย่างอื่นอีกไหมคะ นอกจากการถูกเอาเปรียบและมีปัญหาทางเศรษฐกิจ
- ผู้เรียน : ที่คิดออกแล้วก็ โกลีตาก็น่าจะมีส่วนนี้
- ผู้สอน : แล้วพอมีการรวมตัวเพื่อ เรียกร้องบอกให้คนอื่นรู้ แต่ว่าใช้กำลังในการตัดสิน อันนี้ เขาทำเกินขอบเขตมัย

- ผู้เรียน 1 : เกิน ทำให้เขาเลือดไหลก็ถือว่าละเมิดคนอื่นเขาแล้ว ตำรวจก็ต้องจับฐานทำร้ายร่างกาย แต่พวกที่ซุ่มนั้นก็อาจทำเกินไปได้ อาจจะตะโกนด่าว่า ข้างปายอะไรใส่เขาเห็นว่าตัวเองพวกมาก เขาคงไม่กล้าทำอะไร ไอ้คนที่ถูกตำหนิคงไม่ใจเย็นพอที่จะเจรจา ดีๆด้วยหรอก
- ผู้เรียน 2 : เสรีแล้วพวกที่เดือดร้อนก็คือพวกประชาชนที่ไม่รู้เรื่องอะไรด้วย พลอยเดือดร้อนไปด้วย ไปไหนมาไหนก็ไม่ได้
- ผู้สอน : เราจะทำอย่างไรดีถ้าเราอยู่ในเหตุการณ์นี้
- ผู้เรียน 1 : ก็หาคนมาแก้ปัญหาให้
- ผู้เรียน 2 : หาใครล่ะ ทำไมพูดง่ายจัง
- ผู้เรียน 1 : หาคนกลางมาตัดสินให้
- ผู้เรียน 3 : ต้องหาคนช่วยตัดสิน
- ผู้สอน : ทำไมเราตัดสินเองไม่ได้
- ผู้เรียน : มันก็เหมือนเวลาที่เราทะเลาะกันกับเพื่อนนั่นแหละ เราตัดสินเองไม่ได้ต้องให้คนอื่นช่วยตัดสิน ใครถูกผิดก็ว่ากันไป
- ผู้สอน : ถ้ามีคนกลางมาตัดสิน มันจะเป็นเหมือนตาอยู่หรือเปล่าที่ตาอยู่ดูว่าฝูงปลาไปกิน
- ผู้เรียน 1 : ถ้าตัดสินกันเองได้มันก็ไม่มีปัญหา แต่ 2 คนมันขัดแย้งกันนะ ต้องหาคนกลางมาช่วย เพราะกลัวว่าถ้าตัดสินเองจะเข้าข้างตัวเอง จะไม่ยุติธรรม แต่คนกลางที่มาตัดสินจะต้องยุติธรรม ไม่ใช่ไปปรับสินบนฝ่ายตรงกันข้ามมา
- ผู้เรียน 2 : ไม่เห็นด้วยที่ให้คนกลางมาตัดสิน เพราะคนกลางอาจไม่รู้สาเหตุที่แท้จริง ถ้าตกลงกันได้ก็ควรตกลงกันเอง แต่ถ้าตกลงไม่ได้ ก็ให้คนกลางตัดสิน แต่เราต้องให้เรื่องราวที่เป็นข้อเท็จจริงจริงๆ ไม่ใช่บอกบางส่วนที่เราจะได้ประโยชน์
- ผู้สอน : สังคมไทยมีวิธีการตัดสินปัญหาอย่างไร มีลักษณะอย่างไร
- ผู้เรียน 1 : ก็ใช้การประนีประนอม ถ้าชาวบ้านอย่างเราจริงๆจะประนีประนอม แต่ในสภาผู้แทนไม่แน่ เห็นทะเลาะกันจะตาย ยิ่งของใต้ห่วยยังมีการชกกันเลย
- ผู้เรียน 2 : ชาวบ้านเราอย่างแต่ก่อนไปขโมยไก่ไม่ติดคุกนะ พาไปหาผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านก็อบรมว่าทีหลังอย่าทำ แล้วก็ปล่อยไป ประนีประนอมได้ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้ ทำผิดจับเข้าคุกเลย เป็นกับยุคกับสมัย มันประนีประนอมไม่ได้ เพราะคนมันรุนแรงขึ้น สมัยก่อนพัวเมียตีกันไปหากันน กำนันไกล่เกลี่ย เรื่องก็จบ เดียวนี้สังคมแยกลงไม่มีใครยอมใคร

ผู้สอน : อะไรทำให้สังคมรุนแรงขึ้น

ผู้เรียน : สิ่งแวดล้อม คนเห็นแก่ตัวขึ้น

ผู้สอน : เราเอาอะไรมาวัดว่าคนเห็นแก่ตัวขึ้น การกระทำอย่างนี้เราเรียกว่าเห็นแก่ตัว

ผู้เรียน 1 : มันต้องตกลงกันด้วยเสียงส่วนมาก

ผู้เรียน 2 : อย่าพูด จะเอาเสียงส่วนมากมาจากไหน สมมติมีพวกกับเมีย 2 เสียง แยกกันคนละ 1 เสียง ก็ตีกันตายสิ มีแต่คนว่าตัวเองถูก

ผู้เรียน 1 : สมมติว่าคนชุมนุมประท้วงสิ อย่าไปคิดว่าพวกเมียตีกันสิ นี่ละ เริ่มขัดแย้งกัน ไม่เข้าใจกันแล้ว

ผู้สอน : เอ้า ! ลองยกตัวอย่างลักษณะที่ว่าเป็นการเห็นแก่ตัวหน่อยสิคะ

ผู้เรียน : สมมตินะ ในหมู่บ้านนี้ไม่มีหอรก สมมติว่าผู้ใหญ่บ้านได้โถงจากอำเภอมาร 5 ใบ ให้เอามาแจกหมู่บ้าน แต่ผู้ใหญ่บ้านเอาไว้เอง 2 ใบ แจกหมู่บ้านแค่ 3 ใบ นี่ก็เห็นแก่ตัว เห็นแก่ส่วนตัว

ผู้สอน : ในความคิดของผู้เรียน ผู้เรียนคิดว่าประนีประนอมหมายถึงอะไร

ผู้เรียน : หมายถึงทั้ง 2 ฝ่ายตกลงกัน ต้องยอมทั้ง 2 ฝ่าย

ผู้สอน : แต่ถ้าอีกฝ่ายเสียเปรียบมากกว่าล่ะ

ผู้เรียน : ถ้าเสียเปรียบถือว่ายังไม่เป็นการประนีประนอม ถ้าเสียเปรียบกันหน่อยก็ได้ เล็กๆ น้อยๆก็ยกกัน

ผู้สอน : การตัดสินปัญหา นอกจากประนีประนอมแล้วใช้อย่างอื่นได้หรือไม่

ผู้เรียน 1 : ก็มี อย่างลูกตีกัน อีกคนหัวแตกแต่อีกคนไม่เจ็บ เราก็ไล่เกลี้ยให้ลูก 2 คนตกลงกันได้ นี่ก็เป็นประนีประนอม

ผู้เรียน 2 : ฝ่าเมียถ้าไม่ประนีประนอม อดทนที่จะอยู่ด้วยกันก็คงเลิกกันทุกคู่แหละ เพราะอยู่ด้วยกันมันก็มีการขัดแย้งเป็นธรรมดา ต้องอดทน ตกลงกันได้ก็ดี เจอกันครึ่งทางพบกันครึ่งทางว่างั้นเถอะ

ผู้สอน : การตัดสินข้อโต้แย้งอย่างสันติวิธีมีประโยชน์อย่างไร

ผู้เรียน 1 : ไม่เกิดเหตุการณ์ที่รุนแรงถึงแก่ชีวิต

ผู้เรียน 2 : ฝ่าเมีย ชีวิตครอบครัวก็มีความสุข ไม่ตีกัน ฟังคนอื่นบ้างไม่เอาแต่ตัวเอง ไม่ใช่อารมณ์ตัดสิน กิติ

- ผู้สอน : เพราะฉะนั้นในการอยู่ร่วมกัน ถ้าป้องกันไม่ให้เกิดการตัดสินโดยใช้กำลัง เราควรทำอย่างไรคะ
- ผู้เรียน : ใจเย็นขึ้น อธิบายว่า รุ้จักประนีประนอมยอมกันทั้ง 2 ฝ่ายแต่ต้องไม่ทำให้อีกคนเสียเปรียบนะ แต่ถ้ายังตัดสินไม่ได้ก็ควรหาคนกลางมาตัดสิน อย่างแม่ยาย หรือคนที่เป็นผู้ใหญ่ที่เราเคารพก็ได้ จะได้ยุติธรรมแล้วเราก็ออมรับด้วย
- ผู้สอน : ค่ะ ในการอยู่ร่วมกันมันก็มีบ้างเป็นธรรมดาณะคะที่จะมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการอยู่กับครอบครัว หรือกับชุมชน สังคมที่เราอาศัยอยู่ แต่เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น เราก้ควรหาทางแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี อย่าใช้กำลังหรืออารมณ์ในการตัดสิน เพราะอาจจะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เราร้ายเกิดขึ้นดังที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์นะคะ กรณีที่เราเป็นคนกลางในการตัดสินข้อโต้แย้งนั้น เราจะต้องให้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงแก่ทั้ง 2 ฝ่าย หรือไม่ก็ต้องขอข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงจากทั้ง 2 ฝ่าย ประกอบการพิจารณาตัดสิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่องอดทนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

ผู้สอน : เห็นอะไรบ้างในเรื่องนี้

ผู้เรียน 1 : จะมีคนมาขอซื้อที่ทำโรงงาน

ผู้เรียน 2 : ชาวบ้านบางคนอยากขายที่ บางคนไม่อยากขายที่ เพราะถ้าขายกลัวสิ่งแวดล้อมจะเป็นพิษ อยากรักษาของเก่าไว้

ผู้เรียน 3 : ผู้ใหญ่บ้านอยากขาย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านไม่อยากขาย เมียก็อยากขาย เกิดแตกเป็น 2 ฝ่าย ระหว่างขายกับไม่ขาย

ผู้สอน : เขาทำอะไร

ผู้เรียน : ก็นั่งคุยกันว่าจะขายที่หรือไม่ขายที่ มันแตกเป็น 2 ฝ่ายอยู่ว่าจะขายหรือไม่ขาย

ผู้สอน : ถ้าขายจะเป็นอย่างไร

ผู้เรียน 1 : กิติ มีรายได้เพิ่ม ถนนหนทางเจริญขึ้น การคมนาคมสะดวกขึ้น

ผู้เรียน 2 : เศรษฐกิจดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่สภาพแวดล้อมอาจถูกทำลาย

ผู้เรียน 3 : ถ้าขายไปแล้วโรงงานมาตั้งจริงมันก็ต้องเผาไหม้ ปล่อยควันออกมา อากาศก็คงไม่บริสุทธิ์เหมือนแต่ก่อน ลูกก็ไม่มั่วที่วิ่งเล่น ไม่มีที่เลี้ยงวัว ไม่มีที่ทำกิน ขายแล้วที่ทั้งหมดจะไปทำอะไรได้ ความรักมีแค่ ป.4 กลัวเขามาหลอกเอาเงิน

ผู้สอน : ทำไมมันถึงเกิดขึ้น

ผู้เรียน 1 : ความเจริญมันเข้ามาแทนที่

ผู้เรียน 2 : ที่ในเมืองมันแพง มันหาซื้อยาก ต้องมาหาแถวบ้านนอก

ผู้เรียน 3 : มันใกล้แหล่งวัตถุดิบ เหมือนเรานี้แหละใกล้แม่น้ำมูล เราก็ไปขุดดินมาปั้นหม้อ เพราะฉะนั้นเขาก็ต้องไปตั้งโรงงานที่มันใกล้วัตถุดิบ ไม่ต้องเปลืองค่าขนย้าย

ผู้สอน : จากในเรื่องทั้ง 2 ฝ่ายมีการรับฟังความคิดเห็นกันหรือไม่

ผู้เรียน : เท่าที่ดูก็รู้สึกจะแย้งกันพูด ไม่ค่อยมีใครฟังใคร จะพูดแต่สิ่งที่ตัวเองจะได้ประโยชน์

ผู้สอน : แล้วมันเกิดขึ้นในชีวิตจริงหรือไม่ ในลักษณะของการพูดคุย รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

ผู้เรียน : เกิด บางทีเราก็อยากให้คนอื่นฟังเรามั่ง เราก็พูดๆ แต่บางทีเราก็ไม่ฟังคนอื่น อย่างเมียก็ฟังบ้าง แต่ถ้าโมโหมากก็ไม่ค่อยฟังหรอก มึงอย่าหือ ดูเมียเลย

- ผู้สอน : ลักษณะ เช่นนี้ เป็นปัญหาหรือไม่
- ผู้เรียน : เป็นปัญหาอยู่
- ผู้สอน : แล้วมันจะนำไปสู่อะไร ถ้าไม่รับฟังความคิดเห็นกันเลย
- ผู้เรียน : ตีกัน ทะเลาะกัน
- ผู้สอน : สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- ผู้เรียน 1 : คิดว่า ความคิดของตัวเองถูก
- ผู้เรียน 2 : คิดว่าคนอื่นโง่ ไม่เก่ง
- ผู้เรียน 3 : เชื่อมั่นในตัวเองมากเกินไป คิดว่าตัวเองเก่ง
- ผู้สอน : แล้วตัวเราเองปฏิบัติตัวอย่างไร เมื่อมีผู้ขัดแย้งความคิดของเราเอง
- ผู้เรียน 1 : ฟังความเขาก่อน ฟังว่าเขาพูดมามันถูกหรือมันผิด
- ผู้เรียน 2 : หาข้อดี ข้อเสียประกอบด้วย
- ผู้เรียน 3 : ที่แรกก็จะรู้สึกโกรธก่อน พอหาย โกรธก็ได้คิด ถ้าเขาพูดถูก คือถูกอย่างที่เขาคิดก็
ไม่โกรธ
- ผู้สอน : คิดว่าตัวเองมีความอดทนที่จะรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้มากน้อยเพียงใด
- ผู้เรียน : ก็ไม่รู้เหมือนกัน แต่ถ้าเขาพูดมามีส่วนถูก เราก็รับฟังได้มาก แต่ถ้าแย้งเราแบบผิดๆ
มันก็อดทนไม่มากหรอก
- ผู้สอน : แล้วเห็นด้วยหรือไม่กับการที่จะต้องอดทน รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตัว
- ผู้เรียน : เห็นด้วย เพราะบางทีที่เราคิดว่ามันถูก เราอาจจะผิดก็ได้ โลกเดี๋ยวนี้มันเปลี่ยนแปลง
เร็ว ถ้าจะยึดมั่นกับอะไรเก่าๆ ไม่ฟังเด็กรุ่นหลังๆเลย เรากับลูกก็ต้องทะเลาะ
กัน แต่บางทีมันก็ต้องมีเหตุผลกันบ้าง ฟังเหตุผลกันบ้าง
- ผู้สอน : ในสังคมไทยโดยภาพรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากน้อยเพียงใด
- ผู้เรียน 1 : ส่วนมากจะน้อยมาก โดยมากจะยึดหัวหน้า ยึดผู้ชายเป็นหลัก
- ผู้เรียน 2 : ก็มีบ้าง แต่น้อย โดยมากผู้ชายจะเป็นใหญ่เป็นคนตัดสินใจ
- ผู้สอน : แล้วการอดทน รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจะช่วยให้เป็นประชาธิปไตยได้อย่างไร
- ผู้เรียน 1 : มันเป็นการเห็นชอบด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ยึดหลักเหตุและผล แล้วก็ใช้เสียงข้างมาก
เป็นการตัดสินใจ ทำให้คนเราไม่เอาแต่ความคิดตัวเอง คิดถึงคนอื่นกับส่วนรวมด้วย

ผู้เรียน 2 : การที่จะอยู่ร่วมกัน มันก็ต้องเชื่อมั่นในตัวเองแล้วต้องยอมรับฟังคนอื่นด้วย มันก็เป็นหลักการประชาธิปไตย

ผู้สอน : ค่ะ อย่างที่เราได้พูดคุย สนทนากันมาพอสรุปได้ว่า ก่อนที่จะตัดสินใจอะไรลงไปเราควรรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย เพราะประสบการณ์ของแต่ละคนที่ได้พบเห็นที่แตกต่างกันมา ทำให้คนเรามีความคิดเห็นที่ต่างต่างกัน เพราะฉะนั้นในการอยู่ร่วมกัน นอกจากจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองแล้ว ก็ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย ถ้าเอาแต่ความคิดของตนเองก็จะเป็นเผด็จการไปนะคะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

ผู้สอน : เห็นอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในภาพ

ผู้เรียน 1 : ชาวบ้านปลูกมะละกอบ้างมากเกินไป ขายไม่ได้เงินเลยยกขบวนไปประท้วง เอาจอดไปจอดประท้วง เงินก็ไม่ได้เพิ่ม มะละกอก็ก็น้ำเน่า เต็มรถ

ผู้เรียน 2 : ปลูกมะละกอบ้างมากเกินไป คิดว่าจะขายได้เงินมาก มาเจอคนกลุ่มหนึ่งบอกว่าเอาไปขายไม่ได้ ให้มาเดินขบวนด้วยกัน เอาขอนไม้มาขวางไว้ มะละกอก็ก็น้ำเน่า เต็มรถ

ผู้เรียน 3 : คนนี้จะเอามะละกอไปขายที่ตลาด แต่ไปเจอพวกขบวนประท้วง ปิดถนนไปไม่ได้ ติดขบวนอยู่จนเย็น ไปขายมะละกอไม่ได้ สุดท้ายมะละกอก็ก็น้ำเน่าอยู่บนรถ

ผู้เรียน 4 : สงสัยมะละกอไปเจอมือสับปะรด

ผู้สอน : สมมติมะละกอเจอมือสับปะรดก็ได้ แต่ทำไมมันถึงเกิดขึ้น

ผู้เรียน : ความเห็นแก่ตัวของพวกประท้วง พวกสับปะรดเสียผลประโยชน์ ราคามันถูกลงเลยทำทุกวิถีทางที่จะให้ราคาดี

ผู้สอน : อะไรทำให้เขาต้องทำเช่นนั้น

ผู้เรียน 1 : ผลประโยชน์ พวกนั้นรวมตัวกันเพื่อจะได้ประโยชน์กับกลุ่มตัวเอง ไม่คิดถึงคนกลุ่มอื่น ไม่คิดถึงส่วนรวม

ผู้เรียน 2 : ราคาสับปะรดไม่ดี ขายได้น้อยกว่าตอนที่ลงไป

ผู้สอน : แล้วเห็นด้วยหรือไม่กับการกระทำเช่นนั้น

ผู้เรียน : ไม่เห็นด้วย เขาน่าจะแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่น อันนั้นมันใช้กำลังเข้าว่า เอาคนหม่มมากเข้าบังคับ

ผู้สอน : ที่ว่าแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่น เขาควรทำอย่างไร

ผู้เรียน : ก็น่าจะลดพื้นที่การปลูกหรือปลูกอย่างอื่นแทน น่าจะวางแผนก่อน ตูตตลาดก่อนว่าควรจะปลูกอะไรมานาน้อยแค่ไหน ไม่ใช่ว่าเป็นสับปะรดราคาดี ก็แหกกันปลูกจนล้นตลาด

ผู้สอน : จากในภาพที่เห็น พูดถึงอะไร

ผู้เรียน 1 : การประท้วงที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน

ผู้เรียน 2 : การละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

ผู้เรียน 3 : การใช้กฎหมายเหนือกฎหมาย

ผู้สอน : แล้วลักษณะของการละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่น มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่ อย่างไร

ผู้เรียน : ไม่ค่อยเกิดเท่าไรถ้าพูดถึงในหมู่บ้านเรา มีอะไรก็ชกกันก่อน แบ่งกันกิน พวกลักเล็กขโมยน้อยก็ไม่ค่อยมี อยู่อย่างพี่น้อง รู้จักกันหมด

ผู้สอน : ผู้เรียนคิดว่าสิทธิเสรีภาพนั้นหมายถึงอะไร มีขอบเขตแค่ไหน

ผู้เรียน 1 : ก็ทำอะไรก็ได้แต่อยู่ในขอบเขต ไม่ไปล่วงล้ำคนอื่นทำให้คนอื่นเดือดร้อน

ผู้เรียน 2 : การไปเลือก ส.ส.

ผู้สอน : จากในภาพก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่

ผู้เรียน : เกิด ทำให้มะละกอเน่า ทำให้คนอื่นขาดรายได้ เดือดร้อนไปไหนมาไหนไม่ได้

ผู้สอน : ปัญหานี้นำไปสู่อะไร

ผู้เรียน 1 : มันต่อเนื่อง เป็นทอดๆ พอตั้งขบวนปิดถนน การจราจรติดขัด พวกพ่อค้าแม่ค้าที่จะเดินทางไปมาก็ไปไม่ได้ ของที่จะเอาไปขายก็ไปไม่ได้ ก็เน่า ก็เดือดร้อนยิ่งจนอยู่แล้วยิ่งขาดทุนเข้าไปใหญ่

ผู้เรียน 2 : อาจจะเกิดการใช้กำลังตัดสิน ตักกันได้ถ้าพวกประท้วงไม่ยอมตกลงกันด้วยดี

ผู้สอน : สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร

ผู้เรียน 1 : ก็มาจากความเป็นอยู่แออัด เหมือนเรา ทำนาขายข้าวไม่ได้ราคา ก็อยู่ไม่ได้ ก็ต้องบอกรัฐบาลให้รับจ้าง

ผู้เรียน 2 : เดียวนี้ของมันแพง ถ้าหาเงินไม่ได้ลงทุนไปแล้วขาดทุน ก็อยู่ไม่ได้มีแต่จะอดตาย

ผู้สอน : เห็นด้วยหรือไม่กับการกระทำเช่นนั้น

ผู้เรียน : ก็ไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าไร เพราะมันทำให้คนอื่นเดือดร้อนไปด้วย แต่ถ้าเราเป็นเขา พอเข้าตาจนขึ้นมา อาจจะทำบ้างก็ได้ เพราะไม่รู้จะพึ่งใครแล้ว

ผู้สอน : แล้วคิดว่าตัวท่านได้ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสมหรือไม่

ผู้เรียน : เหมาะสมมากพอสมควร เพราะเราทำอะไรได้ตั้งหลายอย่าง ไม่ต้องถูกบังคับให้ทำอะไร เลือกทำอะไรก็ได้ที่ไม่ล่วงเกินคนอื่น

ผู้สอน : สังคมเรามีการใช้เสรีภาพอย่างพอเหมาะพอดี หรือเกินขอบเขต

ผู้เรียน : ทั่วๆไปก็พอเหมาะพอดี ไม่ถึงกับเกินขอบเขตมาก แต่เดี๋ยวนี้มีการประท้วงเยอะขึ้น ประท้วงทีก็มีเรื่องที วุ่นวาย

- ผู้สอน : แสดงว่าทุกคนมีความเสมอภาคที่จะก่อความเดือดร้อน
- ผู้เรียน : ไม่ใช่ เพราะการก่อความเดือดร้อนทำให้สังคมวุ่นวาย ไม่เป็นความเสมอภาค
- ผู้สอน : ความเสมอภาคในความคิดของท่านหมายถึงอะไร
- ผู้เรียน 1 : ผู้ชายผู้หญิงเท่ากัน
- ผู้เรียน 2 : ความเท่าเทียมกัน
- ผู้สอน : แล้วมันเท่าเทียมกันจริงหรือไม่ สังคมมีความเสมอภาคระหว่างบุคคลมากน้อย เพียงใด
- ผู้เรียน 1 : ก็มีบ้าง แต่ก็ไม่ได้เท่ากันทั้งหมดหรอก มันยังมีคนรวยคนจน ถ้าคนจนทำผิด คนจนถูกลงโทษ แต่ถ้าคนรวยทำผิด มันก็เหมือนไม่ผิด
- ผู้เรียน 2 : ดูนายๆ เวลาไปโรงพยาบาล พวกเราต้องไปรอคิวแต่เช้า โรงพยาบาลก็พุดไม่ดี แต่ถ้าพวกในเมือง โรงพยาบาลก็พุดด้วยดี นั่นมันก็ไม่เท่ากันแล้ว
- ผู้เรียน 3 : แต่เดี๋ยวนี้รู้สึกว่าคุณในชนบทมีการพัฒนามากขึ้น ต่อไปคนจนกับคนรวยอาจจะเท่ากันจริงๆก็ได้
- ผู้สอน : เพราะฉะนั้น ใครที่ควรจะเป็นคนทำให้ประชาชนมีความเสมอภาคกันอย่างไร
- ผู้เรียน : รัฐบาล
- ผู้สอน : รัฐบาลควรทำอะไรจึงจะทำให้เกิดความเสมอภาค
- ผู้เรียน 1 : ทำให้ความเป็นอยู่ของคนจนดีขึ้น ไม่ต้องอดมื้อกินมื้อ
- ผู้เรียน 2 : ควบคุมราคาสินค้า เพราะคนรวยไม่มีปัญหาในการซื้อของแพงๆ แต่คนจนอยู่ไม่ได้ เวลาขึ้นเงินเดือนข้าราชการที่ ของก็แพงรอล่วงหน้า แต่พวกเราไม่มีเงินเดือนเหมือนครุนี้ จะไปอยู่ได้อย่างไร
- ผู้เรียน 3 : น่าจะให้คนจนเรียนฟรีซะทุกคนจนจบสูงๆเลย แต่ไปเก็บเงินกับพวกที่พอมันบ้างแทน
- ผู้สอน : ค่ะ ในการอยู่ร่วมกันในวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย สิ่งหนึ่งที่เรควรตระหนักอยู่เสมอก็คือ การที่เราควรเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพราะการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ขณะเดียวกันทุกคนก็มีความเสมอภาคกัน แต่ความเสมอภาคตามแนวประชาธิปไตย ไม่ใช่ว่าคนเราจะเหมือนกัน หรือเท่ากันทุกๆด้าน แต่รัฐบาลก็พยายามทำให้ประชาชนทุกคนเท่าเทียมกัน ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคน เช่น การที่ให้ประชาชนมีความเสมอภาคทางการเมือง การทำงาน ประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต เหล่านี้รัฐบาลให้ประชาชนมีความเสมอภาคที่จะเลือกทำได้ นั่นก็คือให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนด้วยนั่นเอง

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่องการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

- ผู้สอน : เห็นอะไรที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้
- ผู้เรียน : ส.ส.อภิปราย พดถึงเรื่องดาวเทียม เรื่องถั่วเหลือง
- ผู้สอน : ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
- ผู้เรียน 1 : เขากำลังอภิปรายชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองไทย
- ผู้เรียน 2 : เป็นการอภิปรายงบประมาณของรัฐบาล
- ผู้เรียน 3 : เพราะมีการอภิปรายงบประมาณ
- ผู้สอน : บทบาทหน้าที่ของเขาคืออะไร
- ผู้เรียน 1 : ดูแลทุกข์สุขประชาชน เป็นตัวแทนประชาชน
- ผู้เรียน 2 : เป็นปากเสียงแทนประชาชน
- ผู้สอน : แล้วตอนนี้เขาทำอะไร
- ผู้เรียน : พิจารณางบประมาณ
- ผู้สอน : ลักษณะการพูดจาของเขาต่างจากของเราที่เราลองวิพากษ์วิจารณ์กันไปเมื่อครู่หรือไม่
- ผู้เรียน : ต่าง คนหนึ่งก็มีอาชีพ คนหนึ่งก็มีสามล้อ
- ผู้สอน : ต่างยังไง
- ผู้เรียน 1 : เขาต้องเตรียมตัว มีข้อมูลในมือ คอยยกตัวเลขประกอบ มีเอกสารเยอะเยอะ
- ผู้เรียน 2 : ลักษณะท่าทางก็ต่างกัน มีการออกท่าทางประกอบ ตอนแรกกอดอกเหมือนจะนอนหลับ พอได้พูดเท่านั้นแหละ ออกท่าทางใหญ่เลย
- ผู้สอน : เห็นด้วยหรือไม่กับสิ่งที่เขาพูด
- ผู้เรียน : มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
- ผู้สอน : ทำไม
- ผู้เรียน : ไอ้ที่พูดดีก็มี ยกเหตุผลยกตัวเลขประกอบก็น่าเชื่อถือ แต่ก็รู้สึกว่าจะใช้อารมณ์ในการพูด พูดไปพูดมา เริ่มใช้คำพูดไม่ดี
- ผู้สอน : ไม่ดีอย่างไร
- ผู้เรียน : ก็ไม่เหมาะสม ออกทีวีทั่วประเทศ เสียชื่อหมด เป็น ส.ส.ไม่ใช่สามล้อ พูดจาไม่สุภาพ ไม่เหมาะสม

- ผู้สอน : ยังไงถึงว่าไม่เหมาะสม
- ผู้เรียน : ก็ว่าถึงคนอื่น พุดถึงคนอื่นในทางไม่ดี เหมือนตอนอภิปรายไม่ไว้วางใจก็เอาเรื่อง ส่วนตัวมาพุด ที่ปัญหาชาวบ้านพุดนิดเดียว
- ผู้สอน : แล้วจะเลือกเขาเข้าไปเป็น ส.ส.อีกหรือไม่
- ผู้เรียน : ไม่รู้ เขาไม่ได้อยู่บ้านเรา ไม่รู้ว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี
- ผู้สอน : ทำไมเขาจึงพุดเช่นนั้น
- ผู้เรียน 1 : ไม่รู้ พุดไปพุดมาอารมณ์คงขึ้นล้นมัง
- ผู้เรียน 2 : อยากแสดงว่าตัวเอง เก่งไม่กลัวใคร
- ผู้เรียน 3 : อาจจะมาจากความกดดันของคน ทำให้อารมณ์สูงขึ้นๆ
- ผู้สอน : เขาน่าจะพุดลักษณะไหนที่จะทำให้ดีขึ้น
- ผู้เรียน : อย่าใช้อารมณ์มากเกินไป ต้องควบคุมอารมณ์ของตนเอง ใช้คำพุดที่สุภาพ
- ผู้สอน : คำพุดเช่นนั้นส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
- ผู้เรียน 1 : คำพุดในลักษณะที่ไม่ดี มันต้องส่งผลเสียอยู่แล้ว มันเสียกับตัวคนพุดเอง คนเขาก็หมั่นไส้
- ผู้เรียน 2 : อาจจะทำให้คนอื่นเข้าใจผิด เขาอาจจะไปพุดต่อในทางที่ไม่ดี ตัวเองก็เสียหาย
- ผู้เรียน 3 : ความศรัทธาในตัวคนพุดก็ลดลง ยิ่งถ้าเป็น ส.ส.แล้วพุดไม่ดี ยิ่งทำให้ความศรัทธา ลดลง
- ผู้เรียน 4 : ลดลงยังไง เลือกตั้งที่ไหนก็เห็นได้ทุกครั้ง พวกพุดไม่ดีๆทั้งนั้น
- ผู้เรียน 3 : เออ คนที่เลือกอาจจะชอบก็ได้
- ผู้สอน : การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์จำเป็นสำหรับ ส.ส.หรือไม่
- ผู้เรียน : จำเป็น จำเป็นหมดนั่นแหละไม่เฉพาะแต่ ส.ส. อย่างในกลุ่มเราก็คงเพื่อนวิจารณ์ เราเสียหาย ไม่มีความจริงก็ต้องทะเลาะกันหรือตกลงอะไรกันหน่อย
- ผู้สอน : แสดงว่ามันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆ
- ผู้เรียน : ก็มี อยู่ด้วยกันมันก็ต้องวิจารณ์กันบ้าง ตีชมกันบ้าง
- ผู้สอน : แล้วที่เห็นได้ชัดที่สุด คือการวิพากษ์วิจารณ์ในลักษณะไหน ในครอบครัวมีหรือไม่
- ผู้เรียน : ถ้าในครอบครัวมันก็ไม่ชัดเท่าไร โดยมากจะเจอแต่กับเพื่อน วิจารณ์งาน วิจารณ์ คนอื่นมากกว่า
- ผู้สอน : ยกตัวอย่างเช่นอะไรบ้าง

- ผู้เรียน : ก็อย่างวิจารณ์มวยตอนเที่ยงของจำตุ๋ 08 เขาวิจารณ์มวยทั้งมวยลุมพินี มวยเมืองอุบลฯ เขาว่ามวยเมืองอุบลฯมันเสียอยู่อย่างหนึ่ง มันแบ่งพรรคแบ่งพวกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย จะไปชกที่ลุมพินี จะไปรตต์คนเดียวกันก็ไม่ได้ ต้องเหมารดขบแข่งกันไปแข่งกันไป ทั้งค่ายน้อยค่ายใหญ่รตต์ 3 คับเขานักมวยไปคับละ 1 คน มันเปลืองงบประมาณ แต่จำตุ๋ก็ชมมวยเมืองอุบลฯว่าเก่ง ไปชกที่ต่างประเทศก็มี ทั้งมวยไทยมวยสากล
- ผู้สอน : แล้วการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องอื่นล่ะมีไหม
- ผู้เรียน : ก็มีบ้าง อย่างพวกละคร หนึ่ง นักร้องต่างๆไป
- ผู้สอน : มีการวิจารณ์เรื่องบ้านเมือง การเมือง รัฐบาลบ้างหรือเปล่า
- ผู้เรียน : ไม่ค่อยมี จะมีก็ตอเนื้เหตุการณ์อะไรที่เกิดขึ้นมากกว่า
- ผู้สอน : ลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์ควรเป็นอย่างไร
- ผู้เรียน : ต้องพูดถึงทั้งข้อดี ข้อเสีย พูดถึงทั้ง 2 ด้าน ถ้าพูดเฉพาะข้อเสีย ไม่บอกข้อแก้ไขก็เหมือนตีแต่พูดให้คนอื่นเขา แล้วไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร
- ผู้สอน : การวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่สร้างสรรค์ก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่ อย่างไร
- ผู้เรียน : เกิด ภาษานบ้านเราเรียกปากหมา แทนที่จะพูดเรื่องดี กลับไปพูดเรื่องที่ไม่ดี อาจทะเลาะตบตีกัน ไม่มองหน้ากันก็ได้
- ผู้สอน : คิดว่าตนเองมีความพร้อมที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์มากน้อยเพียงใด
- ผู้เรียน : ไม่รู้ ไม่เคยลอง
- ผู้สอน : แล้วถ้าตัวเราเอง มีคนมาพูดให้เราในแง่ไม่ดี เราจะเป็นอย่างไร
- ผู้เรียน 1 : โกรธ แล้วก็ไม่พอใจ
- ผู้เรียน 2 : ชกปากเลย แต่ถ้าเขาชมก็ชอบ ถ้าพูดไม่ดีก็จะเอาค้อนขว้างถ้ามีค้อนอยู่ใกล้
- ผู้เรียน 3 : โกรธ แต่เก็บไว้ในใจ แต่ส่วนมากเท่าที่เห็นจะเก็บไว้ในใจน้อย ถ้าเขาตำหนิมาจะต้องเอะอะก่อน โม่โม่ก่อนเหมือนเหยียบหางหมา หมาก็ตกใจจับขาเราก่อน
- ผู้เรียน 4 : เบียงก่อน แต่ถ้าเขาพูดถูกก็ต้องยอม เหมือนกับคนเรามองกระจก เห็นคนในกระจกไม่หิวผม ทบกระจกแตกกระจกบาดมือ ถึงนึกขึ้นได้ว่าตัวเองไม่หิวผม

- ผู้สอน : ในสังคม ยอมรับการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นมาน้อย เพียงใด
- ผู้เรียน 1 : ไม่ค่อยยอมรับเท่าไร เราคงคิดว่าตัวเองถูก เหตุผลตัวเองถูกแล้วก็ไม่ยอมรับว่าคนอื่นคิดยังไง
- ผู้เรียน 2 : ก็ยอมรับอยู่ แต่ก็ต้องใช้เวลา เพราะครั้งแรกมันโกรธก่อน พอหายโกรธ คิดได้ถึงยอมรับ
- ผู้สอน : ทำอย่างไรจึงจะทำให้สังคมยอมรับความคิดที่มีเหตุผล
- ผู้เรียน 1 : ปกติ ความคิดที่มีเหตุผลสังคมยอมรับอยู่แล้ว อย่างว่าแต่สังคมเลย ขนาดตัวเรา ถ้าคนอื่นพูดมีเหตุผลเราก็ก็นยอมรับ
- ผู้เรียน 2 : ก็ฟังความคิดของคนอื่น แล้วก็คิดตามว่ามันมีเหตุผลมากน้อยแค่ไหน
- ผู้สอน : การวิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ช่วยให้สังคมพัฒนาได้อย่างไร
- ผู้เรียน 1 : ความคิดที่ไม่เหมือนกันจะช่วยให้มีทางเลือกหลายทาง แล้วเลือกเอาที่ดีไปปรับปรุงให้ดีขึ้น
- ผู้เรียน 2 : ทำให้รู้จักพัฒนาตัวเอง รู้จักฟังคนอื่นเขาบ้าง ก่อนเราจะทำให้ใครต้องพิจารณาหาเหตุผลมีข้อมูลแน่ชัดก่อนที่จะวิจารณ์ ไม่ใช่สักแต่พูด
- ผู้สอน : เราจะทำอย่างไรจึงจะเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
- ผู้เรียน 1 : ใช้คำพูดที่สุภาพ พูดด้วยเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ในการพูดควบคุมอารมณ์ได้
- ผู้เรียน 2 : มีการเตรียมข้อมูลมาก่อน อ่านให้มากๆจะได้รู้เยอะๆ เวลาวิจารณ์จะได้ไม่ผิดพลาด
- ผู้เรียน 3 : คนที่ถูกวิจารณ์จะต้องทำใจให้เป็นกลาง และยอมรับคำวิจารณ์ที่เป็นจริง
- ผู้เรียน 4 : พูดถึงทั้งจุดดี จุดเสียและข้อเสนอแนะ
- ผู้สอน : ค่ะ ลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ก็ดังที่พวกเราได้ร่วมพูดคุยสนทนากันมาแล้วนะคะ นั่นก็คือ ไม่ใช่อารมณ์ ใช้เหตุผลสติปัญญาในการพูด มีข้อเท็จจริงมารองรับและไม่ยึดมั่นกับความคิดของตนที่มีอยู่แต่เดิมด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสนทนาของผู้เรียน เรื่องความสำคัญในหน้าที่พลเมือง

- ผู้สอน : เห็นอะไรที่เกิดขึ้นในภาพนี้
- ผู้เรียน 1 : เห็นไฟไหม้ โรงงานถล่ม เห็นซากสิ่งที่ถูกไฟไหม้วอดวายเสียหาย
- ผู้เรียน 2 : เห็นโรงงานปล่อยน้ำเสียลงคลอง ไม่มีการกำจัดน้ำเสียก่อน ทำให้น้ำเน่า
- ผู้สอน : ทำไมมันถึงเกิดขึ้น
- ผู้เรียน 1 : ไม่มีระบบป้องกันภัยที่ดี เจ้าของโรงงานขาดความรับผิดชอบ
- ผู้เรียน 2 : โรงงานสร้างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
- ผู้เรียน 3 : ขาดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันอุบัติเหตุ
- ผู้เรียน 4 : เนื่องจากโรงงานไม่มีการควบคุมการใช้ไฟฟ้า ใช้ไฟมากเกินไปทำให้ไฟช็อต
- ผู้เรียน 5 : เกิดจากความมั่งง่ายของคนในโรงงานหรือพนักงานที่ทิ้งบหรี่ไม่เป็นที่ มันอาจไปถูกเชื้อเพลิง หรือน้ำมันหรืออะไรที่มันติดไฟง่าย ไฟเลยไหม้ขาดความระมัดระวัง
- ผู้สอน : ผู้ใดสมควรรับผิดชอบเหตุการณ์เช่นนี้
- ผู้เรียน 1 : เจ้าของโรงงาน
- ผู้เรียน 2 : เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ผู้สอน : ทำไม
- ผู้เรียน : เพราะเขาเกี่ยวข้องโดยตรง อย่างเจ้าของก็ต้องสร้างโรงงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย มีการกำจัดน้ำเสีย กำจัดขยะให้ดี ส่วนเจ้าหน้าที่ก็ต้องตรวจสอบสภาพโรงงานให้ต้อยเรื่อยๆ เพื่อมีอะไรหลงหลงตา
- ผู้สอน : แสดงว่าเหตุการณ์เช่นนี้สามารถป้องกันได้
- ผู้เรียน : ได้
- ผู้สอน : ได้อย่างไร
- ผู้เรียน 1 : ต้องมีการป้องกันภัยให้รอบคอบ รัศกม
- ผู้เรียน 2 : จะต้องทำให้เจ้าของโรงงานมีความสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบ มีสามัญสำนึก ไม่เห็นแก่ได้อย่างเดียว

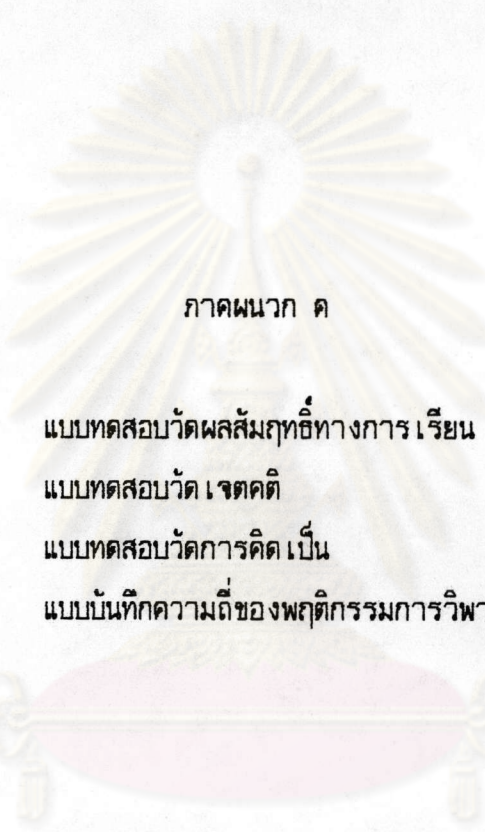
- ผู้เรียน 3 : เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ประชาชนต้องให้ความร่วมมือเป็นหูเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ เห็นอะไรที่ผิดไม่ถูกต้องก็แจ้งตำรวจ
- ผู้เรียน 4 : ต้องสร้างโรงงานให้ถูกแบบแปลนและถูกต้องตามลักษณะที่ได้รับอนุญาต
- ผู้เรียน 5 : เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยต้องคอยดูปลั๊กไฟ สายไฟว่ารั่วหรือไม่ เก่าหรือเปล่า การจัดเก็บอุปกรณ์ในโรงงานเป็นระเบียบหรือไม่ ต้องมาดูบ่อยๆ
- ผู้เรียน 6 : รัฐบาลควรออกกฎหมายให้รัดกุมยิ่งขึ้นไป มีบทลงโทษด้วยว่าใครทำผิดต้องลงโทษให้เฉียบขาด ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต้องหมั่นไปตรวจตราโรงงานดูบ่อยๆว่า โรงงานนี้สร้างมาตั้งแต่เมื่อไหร่ นานเท่าไร สายไฟเก่าหรือเปล่า ตรึงไหมมันพุ่มันพัง ต้องดูแลบ่อยๆเป็นการป้องกันไว้ก่อน ไม่งั้นเป็นอะไรมาจะทำให้คนอื่นเดือดร้อนไปด้วย
- ผู้สอน : เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร
- ผู้เรียน : ก็ถ้าโรงงานสร้างผิดแบบ ถ้าเกิดไฟไหม้หรืออุบัติเหตุอะไร คนรับเคราะห์ก็พวกคนงาน บาดเจ็บล้มตายกัน ลูกเมียใครจะเลี้ยงดู ก็เป็นปัญหาอีก
- ผู้สอน : ลักษณะนี้เป็นปัญหาหรือไม่
- ผู้เรียน : เป็นปัญหา ถ้าคนเราทำหน้าที่ของตัวเองอย่างถูกต้อง ไม่คดโกงทำเต็มที่ สังคมก็น่าจะสงบสุข
- ผู้สอน : สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคืออะไร
- ผู้เรียน 1 : ความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม
- ผู้เรียน 2 : การขาดความรับผิดชอบ เป็นความมั่งง่ายของคน ไม่รับผิดชอบ
- ผู้เรียน 3 : อยากรวย ทำยังไงก็ได้ที่จะได้เงินเยอะๆ แต่ไม่คิดถึงคนอื่นว่าจะเป็นอย่างไง
- ผู้สอน : มันเกิดขึ้นในชีวิตจริงๆหรือไม่
- ผู้เรียน : มันก็เห็นอยู่ อย่างพวกตามโรงงานก็ถูกเจ้าของโรงงานเอาเปรียบ
- ผู้สอน : เอาเปรียบอย่างไร
- ผู้เรียน : ค่าแรงได้น้อย น้องสาวผมไปทำงานโรงงานเล่าให้ฟัง สวัสดิการก็ไม่มี งานก็หนัก เขาอยู่โรงงานทำสิริต มีเพื่อนที่ทำงานในห้องอบ 2 - 3 คนที่ห้อง แต่ก็ต้องแต่งทำยังกะไม่ใช่คน ใ้จะไมทำงานก็ไม่มิกิน ก็ต้องทำ
- ผู้สอน : แล้วที่เราพบเห็นในชีวิตประจำวันของเราจริงๆละ

- ผู้เรียน : ก็มี แต่มันไม่รุนแรง ไม่หนักหนาเหมือนพวกนายทุนรายๆ ชีวิตมันไม่มีอะไรน่าตื่นเต้น
ทำนา บั่นไถ่ไปวันๆ ไม่เจออะไรพิเศษ
- ผู้สอน : อย่างหน้าที่ของเราต่อครอบครัวละ
- ผู้เรียน : อันนั้นก็ต้องมีอยู่แล้ว เราเป็นหัวหน้าครอบครัวก็ต้องเป็นหลัก หาเงินหาทอง อบรม
ดูแลลูก
- ผู้สอน : คิดว่าตนเองพร้อมที่จะทำหน้าที่ที่มีอยู่ เพียงใด
- ผู้เรียน 1 : พร้อม ก็ทำตามหน้าที่ที่มีอยู่ให้ดีที่สุด หาเงินหาทองให้ครอบครัวใช้ ส่งลูกเรียน
ตามฐานะ ไม่เคยทำอะไรผิดกฎหมายสักที
- ผู้เรียน 2 : ก็ไปเลือกตั้งตามหน้าที่อยู่นะ
- ผู้สอน : เห็นด้วยหรือไม่ที่พลเมืองควรมีความสำนึกในหน้าที่
- ผู้เรียน : เห็นด้วย
- ผู้สอน : เพราะเหตุใด
- ผู้เรียน 1 : เพราะในสังคมที่อยู่ด้วยกัน มันแบ่งกันอยู่ว่าใครทำอะไร คนธรรมดาทั่วไป พ่อแม่
ลูก มีหน้าที่อะไร พระสงฆ์ทำอะไร ตำรวจทำอะไร พวกนี้มีหน้าที่หมด ถ้าเขาไม่
ทำตามหน้าที่ที่มีอยู่มันก็วุ่นวาย
- ผู้เรียน 2 : ใช่ อย่างทหาร ตำรวจก็มีหน้าที่ที่จะต้องรักษาความสงบ ถ้ามันสำนึกในหน้าที่ ชีวิต
คงจะสงบสุขมาก น่าอยู่ บ้านเมืองไม่เดือดร้อน คงจะเหมือนสมัยก่อนนะ
- ผู้สอน : แล้วสังคมมีความสำนึกในหน้าที่เพียงใด
- ผู้เรียน 1 : มันก็มีทั้งสำนึกมีงไม่สำนึกมีง คนมันร้อยพ่อพันแม่อยู่กันก็แย่งกันกิน แย่งกันอยู่ มันก็มี
บ้าง ถ้าพูดในเรื่องค้าขาย เรื่องธุรกิจ มันก็มีทั้งที่ผิดกฎหมาย ถูกกฎหมาย อะไร
จะได้ผลประโยชน์ก็เอา คนอื่นจะเป็นยังไงก็ช่าง โดยมากมันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง
พวกค้าขายธุรกิจมากกว่าชาวบ้านธรรมดาเลย อย่างพวกบกรุกป่า พวกโรงงานทั้ง
หลาย ปลอ่ยน้ำเสียมั่ง อากาศเป็นพิษมั่ง ระเบิดหินมั่งอะไรพวกนี้ ชาวบ้านจะไป
มีปัญหอะไร อย่างมากก็ตัดไม้มาทำบ้านก็ถูกจับ ทีพวกขายๆตัดหมดไปเป็นป่าไม่
เห็นเป็นอะไร

- ผู้เรียน 2 : คิดว่าไม่ค่อยสำคัญเท่าไรนะ เพราะดูจากข่าว ก็รู้สึกที่บ้านเมืองมันวุ่นวาย เตี้ยว
เด็กโน่นเกิดนี่ เตือดร้อนวุ่นวายประจำ เตี้ยวโรงงานไฟไหม้ถล่ม เตี้ยวโรงงาน
ปล่อยน้ำเสีย ดินะเราอยู่ปลายน้ำหน่อย ถ้าอยู่ขอนแก่นก็ไม่รู้จะเป็นยังไง ดูข่าว
แล้วก็กลัวใจ
- ผู้สอน : รัฐมีความสำคัญในการทำหน้าที่ต่อประชาชนมากน้อย เพียงใด
- ผู้เรียน 1 : ความสำคัญอาจจะมี แต่ผลงานมันไม่ค่อยเห็น ข้างก็ยั้งราคาไม่ตี ตอนหาเสียงก็ว่า
จะช่วยชาวนา มีแต่คนพูด แต่พอเข้าไปมันก็ช่วยไม่ได้ ของก็แพงขึ้นๆ
- ผู้เรียน 2 : แต่ที่เขาทำก็มี อย่างพวกโรง เรียนประถมอะไรนะ ลูกเราก็ได้เรียนอยู่ ไฟฟ้าเรา
ก็มีใช้ ถนนก็ถนนลูกรัง หลาง เขาก็ทำให้อยู่
- ผู้เรียน 1 : มีมันก็แค่นั้นแหละ มันก็พอกิน ไม่พอได้ลืมตาอ้าปาก ได้ร่ำได้รวยกับเขาหรอก
- ผู้สอน : ถ้าพลเมืองมีความสำคัญในหน้าที่ รัฐบาลก็ทำหน้าที่ของตัวเอง เป็นอย่างดีจะเป็น
อย่างไร
- ผู้เรียน : ก็ดีนะสิ บ้านเมืองคงจะมีความสุข ใจผู้ร้ายก็คงไม่มี สิ่งแวดล้อมก็ไม่เสีย ฐานะ
ก็คงพอกินพอใช้มากขึ้น เจ็บป่วยก็ไม่ต้องไปรอมอนานๆ หรือหอบให้กลับมาตาย
ที่บ้านเหมือนเตี้ยวนี้ อยากเห็น เมืองไทย เป็นแบบนี้ละ
- ผู้สอน : แล้วเราจะทำอย่างไร ถึงจะให้ทุกคนมีความสำคัญในหน้าที่ที่ตัวเองมีอยู่
- ผู้เรียน : มันก็ต้องบอกต้องสอนกันมาตั้งแต่เด็กๆ ให้รู้จักบำเพ็ญคุณโทษ ไม่ให้เห็นแก่ตัว
ให้เห็นแก่คนอื่น คิดถึงสิ่งแวดล้อมสังคมให้มาก คิดถึงใจเขาใจเรา ฝึกให้เขา
มีความรับผิดชอบแต่เด็กๆ
- ผู้สอน : เมื่อเกิดปัญหาจากการขาดความรับผิดชอบของนายทุน เจ้าของโรงงานแล้ว เราจะ
ทำอย่างไรกับปัญหานี้
- ผู้เรียน 1 : รัฐบาลก็ต้อง เข้มงวดกับโรงงานมากขึ้น
- ผู้เรียน 2 : เจ้าของโรงงานก็ต้องรับผิดชอบ รัฐบาลด้วย ต้องเอาจริงอย่าให้มันเกิดแล้ว เกิดอีก
- ผู้เรียน 3 : ต้องมีกฎหมายลงโทษ เจียบขาด รุนแรง ไร่พวก เห็นแก่ตัวต้อง เอาให้หนักจะได้ไม่กล้า
ทำ พวกขายยาม้าพวกนี้ก็น่าจับไปยิง เป้าซะให้หมด

- ผู้เรียน 4 : มันก็ไม่ใช่มีแต่นายทุนก็มี พวกที่บ้านอยู่ติดน้ำ ติดป่าติดเขาพวกนี้ก็ต้องรู้จักรักษา ไม่ทิ้งอะไรลงไป บ้านเราเป็นบ้านมีน้ำมัน 100 % แล้ว พัฒนาการก็พาทำถึงขยะใส่ ให้เป็นที่ เป็นทาง ก็คือเป็นระเบียบขึ้นมันต้องช่วยกัน จะให้แต่รัฐบาลกับนายทุน รับผิดชอบไม่ได้หรอก มันต้องทั้งหมดนะแยะบ้านเมืองก็ของเราทุกคน
- ผู้สอน : ค่ะ จากที่พูดคุยสนทนากันมาจะเห็นว่า ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนย่อมมีหน้าที่ ที่จะต้องรับผิดชอบ ซึ่งถ้าหากทุกคนทำหน้าที่ของตนอย่างไม่บกพร่องแล้ว สังคมที่ เราอยู่ก็จะมีความสุข ไม่เดือดร้อนประเทศก็เจริญขึ้นไปเรื่อยๆ ไม่ต้องสะดุดคอย แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ขณะเดียวกัน นอกจากพวกเราจะมึหน้าที่ที่จะต้องทำต่อรัฐแล้ว รัฐก็มีหน้าที่ที่จะต้องทำต่อพวกเราด้วย คือให้พวกเราอยู่ดีกินดี จัดสาธารณูปโภค การบริการอะไรต่างๆก็ต้องทำให้ประชาชนอย่างทั่วถึงด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัด เจตคติ

แบบทดสอบวัดการคิด เป็น

แบบบันทึกความดีของพฤติกรรมภาควิพากษ์วิจารณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ชื่อ - สกุล _____

2. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------

3. อายุ

☐ 25 - 35 ปี	☐ 36 - 40 ปี
-------------------------------------	-------------------------------------

3. รายได้ต่อปี

☐ 5,000 - 10,000	☐ 10,001 - 15,000
☐ 15,001 - 20,000	☐ 20,000 บาทขึ้นไป

4. อาชีพ

☐ ทำนา	☐ ทำไร่
☐ ค้าขาย	☐ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้าง	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบ
ที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของวิจารณญาณ
 - ก. การสืบหามูลเหตุของปัญหา
 - ข. การแยกแยะปัญหาอย่างเป็นระบบ
 - ค. การตัดสินใจตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ง. การเปรียบเทียบหลายๆแนวทาง แล้วนำมาตัดสินใจ

2. คำอวยกได้รถมอเตอร์ไซด์มาก เขามีอาชีพรับจ้างและไม่มีเงิน บังเอิญเขาถูกลี้อตเตอร์
ได้เงินมา 5,000 บาทเขาเอาเงินไปตาว์รถมอเตอร์ไซด์ทันที ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
 - ก. เห็นด้วย เพราะทำให้เขาตู่มีฐานะ คนก็ยอมรับนับถือ
 - ข. เห็นด้วย เพราะทำให้เดินทางไปไหน มาไหนได้สะดวกขึ้น
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะยังไม่มียาใช้ได้ไม่แน่นอน
 - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะนำเงินที่ได้มาไปซื้อลื่อตเตอร์ใหม่ดีกว่า เพื่อจะถูกรางวัลได้
เงินมากขึ้น

3. การมี "วิจารณญาณ" มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. การเชื่อที่ผู้อื่นบอกเล่า
 - ข. การพิสูจน์สิ่งที่ตัวเองคิด
 - ค. การตัดสินใจเลือกวิถีชีวิต
 - ง. การใช้สติปัญญาในการตัดสินใจ

จงอ่านหัวข้อต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4 - 5

ผู้ส่งออกมันสำปะหลังสวดอภัยยัม เจือนโควตากลายเป็นของแจกฟรี ระบุเก่งแต่ด้านที่เลวลง

4. ผู้พัฒมิจุดมุ่งหมายอย่างไร

- ก. ต้องการโจมตีให้เสียหาย
- ข. ต้องการให้รับผิดชอบ โดยการลาออก
- ค. ต้องการบอกให้ทราบว่าการตัดสินใจนั้นผิดพลาด
- ง. ต้องการให้รัฐบาลปรับราคามันสำปะหลังใหม่

5. ผลแห่งการกระทำนี้ ทำให้ท่านนึกถึงอย่างไร

- ก. ก่อนตัดสินใจต้องวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ใคร่ครวญให้รอบคอบ
- ข. การตัดสินใจที่ผิดพลาด ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
- ค. การตัดสินใจไม่เพียงแต่คิดถึงผลประโยชน์ที่ได้รับเท่านั้น แต่ต้องคิดถึงผลเสียด้วย
- ง. ถูกทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. ข้อใดเป็นความสำคัญของการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ
 - ก. ช่วยให้มีเหตุผลในการตัดสินใจ
 - ข. ทำให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
 - ค. ช่วยให้การตัดสินใจนั้นถูกต้องและเกิดประโยชน์ที่สุด
 - ง. ช่วยให้คนกล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น

2. ผู้ใหญ่บ้านตัดสินใจที่จะขุดหนองน้ำสาธารณะโดยที่ลูกบ้านไม่รู้มาก่อน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
 - ก. เห็นด้วย เพราะผู้ใหญ่บ้านยอมตัดสินใจถูกต้องเสมอ
 - ข. เห็นด้วย เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองในหมู่บ้าน ย่อมเห็นแก่ประโยชน์ของหมู่บ้าน
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่อยากออกแรงช่วยทำงาน
 - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะควรที่จะมีการถามความต้องการของลูกบ้านก่อน

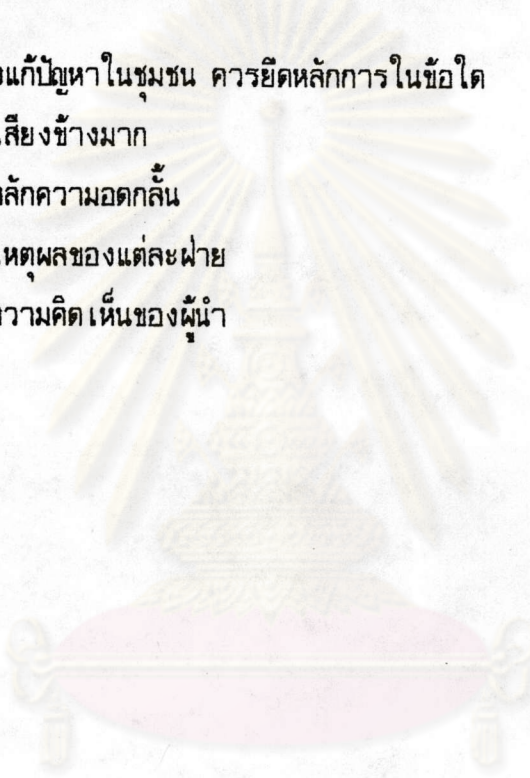
3. ข้อใดไม่ใช่การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ
 - ก. พ่อซื้อรถยนต์โดยไม่ถามแม่
 - ข. ทินกรชวนจิตราไปดหนังคืนพรุ่งนี้
 - ค. แม่ถามลูกๆว่าเย็นนี้ต้องการทานกับข้าวอะไร
 - ง. สุนัขปรึกษาสุนัขว่าจะแต่งงานแบบไทยหรือฝรั่ง

4. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ มีความหมายคล้ายกับสำนวน
สภาวะใดในข้อใด

- ก. ช้าๆได้พรวดเล่มงาม
- ข. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท
- ค. คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย
- ง. ไปด้วยกันมาด้วยกันเลือดสุพรรณเวย์

5. เมื่อจะต้องตัดสินใจแก้ปัญหาในชุมชน ควรยึดหลักการในข้อใด

- ก. การยึดเสียงข้างมาก
- ข. การยึดหลักความอดกลั้น
- ค. การยึดเหตุผลของแต่ละฝ่าย
- ง. การยึดความคิดเห็นของผู้นำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมินประนีประนอม

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. สันติวิธีหมายถึงข้อใด

- ก. การยินยอมโดยไม่มีปากเสียง
- ข. การต่อสู้ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มา
- ค. การยอมรับเสียงข้างมาก หลังจากมีการพูดคุยกันแล้ว
- ง. การตัดสินใจควรตัดสินใจเพียงคนเดียว จะได้ไม่เกิดปัญหาภายหลัง

2. ในการประชุมชาวบ้าน ข้อใดมีความจำเป็น

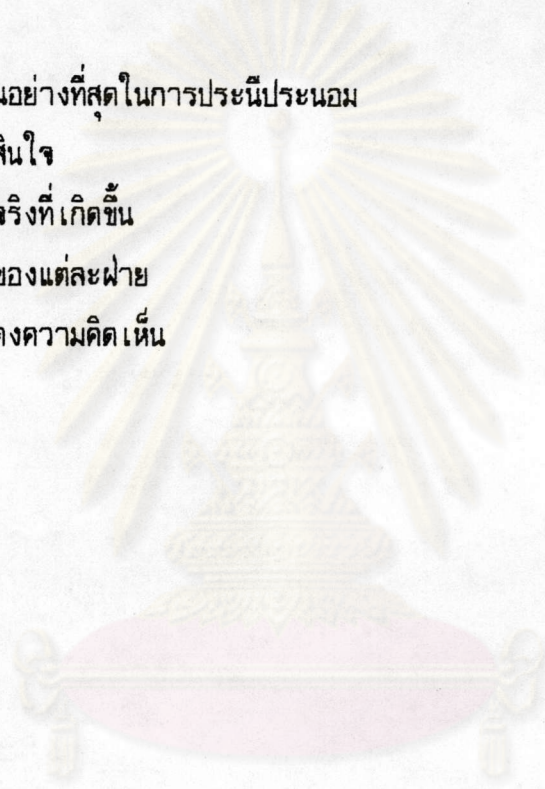
- ก. การยอมรับมติของที่ประชุม
- ข. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ค. การหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดเห็นของตน
- ง. ถูกทุกข้อ

3. ชุมชนจะสงบสุขได้ ควรคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด

- ก. ประชาชนเชื่อฟังผู้นำหมู่บ้าน
- ข. การได้ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่
- ค. การใช้เสียงข้างมากเป็นเครื่องตัดสิน
- ง. ผู้นำต้องมีความเฉียบขาด พูดคำไหนต้องคำนั้น

4. ถ้าท่านเป็นพนักงานในโรงงานน้ำตาลได้ค่าแรงวันละ 100 บาท ท่านต้องการได้รับค่าแรงเพิ่ม ท่านจะทำอย่างไร
- ก. เดินขบวนประท้วง
 - ข. ชักชวนให้เพื่อนหยุดงาน
 - ค. เลี่ยงงาน ทำงานให้น้อยลง
 - ง. อาสาเป็นตัวแทนเพื่อเจรจากับนายจ้าง
5. ข้อใดเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างที่สุดในการประนีประนอม
- ก. การตัดสินใจ
 - ข. ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น
 - ค. เหตุผลของแต่ละฝ่าย
 - ง. การแสดงความคิดเห็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. การอุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหมายถึงอะไร
 - ก. การไม่โต้ตอบ แม้จะไม่พอใจ
 - ข. การอดกลั้นโทสะที่จะไม่โต้ตอบ
 - ค. การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ง. การไม่สนใจว่าผู้อื่นจะแสดงความคิดเห็นอย่างไรต่อเรา

2. ถ้าท่านเป็นกำนัน ท่านจะทำอย่างไร
 - ก. จัดให้มีกล่องแสดงความคิดเห็น
 - ข. ห้ามลูกบ้านไม่ให้คัดค้านการทำงาน
 - ค. ตัดสินใจโดยลำพัง ไม่ปรึกษาสภาตำบล
 - ง. สนับสนุนคนที่เห็นด้วยกับความคิดของเรา

3. "สิทธิศักดิ์ลูกชิ้นไหม้ เมื่อไม่เห็นด้วยกับคำพูดของ ส.ส.ที่กำลังหาเสียง" ข้อความนี้กล่าวเป็นนัยว่าอย่างไร
 - ก. แสดงว่าสิทธิศักดิ์ เป็นคนที่ไร้มารยาท
 - ข. แสดงว่าสิทธิศักดิ์ เป็นคนที่ไร้การศึกษา
 - ค. แสดงว่าสิทธิศักดิ์ ไม่เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ง. แสดงว่าสิทธิศักดิ์มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากจนกล้าลูกชิ้นไหม้

4. ข้อใดแสดงถึงการไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

- ก. นารียกมือขออนุญาตก่อนลุกขึ้นพูด
- ข. มาลินียอมให้เดชาชายให้เหตุผลว่า ทำไมเมื่อคืนไม่กลับบ้าน
- ค. แก้วอยากเป็นหมอ แต่พ่ออยากให้เป็นทหาร แก้วจึงต้องเรียนเตรียมทหาร
- ง. วีระขอโทษเด่นศักดิ์ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าตนเองเป็นคนผิดดังที่เด่นศักดิ์บอก

5. การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น คำนึงถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก

- ก. ตนเองต้องเชื่อว่าตนเองถูกต้อง
- ข. ความคิดเห็นของทุกคนมีค่าเสมอ
- ค. แสดงกิริยาสุภาพแม้ว่าจะไม่พอใจ
- ง. ขอโอกาสก่อนแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. ข้อแตกต่างของคนจนและคนรวย คือข้อใด
 - ก. การมีสิทธิลงคะแนนเสียง เท่ากัน
 - ข. มีฐานะความเป็นอยู่ เท่า เทียมกันในสังคม
 - ค. การได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายฉบับเดียวกัน
 - ง. การมีโอกาสได้รับการศึกษาภาคบังคับ เท่า เทียมกัน

2. ความเสมอภาคในข้อใดที่ถือว่าให้ความเสมอภาค แก่ทุกคนอย่างที่สุด
 - ก. ความเสมอภาคในโอกาส
 - ข. ความเสมอภาคทางการเมือง
 - ค. ความเสมอภาคทางสังคม
 - ง. ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ

3. สิทธิเสรีภาพของบุคคลตามระบอบประชาธิปไตย เป็นอย่างไร
 - ก. บุคคลมีสิทธิเสรีภาพอย่างมีขอบเขต
 - ข. บุคคลมีสิทธิเสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต
 - ค. บุคคลมีสิทธิเสรีภาพในขอบเขตที่จำกัดที่สุด
 - ง. บุคคลมีสิทธิเสรีภาพตามฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง

4. "การทำอะไรตามใจคือไทยแท้" ถ้าหากนำไปปฏิบัติแล้ว จะก่อให้เกิดผลอย่างไร

- ก. เกิดการละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่น
- ข. สังคมจะเกิดลักษณะความเป็นไทยมากขึ้น
- ค. ทำให้มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก
- ง. เกิดความเสมอภาคแก่บุคคลที่จะทำอะไรได้เท่าเทียมกัน

5. จิตติมาอายุ 35 ปี ยังโสด เธอจึงเขียนจดหมายไปลงหนังสือพิมพ์เพื่อหาเพื่อนชาย แสดงว่าเธอมีเสรีภาพในด้านใด

- ก. เสรีภาพในการนับถือศาสนา
- ข. เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร
- ค. เสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพ
- ง. เสรีภาพในการพูดและแสดงความคิดเห็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. ในการวิพากษ์วิจารณ์ควรใช้หลักการในข้อใด
 - ก. ตามอารมณ์ความรู้สึก
 - ข. ตามที่ได้ยินผู้อื่นพูดมา
 - ค. ใช้สติปัญญาและเหตุผล
 - ง. ตามประสบการณ์ที่ได้รับ

2. การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ตรงกับสำนวนสุภาษิตข้อใด
 - ก. ตีเพื่อก่อ
 - ข. ตีเรือทั้งไกลน
 - ค. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท
 - ง. ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ

3. ข้อใดไม่เป็นการวิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
 - ก. การอภิปรายถึงภัยจากบุหรี่
 - ข. การแสดงความคิดเห็นเรื่องมลภาวะ
 - ค. การอภิปรายเรื่องส่วนตัวของผู้นำในชุมชน
 - ง. การอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางของสังคมไทยในอนาคต

จากข้อความนี้ จงตอบคำถามข้อ 4 - 5

อุปสรรคของการพัฒนาประชาธิปไตยคือนักการเมือง

4. ผู้พัฒน์มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

- ก. ยุแหย่
- ข. รายงาน
- ค. ประชาสัมพันธ์
- ง. แสดงความคิดเห็น

5. คำพูดนั้นอยู่ในลักษณะใด

- ก. พูดตามความรู้สึก
- ข. ใช้อารมณ์ในการพูด
- ค. มีข้อเท็จจริงรองรับ
- ง. เป็นการกล่าวให้ร้ายคนอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

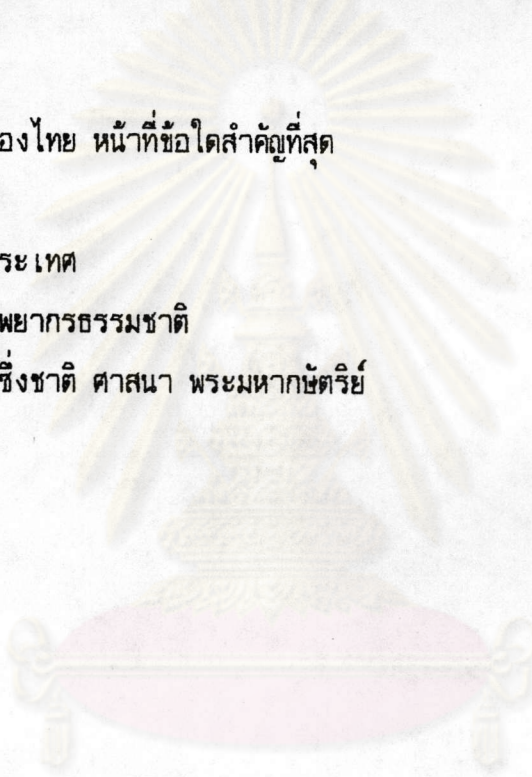
คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจก่อน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบ
ที่ผู้เรียนเห็นว่าถูกต้อง

1. สิ่งใดเป็นหน้าที่ของคนไทยที่จะต้องรักษาไว้
 - ก. รถ
 - ข. บ้าน
 - ค. ที่ดิน
 - ง. แม่น้ำ

2. ทำไมชายไทยทุกคนจึงต้องรับการตรวจเลือก เพื่อ เป็นทหาร
 - ก. เป็นสิทธิตามกฎหมาย
 - ข. เป็นหน้าที่ตามกฎหมาย
 - ค. เพื่อความเป็นชายที่สมบูรณ์
 - ง. เพื่อให้ไทย เป็นประเทศมหาอำนาจ

3. การกระทำในข้อใดที่ถือว่ารัฐบาลได้ทำหน้าที่อย่างดีที่สุด
 - ก. ยอมให้ฝ่ายค้านมีการ เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลได้
 - ข. สร้างรถไฟลอยฟ้า เพื่อแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร
 - ค. การเร่งระดม เงินทุนจากต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาประเทศ
 - ง. การส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยถ้วนหน้า

4. ถ้าท่านไปเที่ยวต่างจังหวัดแล้วพบเห็นโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ ท่านจะ
ทำอย่างไร
- ก. แจ้งตำรวจเพื่อให้ดำเนินการต่อไป
 - ข. เฉยๆ ไม่ทำอะไรเพราะถือว่าไม่ได้รับผลกระทบ
 - ค. ชี้แจงให้เจ้าของโรงงานเข้าใจถึงอันตรายของการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ
 - ง. ป่าวประกาศให้ชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงรู้ เพื่อจะได้มีพลังในการต่อสู้กับเจ้าของโรงงาน
5. ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทย หน้าที่ข้อใดสำคัญที่สุด
- ก. เสียภาษี
 - ข. ป้องกันประเทศ
 - ค. รักษาทรัพยากรธรรมชาติ
 - ง. รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดเจตคติ

เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจาร์ณญาณ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้					
1. คนเราที่ทะเลาะกันนั้น เนื่องจากมอง เฉพาะผลที่เกิดขึ้นกับตัวเรา					
2. วิลาสินีแต่งงานกับกำชัย เพราะ เขามีฐานะ ร่ำรวย ทั้งๆที่รู้ว่า เขาค้าอาวธเถื่อน					
3. ปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นทำให้รัฐบาลต้อง ตัดสินใจสร้างเขื่อน ทั้งๆที่มีป่าไม้เหลือ อยู่น้อย เต็มที่					
4. ราชย์ซื่อกาง เกงชั้นในที่สรรพคณา สามารถรักษาอาการปวดหัวเรื้อรังได้					
5. สิ่งทีคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการหมู่บ้าน เหมือนกันก็คือ การที่ต้องพิจารณาปัญหา อย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูง สุดแก่ประชาชน					

แบบทดสอบวัดเจตคติ

เรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้					
1. ในครอบครัวไม่จำเป็นต้องพูดคุยปรึกษากันก่อน พอสามารถตัดสินใจทุกอย่างได้เอง					
2. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างจากการถกเถียงเพื่อที่จะเอาชนะ					
3. วิเชียรพัฒนาหมู่บ้านโดยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
4. การพูดคุยในกลุ่มก่อนที่จะตัดสินใจ เป็นสิ่งที่ชักช้าเสียเวลา ไม่ควรทำ					
5. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนั้น นอกจากจะมีความคิดเห็นแล้ว ควรต้องมีข้อเท็จจริงด้วย					

แบบทดสอบวัดเจตคติ

เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประนีประนอม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้					
1. การอยู่ร่วมกันของคนกลุ่มใหญ่ ผู้ที่เป็น หัวหน้าควรสั่งการทุกเรื่อง กลุ่มจึงจะ สงบสุข					
2. สายบัวเอาปืนมาไลยิงแพน เพราะแพน ได้เสียกับตนแล้วไม่รับผิดชอบ					
3. ลุงดำปล่อยหมาออกมาไล่ไก่ลงเหียว เพราะไก่ลงเหียวมาจิกผักที่ตนปลูกไว้					
4. เจ้าหน้าที่เจรจากับชาวบ้านกรณีบุกรุกที่ ศาลาประชาคมที่ชะติง เป็นการขึ้นแต่กหัก					
5. การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราช่วยลด ความขัดแย้งในกลุ่มได้					

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดเจตคติ

เรื่อง อุดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้					
1. การไม่มีอคติ หรือตั้งมั่นในเรื่องใดๆจนเกินไป จะทำให้เรารับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นได้ง่ายขึ้น					
2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นคือ เมื่อมีใครเสนออะไรเราก็ทำตามโดยไม่พิจารณาหาเหตุผล ใคร่ครวญก่อน					
3. ทุกคนมีเสรีภาพในการคิด ดังนั้นไม่ควรเอาความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย					
4. ชาวบ้านแถบลาลูกกายังคงฉิดยาฆ่าแมลงใส่ดอกมะลิ ทั่วทั้งที่เกษตรตำบล บอกว่ามีอันตรายต่อผู้ซื้อ					
5. ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่ต้องรับฟังความคิดเห็นของลูกบ้าน					

แบบทดสอบวัดเจตคติ

เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้					
1. ลูกคนรวยกับลูกคนจนสามารถสมัครสอบ เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้เหมือนกัน					
2. ข้าราชการยื่นตะโกนด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย หน้าบ้านกาญจนา เพราะกาญจนาแย่งสามี เธอ					
3. ถึงแม้บิดามารดาจะนับถือศาสนาพุทธ แต่ลูกสามารถนับถือศาสนาอื่นได้					
4. สายสมรไม่ได้ซิงโกในส้อม แต่ปล่อยให้ไก่ หากินตามบ้านคนอื่น					
5. ข้าราชการสามารถเป็นปลัดอำเภอได้					

แบบทดสอบวัดเจตคติ
เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้</u>					
1. สมบัติเขียนวิจารณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน อย่างเสียหาย เพราะโกรธที่ลูกของตน สอบเข้าโรงเรียนไม่ได้					
2. แม้จะไม่ชอบว่าทินด้วยเรื่องส่วนตัว แต่ หัวหน้าก็ไม่เคยเอาเรื่องส่วนตัวมาปน กับงานโดยวิจารณ์ว่าทินให้เสียหาย					
3. การกล่าววิพากษ์วิจารณ์ถือว่าเป็นการ กล้าแสดงออกทางปัญญา					
4. ศิริชัยช่วยพ้อหาเสียงเป็นกำนัน โดย ออกใบปลิวโจมตีผู้สมัครอื่น					
5. การวิจารณ์ที่ดีควรบอกแนวทางแก้ไข หรือข้อเสนอแนะด้วย					

แบบทดสอบวัด เจตคติ
เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่มีต่อข้อความนั้น
คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด

เจตคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้					
1. ยาย मैं เลือกลงนัย เป็นผู้แทน เพราะ เขานำ เสื้อผ้าและ เงินทองมาจากให้					
2. ยิงยตติตตั้ง เครื่องจำกัคน้ำเสีย เพิ่มขึ้น อีกในโรงงานของเขา					
3. วินัยพาลูก เมียออกจากหมู่บ้านไปอยู่ป่า เพราะไม่ยอมให้ลูกเรียนหนังสือ บอก ว่า เสียเวลาทำงาน					
4. สายใจลาออกจากบริษัท เพราะผู้จัดการ สั่งให้ เธอทำบัญชีรายรับเท็จ เพื่อเลี้ยง ภาษี					
5. สายฝนเดินทางจาก เชียงใหม่ เพื่อมาใช้ สิทธิ เลือกตั้งที่อบลราชธานี					

แบบวัดการคิดเป็น เรื่อง การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาด้วยวิจารณญาณ

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง ๑ ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสบบอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิดเป็นเรื่อง การมีใจกว้างพิจารณาปัญหาด้วยวิจรรณญาณ

เมื่อสมรเรียนจบปริญญาตรี เธอสามารถสอบบรรจุเป็นข้าราชการครูได้ ซึ่งได้รับเงินเดือนเดือนละ 6,400 บาท เธอมีภาระที่จะต้องส่งเสียพ่อ แม่ และน้องอีก 2 คนที่กำลังเรียนหนังสือ วันหนึ่ง เธอพบเพื่อนที่บรรจุเป็นครูพร้อมกันแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทันสมัย ท่าทางมีฐานะมั่นคง เธอจึงซักถามได้ความว่า ขณะนี้ เพื่อนของเธอลาออกจากครูแล้ว และขณะนี้กำลังทำธุรกิจขายตรงสินค้า คือนำสินค้าไปขายกับผู้ที่ซื้อตามบ้านโดยตรง เพื่อนของเธอชักชวนให้เธอลาออกจากครูและมาขายสินค้าด้วยกัน

ถ้าท่านเป็นสมร การที่ท่านจะตัดสินใจลาออกจากครูหรือไม่นั้น ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเองก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. มีความชอบที่จะออกพบปะผู้คนหรือไม่
2. ก่อนที่จะทำอะไรควรคิดให้รอบคอบทั้งผลดี และผลเสียใช่หรือไม่
3. รายได้จากการขายสินค้า สามารถส่งเงินให้พ่อ แม่และน้องๆ ได้มากขึ้นหรือไม่
4. มีความรู้สึกเกรงใจที่จะต้องพุดให้คนอื่นซื้อสินค้าของตัวเองหรือไม่
5. การเปรียบเทียบรายได้ของทั้ง 2 อาชีพ ช่วยให้เกิดตัดสินใจได้ดีขึ้นใช่หรือไม่
6. คุณภาพของสินค้านี้ได้มาตรฐานหรือไม่
7. ในชุมชนที่อาศัยอยู่ คนในชุมชนนั้นมีเงินมากพอที่จะซื้อสินค้าได้ตลอดไปหรือไม่
8. ถ้าไม่ลาออก จะมีเงินพอเหลือเก็บเป็นส่วนตัวหรือไม่
9. การที่เป็นครู ทำให้รู้จักเป็นที่นับหน้าถือตาดีกว่าแม่ค้าใช่หรือไม่

ข้อความที่ท่านเลือกได้แก่ข้อ _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ ลาออก ไม่ลาออก

แบบวัดการคิดเป็นเรื่อง การพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง 9 ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสบบอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิดเป็นเรื่อง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ

ครอบครัวของนายกล้ามีที่นาอยู่ 20 ไร่ ซึ่งอยู่ติดกับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ วันหนึ่งเจ้าของโรงงานมาหานายกล้า เพื่อเจรจาขอซื้อที่นาทั้งหมด เป็นเงิน 15 ล้านบาท เพื่อขยายโรงงานออกไปอีก และขอคำตอบจากนายกล้าในเดี๋ยวนั้นเอง

ถ้าท่านเป็นนายกล้า การที่ท่านจะปรึกษาหรือไม่ปรึกษากับเมียและลูกๆนั้น ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเองก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. ตนเองมีอำนาจตัดสินใจในครอบครัวใช่หรือไม่
2. การช่วยกันคิดก่อนตัดสินใจช่วยให้ตัดสินใจได้ถูกต้องใช่หรือไม่
3. ถ้าปรึกษาหลายๆคน ก็ยิ่งหลายความคิดหาข้อสรุปไม่ได้ใช่หรือไม่
4. เมียและลูกต้องพอใจที่ขายที่นาได้เงินมากมายอยู่แล้วใช่หรือไม่
5. ในครอบครัวทุกคนมีสิทธิ มีเสียงเท่าๆกันใช่หรือไม่
6. การที่จะทำอะไร ควรถามเสียงส่วนมากก่อนใช่หรือไม่
7. เป็นหัวหน้าครอบครัวไม่จำเป็นต้องปรึกษาเมียและลูกๆใช่หรือไม่
8. ถ้าปรึกษาเมียและลูก อาจจะถูกคัดค้านใช่หรือไม่
9. คิดว่าตนเองตัดสินใจได้ถูกต้องและเหมาะสมแล้วใช่หรือไม่

ข้อความที่ท่านเลือกได้แก่ข้อ _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ [] ปรึกษา [] ไม่ปรึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการคิดเป็น เรื่อง การตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมินประยอม

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์ เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง 9 ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสมอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่องการตัดสินใจโต้แย้งด้วยสันติวิธี มีการประเมินประยอม

วิภาแต่งงานกับชจรได้ 5 ปี ทั้งคู่มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งบ่อยครั้ง แต่วิภาก็อดทน เพราะความรักในสามี เมื่ออย่างเข้าปีที่ 6 ชจรเริ่มกลับบ้านไม่เป็นเวลา ใช้เงินมากขึ้น อารมณ์เสียเมื่ออยู่บ้าน หาเรื่องด่าลูกและวิภาเสมอ วิภาเริ่มสงสัยพฤติกรรมสามี จึงสะกดรอยตามสามีและพบว่า สามีเขามีเมียคนอื่น เธอจึงอาละวาดขว้างปาข้าวของเสียหาย ชจรจึงถือโอกาสออกจากบ้านไปอยู่กับเมียคนอื่นเสียเลย วิภาจึงปรึกษากับเพื่อน เพื่อนแนะนำให้เธอว่า ควรหย่าขาดจากสามีเสียแล้วแต่งงานใหม่ จะได้มีความสุข

ถ้าท่านเป็นวิภา การที่ท่านจะหย่ากับสามีหรือไม่ ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเอง ก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. สังคมยอมรับชีวิตการหย่าร้างมากขึ้นหรือไม่
2. การอยู่ร่วมกัน ย่อมมีการขัดแย้ง เป็นธรรมดาแต่สามารถตกลงกันได้ด้วยดีใช่หรือไม่
3. แม้ชีวิตคู่ไม่มีความสุข ก็ต้องอดทนเพื่อลูกใช่หรือไม่
4. สามารถเลี้ยงตนเองและลูกได้โดยไม่ต้องพึ่งสามีใช่หรือไม่
5. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ไม่ควรที่จะดึงดันเอาแต่ใจตัวเองแต่ฝ่ายเดียวใช่หรือไม่
6. รักสามีมากพอที่จะไม่มีปากเสียง ยอมให้สามีมี 2 บ้านได้ใช่หรือไม่
7. ญาติพี่น้องจะรังเกียจว่าเป็นแม่ม่ายหรือไม่
8. ใจเย็นพอที่จะตกลงกับสามีดีๆได้หรือไม่
9. การหย่าร้าง เป็นวิธีการที่ดีที่สุดแล้วหรือไม่

ข้อความที่ท่านเลือก ได้แก่อัน _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ หย่า ไม่หย่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการคิดเป็น เรื่อง อดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์ เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง 9 ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสบบอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิดเป็นเรื่อง อุดหนุน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

สมศักดิ์สอบเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดได้ เขาจึงขอร้องวิสาจากครอบครัวคือ รถมอเตอร์ไซด์ 1 คัน แต่ครอบครัวไม่ยอมซื้อให้ โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีความจำเป็น สามารถเดินทางไปโรงเรียนโดยรถโดยสารประจำทางได้ และสมศักดิ์อายุน้อย เกินกว่าที่จะขี่มอเตอร์ไซด์

ถ้าท่านเป็นสมศักดิ์ การที่ท่านจะตัดสินใจที่จะยืนยันที่จะซื้อมอเตอร์ไซด์หรือไม่นั้น ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเองก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. ผู้ที่มีอาวุโสกว่าท่านนั้นจริงจะเป็นฝ่ายถูกใช้หรือไม่
2. มีความอยากได้มอเตอร์ไซด์มากจนไม่ฟังเหตุผลของพ่อ แม่ใช้หรือไม่
3. ตนเองสามารถมีเหตุผลที่ติดใจพ่อ แม่ยอมซื้อรถให้ใช้หรือไม่
4. ความคิดเห็นของทุกคน ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ ย่อมมีค่าเสมอกันใช้หรือไม่
5. ประสบการณ์ของผู้ใหญ่ทำให้เด็กต้องเชื่อฟังและทำตามใช้หรือไม่
6. ถึงแม้ไม่พอใจในเหตุผลของพ่อ แต่ก็ต้องยอมรับใช้หรือไม่
7. ในเรื่องเดียวกันสามารถคิดได้หลายแง่ เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ควรรับฟังความคิดเห็นของเด็กด้วยใช้หรือไม่
8. สามารถตัดสินใจได้รวดเร็วเพียงใด เมื่อจะเกิดอุบัติเหตุ
9. มีความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรมากน้อยเพียงใด

ข้อความที่ท่านเลือก ได้แก่ข้อ _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ [] ยืนยันการซื้อ [] ล้มเลิกการซื้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการคิดเป็น เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ขอมรับการเสมอภาคระหว่างบุคคล

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์ เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง 9 ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสบอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิดเป็น เรื่อง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ขอมรับการเสมอภาคระหว่างบุคคล

ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านบ้านหนองแคว่างลง ต้องมีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน เข้าแทนตำแหน่งที่ว่าง ซึ่งผู้ใหญ่บ้านที่ผ่านมา ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ชายทั้งสิ้น แต่ในครั้งนี้ นางบัวต้องการสมัครเข้าแข่งขันเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านด้วย

ถ้าท่านเป็นนางบัว การที่ท่านจะตัดสินใจสมัครเข้ารับเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหรือไม่นั้น ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเองก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. มีอิสระในการหาเสียงใช่หรือไม่
2. ผู้หญิงสามารถปกครองหมู่บ้านได้ใช่หรือไม่
3. มีความต้องการที่จะพัฒนาหมู่บ้านอย่างแท้จริงใช่หรือไม่
4. ตนเองมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้ชายใช่หรือไม่
5. ในการทำงานร่วมกัน ต้องให้โอกาสและเคารพความคิดเห็นไม่ว่าผู้หญิงและผู้ชายใช่หรือไม่
6. ชาวบ้านหนองแคว่างยังมีความคิดว่า ผู้หญิงควรอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนมากกว่าทำงานนอกบ้านใช่หรือไม่
7. มีสุขภาพแข็งแรงพอที่จะทำงานหนักได้หรือไม่
8. มีหวัหระแนที่ชี้แนะชาวบ้านให้เลือกผู้สมัครอื่นที่มีอิทธิพลกว่าหรือไม่
9. การหาเสียงทำได้อย่างเสรี トラบใดที่ยังไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นใช่หรือไม่

ข้อความที่ท่านเลือก ได้แก่อข้อ _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ สมัคร ไม่สมัคร

แบบวัดการคิดเป็น เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์ เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง 9 ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสบอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิด เป็น เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ในการประชุมสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนบ้านดอนหอยหลอด มंत्रीได้วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนายกสมาคม มंत्रीได้อ้างในที่ประชุมว่า นายกสมาคมไม่ควรบริหารงานต่อไป เพราะประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับตำแหน่งผู้บริหาร แล้วก็นายกสมาคมมีเมียน้อยมาพูดในที่ประชุมต่อหน้ากรรมการคนอื่น ๆ เพื่อให้นายกสมาคมมีความอับอายและจะได้ลาออกจากตำแหน่ง เลขานุการสมาคมไม่เห็นด้วยกับมนตรี จึงลุกขึ้นคัดค้านและเสนอให้นายกสมาคมฟ้องมนตรีในข้อหาหมิ่นประมาท

ถ้าท่านเป็นนายกสมาคม การที่ท่านจะตัดสินใจฟ้องหรือไม่นั้น ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเองก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. คำพูดนี้กระทบกระเทือนต่อหน้าที่การงานใช่หรือไม่
2. การวิพากษ์วิจารณ์การทำงาน ควรนำเรื่องส่วนตัวมาโยงเกี่ยวข้องใช่หรือไม่
3. มีจิตใจหนักแน่นไม่หวั่นไหวต่อแรงลมปากของคนใช่หรือไม่
4. คำพูดนี้กระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือของคนในชุมชนใช่หรือไม่
5. ถอดคิดที่ว่า กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นตามสนองใช่หรือไม่
6. คำพูดลักษณะนี้มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ได้ใช้อารมณ์ในการพูดใช่หรือไม่
7. ตนเองเป็นที่รู้จักกว้างขวางในชุมชนใช่หรือไม่
8. ลุกและเมียเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี ไม่ต้องแก้ความเข้าใจผิดใช่หรือไม่
9. คำพูดลักษณะนี้มุ่งทำลายมากกว่าสร้างสรรค์ใช่หรือไม่

ข้อความที่ท่านเลือก ได้แก่ข้อ _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ ฟ้อง ไม่ฟ้อง

แบบวัดการคิดเป็น เรื่อง ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคน
2. ขั้นตอนในการทำ
 - อ่านเนื้อเรื่อง
 - สมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่องว่า หากเป็นตัวท่านตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
 - อ่านตัวเลือกท้ายข้อความทั้ง 9 ข้อ
 - เลือกข้อความที่ท่านคิดว่าเป็นคำถามที่ท่านใช้ถามตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องที่ประสมอยู่ เลือก 3 ข้อ
 - นำตัวเลขหน้าข้อความที่ท่านเลือก เขียนลงในบรรทัดที่ว่างไว้ให้
 - ตัดสินใจ โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ให้ไว้
3. ข้อควรระวัง
 - ห้ามเลือกมากกว่า 3 ข้อต่อสถานการณ์ 1 เรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดการคิด เป็น เรื่องความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

นายใจ เป็นเจ้าของร้านขายเครื่องเขียนในอำเภอวานรนิวาส มีลูกชาย 1 คน ลูกชายคนนี้นายใจต้องการให้ค้าขายสืบทอดกิจการต่อไป เมื่อลูกชายเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย นายใจจึงสอนให้ลูกชายรู้จักการสั่งสินค้า การขายของ และท้ายสุดนายใจสอนให้ลูกชายเสี่ยงภาษี เพื่อจะได้เสียภาษีให้น้อยลงและมีกำไรให้กับตนเองมากขึ้น

ถ้าท่านเป็นลูกชายของนายใจ การที่ท่านจะตัดสินใจเสี่ยงภาษีหรือไม่ ท่านใช้คำถามใดบ้างถามตนเองก่อนการตัดสินใจในเรื่องนี้

1. ภาษีที่เสียไปจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศใช่หรือไม่
2. การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นพลเมืองใช่หรือไม่
3. การเสี่ยงภาษีเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายใช่หรือไม่
4. การที่ประเทศให้โอกาสประกอบอาชีพ เพราะฉะนั้นควรปฏิบัติหน้าที่ตอบแทนประเทศบ้างใช่หรือไม่
5. รู้สึกว่าการเสี่ยงภาษีเป็นการเอาเปรียบเพื่อนร่วมชาติใช่หรือไม่
6. ถ้าทุกคนทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด สังคมย่อมเจริญใช่หรือไม่
7. การเสี่ยงภาษีเพียงคนเดียว ไม่ทำให้ประเทศเดือดร้อน
8. ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อรัฐใช่หรือไม่
9. การเสี่ยงภาษีทำให้ตนเองมีฐานะดีขึ้นใช่หรือไม่

ข้อความที่ท่านเลือกได้แก่ข้อ _____

จากเหตุการณ์นี้ ท่านตัดสินใจ [] เสี่ยงภาษี [] ไม่เสี่ยงภาษี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

ชื่อผู้บันทึก.....

วิธีการสอนแบบ.....

พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ ได้แก่ คำพูด การซักถาม การแสดงความคิดเห็น

รอยคะแนนของการมีใจกว้าง พิจารณาปัญหา ด้วยวิจาร์ณญาณ	รอยคะแนนของมีการพดคยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นก่อนที่จะมีการตัดสินใจ
วัน เดือน ปี _____	วัน เดือน ปี _____
รวม _____	รวม _____

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

ชื่อผู้บันทึก.....

วิธีการสอนแบบ.....

พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ ได้แก่ คำพูด การซักถาม การแสดงความคิดเห็น

รอยคะแนนของการตัดสินข้อโต้แย้ง
ด้วยสันติวิธี มีการประนีประนอม

รอยคะแนนของอดทน รับฟังความคิดเห็น
ของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว

วัน เดือน ปี _____

วัน เดือน ปี _____

รวม _____

รวม _____

ศูนย์วิทยการพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสั่ง เกตพฤติกรรมกรรมการวิพากษ์วิจารณ์

ชื่อผู้บันทึก.....

วิธีการสอนแบบ.....

พฤติกรรมกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ ได้แก่ คำพูด การซักถาม การแสดงความคิดเห็น

รอยคะแนนของ เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้
ยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคล

รอยคะแนนของการวิพากษ์วิจารณ์อย่าง
มีเหตุผลและสร้างสรรค์

วัน เดือน ปี.....

วัน เดือน ปี.....

ศูนย์วิทยการพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวม.....

รวม.....

แบบสั่ง เกตพฤติกรรมกรวิพากษ์วิจารณ์

ชื่อผู้บันทึก.....

วิธีการสอนแบบ.....

พฤติกรรมกรวิพากษ์วิจารณ์ ได้แก่ คำพูด การซักถาม การแสดงความคิดเห็น

 รอยคะแนนของความสำเร็จในหน้าที่พลเมือง

วัน เดือน ปี _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวม _____

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนิลบล ฉลวยศรี เกิดวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2508 จบการศึกษาระดับ
 ปริญญาตรีที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเข้าศึกษาต่อระดับ
 ปริญญาโทที่คณะครุศาสตร์ ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ในปีการศึกษา 2534 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 ศูนย์การศึกษานอก
 โรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย